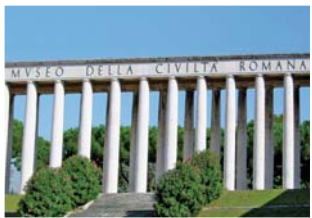

ОДБРАНА

Генерал-потпуковник Љубиша Диковић,
начелник Генералштаба Војске Србије

Част као јемство

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

КОНКУРС

за пријем кандидата
из грађанства за ученике
Војне гимназије

Отворен од 1. фебруара
до 15. марта 2012. године

Дани српске кухиње

13. 2. 2012–18. 2. 2012

Најбољи начин да упознате један народ јесте кроз националну кухињу

У склопу свечаности обележавања Дана државности,

ВУ „Дедиње“ ће у периоду од 13. 2. 2012. до 18. 2. 2012. године организовати манифестацију

ДАНИ СРПСКЕ КУХИЊЕ

Развој националне кухиње можемо пратити од најранијих навика у исхрани које су део словенског наслеђа српског народа. Почетак националне кухиње везује се за династију Немањића и може се пратити током целог средњег века. Византија као средиште цивилизације имала је велики утицај на културу тадашње Србије. Жене које су се удавале за српске велможе доносиле су културу облачења, хигијене и исхране. Прање руку пре оброка било је обавезно, бело платно преко стола служило је као столњак и као салвета за брисање руку. Саставни део сваког оброка на двору било је рујно вино. Срби спремају сарме, подварак, киселе чорбице, кајмак, разна печења, пихтије, пребранац, проју и доста сличних јела. Ова јела у варијанти у којој се код нас спремају не могу се наћи нигде на свету.

Централни Дом Војске Србије

Француска 2
011/3239 963,
3240 419

Ресторан Клуба Војске Србије Земун

Штросмајерова 3
011/2193 532,
27 4200 419

Ресторан Кнежев лад

Раковички пут бб
011/2663 137,
22 205

www.studiob.rs

Simbol BEOGRADA

JRDP RTV Studio B :: Masarikova 5 :: 11000 Beograd :: Srbija

Доносиоц овог купона стиче право попушта од

10%

„Одбрана“ наставља традицију „Рајника“, првог војног листа у Србији, који је изашао 24. јануара 1879.

Издавач

Медија центар „ОДБРАНА“
Београд, Браће Југовића 19
medijacentar@mod.gov.rs

Директор

Славољуб М. Марковић, потпуковник

Главни и одговорни уредник

мр Раденко Мутавцић

Заменик главног уредника

Владимир Почуч, мајор

Уредници

Мира Шведић, Душан Глишић, Славица Лужник

Новинари

Сања Анђелковић

Мирјана Боровина, потпоручница

Владимир Вјештић

Биљана Миљић

Стални сарадници

Станислав Арсић, др Себастиан Балаш,
мр Славиша Влацић, Милосав Ц. Ђорђевић,

Владица Крстић, др Милан Мијалковски,

мр Зоран Миладиновић, мр Миљан Милкић,

Кршман Милошевић, Никола Остојић,

Никола Оташ, Иштван Пољанац,

Будимир М. Попадић, Влада Ристић

Дизајн и прелом

Енес Међедовић (ликовни уредник),

Станислава Струњаш, Бранко Сиљевски,

Марија Марић и Слободан Михаиловић

(технички уредници)

Фотографија

Душка Стефановић (уредница),

Горан Станковић, Јово Мамула,

Даримир Банда, Стефана Савић (фоторепортери)

Језички редактор

Слађана Мирчевски

Коректор

Слађана Грба

Секретар редакције

Вера Бјеловук

Документација

Радован Поповић (фото-центар)

ТЕЛЕФОНИ

Директор 3241-258; 23-809

Главни и одговорни уредник 3241-257; 23-808

Секретар редакције 3201-809; 23-079

Прелом 3240-019; 23-583

Маркетинг 3241-026; 3201-765; 23-765

Претплата 3241-009; 3201-995; 23-995

ТЕЛЕФАКС 3241-363

АДРЕСА

11000 Београд, Браће Југовића 19

odbrana@mod.gov.rs

redakcija@odbrana.mod.gov.rs

www.odbrana.mod.gov.rs

Жиро-рачун

840-312849-56 МЦ „Одбрана“

Претплата

За припаднике МО и Војске Србије преко РСЦ

месечно 160 динара. За претплатнике преко

Поштанске штедионице месечно 180 динара.

Штампа „ПОЛИТИКА“ АД, Београд,

Македонска 29

ISSN 1452-2160

Магазин излази сваког 1. и 15. у месецу

„Одбрана“ је члан
Европског удружења
војних новинара

НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ

Генерал-потпуковник

Љубиша Диковић,

начелник Генералштаба Војске Србије

Снимио Јово МАМУЛА

САДРЖАЈ

- **ДОГАЂАЈИ**
- 6 **Сарадња Србије и Италије**
- ЗАЈЕДНИЧКЕ МИСИЈЕ**
- 7 **Изложба српске културе у Музеју римске цивилизације**
- ХИМНА СВЕТОМ САВИ У СРЦУ РИМА**
- 8 **Донација Европске уније војном здравству**
- ЛЕЧЕЊЕ СВИХ ГРАЂАНА**
- **ИНТЕРВЈУ**
- 12 **Генерал-потпуковник Љубиша Диковић, начелник Генералштаба Војске Србије**
- ЧАСТ КАО ЈЕМСТВО**
- 20 **Амбасадори и изасланици одбране у посети Војнотехничком институту**
- МОГУЋНОСТИ ЗАЈЕДНИЧКИХ ПРОЈЕКТА**
- 22 **Прва генерација полазника Високих студија безбедности и одбране**
- ЗАШТИТА НАЦИОНАЛНИХ ВРЕДНОСТИ**
- 26 **Обележен Дан Медија центра „Одбрана“**
- ПРАВОВРЕМЕНА ИНФОРМАЦИЈА**
- 31 **Богојављенско пливање за Часни крст**
- БРАНИСЛАВ ЈАНКОВИЋ ПОБЕДНИК НА АДИ**

СПЕЦИЈАЛНИ ПРИЛОГ

ЦЕНТАР ЗА СИМУЛАЦИЈЕ
И УЧЕЊЕ НА ДАЉИНУ
НА ВОЈНОЈ АКАДЕМИЈИ

■ ИНТЕРВЈУ

- 32 Бригадни генерал Душан Стојановић,
командант Друге бригаде

ВОЈСКА НАРОДА ЗАПАДНЕ СРБИЈЕ

- 52 Почело емитовање ТВ серије
„Војна академија“

НОВА ВОЈСКА

- 54 Војска помаже у чишћењу снега

ЗИМА КАКВА СЕ НЕ ПАМТИ

■ ОДБРАНА

- 56 Ветеринарска служба Војске Србије

ОСЛОНАЦ ЛОГИСТИКЕ

- 58 Из Речне флотиле

БЛИЗАНЦИ ПЛОВЕ ДУНАВОМ И САВОМ

- 60 Нови авион за Војску Србије

СРБИЈА НА ДЛАНУ

■ КУЛТУРА

- 66 Глумица Јелена Јовичић

„ПРОФЕСИОНАЛАЦ“ ИЗ МЈУЗИКЛА

- 68 Нишка изложба збирке Дома Војске Србије

ПОЕТИКА И СУДБИНА 20. ВЕКА

реч уредника

Празник

5

Нови Дан Војске Србије је 23. април. Одлуку о новом датуму празника Војске потписао је председник Србије Борис Тадић, на предлог министра одбране Драгана Шутановца, који је овај предлог упутио почетком јануара.

Говорећи о промени Дана Војске Србије, министар Шутановац је рекао да се Дан државности слави два дана, тако да није целисходно да Војска та два дана ради, поготово што грађанство не би могло адекватно да испрати вежбе и програм који се приређују поводом обележавања празника.

До сада су Дан Војске и Дан државности обележавани 15. фебруара, у знак сећања на тај дан 1804. године када је подигнут Први српски устанак, док се Дан државности обележава у знак сећања на датум проглашења Сретењског устава 1835. године.

За нови Дан Војске Србије изабран је 23. април – датум када је 1815. године у Такову подигнут Други српски устанак. Био је то одговор српских старешина на тежак положај становништва после слома Првог српског устанка. На црквени празник Цвети, 11. априла (23. априла по грегоријанском календару) 1815. године, они су се окупили у Такову и замолили најјутицајнијег међу њима, Милоша Обреновића, да буде вођа устанка, што је он, уз колебање, прихватио.

Устанак је значајно нови почетак борбе за српску државу, коју је Милош Обреновић наставио да води дипломатским средствима, изборивши се за српску аутономију у оквиру Отоманског царства и успостављање Кнежевине Србије, која је имала своју скупштину, устав и владарску династију. У стварању српске државности војска је имала значајну улогу.

Новија традиција обележавања најзначајнијег војног празника најдуже се везује за 22. децембар – Дан Југословенске народне армије, која је формирана 1. марта 1945. године као Југословенска армија, реорганизовањем Народноослободилачке војске и партизанских одреда Југославије (НОВ и ПОЈ). Дан ЈНА био је датум прве борбе Прве пролетерске народноослободилачке ударне бригаде код села Гаочића и Миоча, формиране дан раније, 21. децембра 1941. у босанском градићу Рудо.

Од 1951. до распада Југославије носила је име Југословенска народна армија, а 20. маја 1992. године реорганизована је и преименована у Војску Југославије. Њен празник, од децембра 1993. године, је 14. јун – датум када је 1876. године на Цетињу, после преговора вођених од октобра 1875. до фебруара 1876, потписан уговор о савезу Србије и Црне Горе против Отоманског царства.

После распада Државне заједнице Србија и Црна Гора, 2006. године, празник Војске Србије је 15. фебруар – датум подизања Првог српског устанка под вођом Карађорђевићем. ■

Раденко МУТАВИЋИЋ

Сарадња Србије и Италије

Заједничке мисије

Министри одбране Србије и Италије Драган Шутановац и Ђанпаоло Ди Паоло разговарали су у Риму о заједничком учешћу италијанских и српских снага у мировним мисијама ЕУ и УН, као и о удруженом наступу војних индустрија две земље на тржиштима Африке, Азије, Далеког Истока

Министар Шутановац рекао је у изјави *Танјугу* да Италија управо преузима командовање великом мировном мисијом у Либану, где службује око 1.000 италијанских војника.

– Разговарали смо о могућности да заједно учествујемо у тој мисији, где Војска Србије сада има шест официра. С друге стране, желимо да учествујемо у мировним мисијама ЕУ, односно у Операцији Аталанта (Сомалија) где Италија има своје бродове. Желимо да наши морнарички официри и припадници специјалних јединица

учествују у тој борби против пирата – навео је Шутановац.

Он је додао да постоји дуга традиција сарадње две земље у области одбране.

– Сада смо утврдили нове претпоставке за сарадњу, пре свега у области образовања, едукације, тренинга, како наших кадета и официра, тако и специјалних јединица – рекао је Шутановац и додао да је с италијанским колегом разговарао и о сарадњи војних индустрија, односно могућности пласмана заједничких производа на трећа тржишта.

Према његовим речима, циљ је да се заједнички производи које Војнотехнички институт ради са италијанским партнером пласира на велика тржишта попут Африке, Азије, Далеког Истока, Јужне Америке.

– Србија традиционално има улаз на та тржишта и сматрамо да би заједнички производи могли у већем обиму да се пласирају код тих купаца – навео је министар.

Министар Ди Паоло је у изјави *Танјугу*, након састанка са Шутановцем, истакао да две земље имају дугорочне и специјалне односе који ће наставити да се развијају и јачају.

Он је додао да ће и у будућности

бити настављена размена у области обуке и едукације војног кадра и додао да је размотрена могућност да Србија у будућности учествује у операцијама које Италија спроводи при ЕУ или УН.

– Више смо него расположени да, када српска влада тако одлучи, радимо заједно – указао је Ди Паоло.

Он је додао и да Италија снажно подржава прикључење Србије породици евроатлантских институција.

– Радујемо се томе, у то снажно верујемо и радићемо на томе унутар саме ЕУ, као и билатерално – рекао је Ди Паоло.

Министар је додао и да Италија снажно подржава европски пут Србије и да се нада да ће статус кандидата бити одобрен у марту, што је, како је навео, најважнији спољно-политички и одбрамбени циљ Србије.

Шутановац је током посете Риму, 27. јануара, обишао и Здружену команду војске Италије, а у вечерњим сатима је у Музеју римске цивилизације, уз звуке химне Светом Сави и тактове изворне српске музике, затворио веома успешну и добро посећену манифестацију „Месец српске културе у Риму”. ■

Танјуг

Изложба српске културе
у Музеју римске цивилизације

Химна Светом Сави у срцу Рима

7

Министар Шутановац је, уз звуке химне Светом Сави и тактове изворне српске музике, затворио веома успешну и добро посећену манифестацију „Месец српске културе у Риму”

△ о последњег места испуњен Музеј римске цивилизације – у коме је током протеклих месец дана бројна италијанска публика имала прилику да се упозна са културним наслеђем, историјом, уметношћу, музиком и књижевношћу Србије – био је 27. јануара позорница за прославу дана првог српског просветитеља.

Затварајући ову значајну манифестацију, министар одбране рекао је да је она најбољи показатељ добрих односа Србије и Италије.

– Иако наше две земље немају заједничку границу, сматрамо Италију суседном земљом са којом делимо систем вредности и која нам даје несебичну подршку на европском путу што је нама изузетно важно – напоменуо је Шутановац.

Министар је додао да су, уз спортисте који освајају медаље широм света, „наши уметници најбољи амбасадори Србије и најбољи репрезенти онога што Србија у 21. веку јесте и што жели да буде”.

Организаторка и идејни творац манифестације, амбасадорка Србије у Риму, Ана

Хрустановић оценила је да је циљ овог културног догађаја испуњен, јер је за последњих месец дана Музеј римске цивилизације посетила бројна публика, пре свега из опште италијанске јавности, али и дипломатског кора, света политике и уметности...

Да је „Месец српске културе” привукао велику пажњу италијанске публике потврдила је и директорка Музеја римске цивилизације Лукреција Унгаро, која је оценила да толика посећеност даје подстрек да се сарадња са Амбасадом Србије и у будућности настави.

– Ова манифестација је потврдила велику блискост Италије и Србије и наших цивилизација – навела је Унгаро. Слично мисли и градски скупштински саветник за Европу, Тетјана Кузик, која је један од покровитеља манифестације.

На крају вечери, амбасадорки Србије уручена је захвалница Града Рима за представљање културе Србије у главном граду Италије. ■

Тањуг

MUSEO DELLA CIVILTÀ ROMANA

Донација Европске уније војном здравству

Лечење свих грађана

Снимко Д. БАНДА

НОВИ ДАН ВОЈСКЕ

Говорећи о промени датума Дана Војске, министар Шутановац је рекао да се претходних година о томе много размишљало.

– Србија има дугу историју и традицију оружаних снага. У једном дану слави и Дан Војске и Дан државности и Дан подизања устанка, тако да смо желели да раздвојимо те датуме. Осим тога, према новом Закону, Дан државности слави се два дана, а ми сматрамо да није целисходно да Војска та два дана ради, поготово што грађанство не би могло адекватно да испрати вежбе и програм који бисмо приредили поводом обележавања нашег празника. На основу консултација са историчарима, закључили смо да је 23. април изузетно важан датум у српској историји због чега смо га прихватили – закључио је Шутановац.

Сви апарати у Војној болници у Нишу биће на услузи свим грађанима, не само војним лицима, што је велики искорак у оквиру реформе која се спроводи у оквиру система одбране, истакао је министар Шутановац поводом донације Европске уније у вредности 150.000 евра

Министар одбране Драган Шутановац и шеф делегације Европске уније у Републици Србији Венсан Дежер, у пратњи државног секретара у Министарству одбране Зорана Весића, заменика начелника Генералштаба Војске Србије генерал-мајора Милана Бјелице, градоначелника града Ниша Милоша Симоновића, начелника Управе за здравство пуковника Зорана Поповића и сарадника обишао је 24. јануара Војну болницу и централ-

но место за третман медицинског отпада.

Обишавши аналогни мамограф у Војној болници и војни комплекс *Шивара*, министар је истакао да је Европска унија донирала војном здравству медицинску опрему у вредности од 150.000 евра.

– Важан разлог тих донација је и тај што је Влада Србије пре више година донела одлуку о сврставању војних болница у Београду и Новом

Саду у исту раван са цивилним болницама, чиме је остварена могућност лечења цивилних лица у војним болницама. Од прошле недеље и Војна болница у Нишу је на услузи грађанима Ниша и околине – истакао је министар Шутановац.

Према његовим речима, сви апарати који буду инсталирани у Војној болници у Нишу биће на услузи свим грађанима, не само војним лицима, што је велики искорак у оквиру реформе коју се спроводи у оквиру система одбране.

Министар је најавио да ће 2012. година бити година ренесансе војног здравства.

– Желимо да инвестирамо озбиљна средства у војно здравство, да одређене капацитете које имамо

ЛЕЧЕЊЕ ЦИВИЛА

Министар Шутановац је рекао да се у наредним недељама очекује потписивање уговора којим ће се део капацитета Војне болнице Ниш ставити на располагање цивилима.

– Важна је ствар – рекао је Шутановац – да ћемо ове године обновити и друге дијагностичке апарате у Војној болници Ниш. Желимо да пацијенти могу да обаве све потребне интервенције и овде добију потпуну услугу.

НЕИСТИНЕ О ГЕНЕРАЛУ ДИКОВИЋУ

Одговарајући на питање новинара о наводном досијеу генерала Диковића, који је објављен у медијима, министар Шутановац је истакао да је реч о лажном досијеу који генерала Диковића „на непримерен, и у неким сегментима монструозан начин оптужује за злочине које је својим чињењем или нечињењем дозволио са позиција на којима је био“.

– Морам да кажем да су, пре него што је генерал Диковић постављен на дужност начелника Генералштаба, извршене све провере о његовом раду у прошлости, а извршили смо и провере у односу на досије за који смо утврдили да је потпуно лажан. Лаичким увидом у персонални досије, званични и службени, генерала Диковића, може се потврдити да он чак није био на позицијама ни на локацијама за које се оптужује – нагласио је Шутановац, додавши да генерал Диковић 1994. и 1995. године није био на простору западне Србије, као што ни 1998. године није био на простору Косова и Метохије.

– Очекујем да ће, с једне стране, државни органи адекватно реаговати, а очекујем и да ће генерал Диковић затражити заштиту на суду, јер верујем да ће то бити велика провера демократије. У Србији не може да буде све дозвољено, свако мора да одговара за оно што каже, напише или учини. Спокојни смо са аспекта тог лажног досијеа, али поставља се питање због чега неко покреће такву иницијативу у тренутку када Војска Србије добија највећу подршку грађана у последњим годинама, у тренутку када и на међународном плану освајамо симпатије које давно нисмо имали, и да ли је то наставак дела приче министра унутрашњих послова самозваног Косова који је рекао да је генерал Диковић дошао на оружју на позицију начелника. Начелник долази на ту позицију као и сви начелници у свету и мислим да ћемо око тог имати озбиљну дебату у државним институцијама – рекао је Шутановац.

РАЗМЕНА ИМОВИНЕ

Одговарајући на питање новинара о размени непокретности са Градом Нишом, министар Шутановац је казао да је Ниш један од градова у коме се на прави начин размењује имовина која је неперспективна за војне потребе.

– План за Дом војске је јако амбициозан и желимо да заједно са градом урадимо конгресни центар који би био на услузи грађанима Ниша и Војсци Србије, центар

по угледу на центре који постоје у свету. У Нишу планирамо изградњу и великог логистичког центра. За нас је Ниш веома важан, у њему су смештене команда Копнене војске и Трећа бригада. Желим да нагласим да годишње две милијарде динара примају припадници војске и војни пензионери који овде живе, чиме помажемо и регионални развој – подвукао је Шутановац.

у Крагујевцу вратимо на ниво који је неопходан граду какав је Крагујевац и цивилима који тамо живе. Најављујемо и куповину одређених вишенаменских летелица, пре свега из области медицине и санитета, чиме ћемо обезбедити адекватно лечење свих припадника Војске Србије и грађана којима је лечење неопходно – рекао је Шутановац.

Говорећи о погону за третман медицинског отпада, министар од-

бране истакао је да је са опремом која служи за стерилизацију медицинског отпада затворен круг бриге о заштити животне средине, чиме је Војна болница из Ниша сврстана у ред оних које су у потпуности испоштовале европске стандарде о заштити животне средине.

Капацитет централног места за третман медицинског отпада Војне болнице Ниш јесте до сто килограма дневно и у пуној функцији је већ ме-

сец дана. Комплетан санитарски материјал који се употребљава у раду са пацијентима мора да се подвргне стерилизацији, да се претвори у комунални отпад како би се одложио. Овакве погоне имају и Клинички центар и Дом здравља у Нишу. Вредност погона је око 75.000 евра, што је и приближна вредност донације за аналогни мамограф. У првој фази погон ће се користити само за војне потребе, у другој фази биће укључена одељења примарне заштите из територијалне надлежности Војне болнице, а за трећу је планирана сарадња са цивилним структурама.

Венсан Дежер је нагласио да се у Војној болници Ниш протекле недеље десила важна ствар, јер је ова институција отворила своја врата за цивилне осигуранике из тог града.

– Драго ми је што је Европска унија била у ситуацији да допринесе оваквом развоју ствари донирањем потребне медицинске опреме. Србија је, нажалост, на челу листе земаља по броју оболелих од рака дојке, материце и дебелог црева. Мамограф је јако важан за детекцију рака дојке и зато је ЕУ донирала 21 мамограф, а од данас је једна од тих машина у Нишу и на располагању пацијентима из војске и грађанства. На овај начин побољшавамо здравље и квалитет живота грађана у Србији – рекао је Дежер.

Градоначелник Ниша Милош Симоновић захвалио је за донације граду и изразио уверење да ће оне омогућити да се побољшају услови лечења грађана, али и да Војна болница задовољи све стандарде како би обезбедила висок ниво услуга.

– Све што смо планирали и договарали са Министарством одбране реализујемо у потпуности. Осим успешног почетка размене непокретности између Министарства одбране и града Ниша, у чему смо били први у Србији, отварањем Војне болнице за све грађане Ниша и региона остварујемо и други циљ постављен пре неколико година, а реч је о томе да Војна болница у недостатку опште болнице преузме такву улогу за све грађане – нагласио је Симоновић. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ
Никола ДРАЖОВИЋ

Сусрeт министара Шутановца и Порташа

Министар одбране Драган Шутановац састао се 16. јануара на маргинама Амбасадорске конференције у Београду са министром спољних послова Португала Паулом Порташем.

Министар Шутановац упознао је саговорника са спроведеним реформама у систему одбране и плановима за наредни период.

Министар Порташ истакао је да Португал пружа снажну подршку европским интеграцијама Србије и реформи система одбране, као и да је заинтересован да Србији пренесе искуства из заједничке политике одбране и безбедности ЕУ (CSDP).

Министри су разменили ставове о политичко-безбедносној ситуацији у региону и сарадњи у области одбране Србије и Португала. Обострано је констатовано да је потребно унапредити билатералну војну сарадњу, посебно у области војне медицине и војног школства. ■

Пријем за мировњаке у Генералштабу

Заменик начелника Генералштаба генерал-мајор Милан Бјелица примио је припаднике Војске Србије који су чинили други контингент српских војника у мисији Уједињених нација у Либану.

Потпуковник Игор Шћепановић, мајори Стеван Рашета, Ивица Трајковић и Срђан Булатовић и капетан Славко Ђукић вратили су се у Србију 3. јануара, после шест месеци боравка у Либану, где су били распоређени на дужностима штабних официра.

Пријему у Генералштабу присуствовали су и пуковник Желко Петровић из Здружене оперативне команде Генералштаба и начелник Центра за мировне операције пуковник Јелесије Радивојевић.

Мировна мисија Уједињених нација у Републици Либан установљена је 1978. године, а припадници Војске Србије у њој учествују од децембра 2010. године. ■

С. С.

Медицинско збрињавање учесника Европског првенства у рукомету

О здрављу учесника управо завршеног Европског првенства у рукомету бринули су лекари Војномедицинске академије и Војне болнице у Нишу. О томе су пред почетак првенства Уговор о медицинском збрињавању потписали начелник Управе за војно здравство пуковник др Зоран Поповић и генерални секретар Рукометног савеза Србије Божидар Ђурковић.

Државни секретар др Зоран Јефтић је том приликом истакао да Министарство одбране у последњих пет година интензивно даје подршку свим великим спортским дешавањима у Србији.

– Министарство одбране последњих година даје посебан значај развоју спорта, физичке обуке и физичке припреме у оквиру система, тако да је и овај део наше сарадње са цивилним структурама веома битан и посебно интензиван од времена Универзијаде. Цео систем војног здравства стављен је у погон у сегменту који је потребан за овакав догађај – подвукао је државни секретар Јефтић.

Начелник Управе за војно здравство пуковник др Зоран Поповић напоменуо је да су обезбеђени висококвалитетна

литетна материјална средства и кадар који ће покривати све догађаје на првенству.

– Рукометном савезу Србије могу да кажем да може бити сигуран у озбиљност и квалитет послова које ћемо обављати у Вршцу, Нишу и Београду. Ми смо за ове потребе ставили у службу наше ресурсе као што су Војномедицинска академија и Војна болница у Нишу, јер је пракса у свету да овако велике догађаје обезбеђују и војни санитети – рекао је пуковник Поповић.

Потписивању уговора присуствовали су и представници Рукометног савеза Србије и репрезентације. ■

Б. М.

Генерал Диковић у Бриселу

Боље разумевање партнера

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Љубиша Диковић учествовао је у раду Војног комитета евроатлантског партнерства у Бриселу, 18. и 19. јануара.

У питању је 26. редовни састанак Војног комитета на нивоу начелника генералштабова, на коме је разговарано о искуствима заједничког ангажовања и јачању међусобног разумевања партнерских земаља.

Генерал Диковић је у Бриселу разговарао са председавајућим Војног комитета Европске уније генералом Хаканом Сиреном, начелником Здруженог Генералштаба Оружаних снага САД генералом Мартином Дем-

псијем и начелником Генералштаба Оружаних снага Руске Федерације генералом армије Николајем Макаровим.

Током билатералних сусрета генерал Диковић разговарао је са колегама из Европске уније, Сједињених Америчких Држава и Руске Федерације о унапређењу сарадње у области одбране, стању безбедности у региону, припремама за учешће Војске Србије у мултинационалним операцијама Европске уније и заједничкој обуци.

У изјави за *Танјуг*, генерал Диковић је рекао да је састанак у Бриселу, на коме се говорило о искуствима из заједничког ангажовања и јачању међусобног разумевања партнерских земаља, значајан, пре свега, с аспекта детаљнијег информисања о практичним проблемима са којима се сусрећу друге земље у мултинационалним операцијама широм света.

- Намера нам је да се више укључимо у активности Програма *Партнерство за мир* и искористимо све могућности које нам чланство у *Партнерству за мир* пружа – истакао је Диковић.

Начелник Генералштаба Војске Србије истакао је да је са председавајућим Војног комитета ЕУ генералом Хаканом Сиреном разговарао о стању безбедности у региону, припремама за учешће Војске Србије у мултинационалним операцијама ЕУ, посвећености Србије и њене војске реформским процесима, као и даљој сарадњи у области обуке и усавршавања.

С начелником Здруженог генералштаба оружаних снага САД генералом Мартином Демпсијем разговарао је о досадашњој и будућој сарадњи са Оружаним снагама САД, пре свега, с Националном гардом Охаја.

- Билатерална војна сарадња са САД најбољи је део укупне билатералне сарадње, а сарадња с Националном гардом Охаја најуспешнија од 62 програма колико их САД укупно имају са другим земљама – рекао је Диковић.

Он је навео и да је с начелником Генералштаба ОС Руске Федерације генералом армије Николајем Макаровим разговарао о унапређењу свеукупне сарадње у области одбране.

- Приоритет је војноекономска сарадња, а разговарали смо и о успостављању војномедицинске и сарадње Универзитета одбране са руским научно-образовним институцијама – рекао је Диковић и додао да ће се наставити школовање официра Војске Србије у еминентним руским војним школама, на командноштабном и генералштабном усавршавању и школовање руских официра на Универзитету одбране у Србији.

Диковић је истакао да ће Војска Србије наставити да, активном међународном војном сарадњом и јачањем оперативних способности за веће учешће у мултинационалним операцијама УН и ЕУ, гради партнерске односе са земљама у окружењу и у свету, у складу са интересима државе. ■

Част као јемство

За сваку војску најважније је да зна како да изврши своје мисије и задатке и да буде способна да их изврши. Питање оперативних способности је суштинско. Зато је Војсци Србије приликом избора облика сарадње са оружаним снагама других земаља приоритетна обука, усавршавање кадра, заједничке вежбе и размена искустава из мултинационалних операција. Посебно су значајне заједничке вежбе на терену. Ту се најбоље осети да сви војници „говоре истим језиком”.

Прва порука у разговору са начелником Генералштаба генерал-потпуковником Љубишом Диковићем је да Војска Србије остаје посвећена реформама. Наглашава да важне промене које су се одвијале протеклих неколико година морају да стигну до сваког појединца у систему, да постану део свести и свакодневице припадника и њиховог односа према професији.

А у наставку започетог процеса као приоритете издваја унапређење обуке и начина за њено вредновање, проверу јединица декларисаних за учешће у мултинационалним операцијама, успостављање система научних лекција, унапређивање планирања рада у Војсци Србије, развој система војне доктрине, развој верске службе, оптимизацију складиштења, чувања и одржавања покретних средстава, дигитализацију геотопографског материјала и још много тога што је неопходно за даље јачање Војске Србије.

■ *Господине генерале, пре других питања, најпре Ваш коментар о тврдњама које је о Вама изнео Фонд за хуманитарно право?*

– Ових дана много се говорило о тврдњама Фонда за хуманитарно право изнетим у такозваном досијеу Диковић Љубише. Написан је низ неистина и мислим да је то удар на Војску Србије као стабилну и угледну институцију и удар на функцију начелника Генералштаба.

Примера ради, каже се да сам 1994. и 1995. године, на дужности команданта 16. граничног батаљона починио нека недела, а ја сам дужност команданта предао 30. августа 1994, тако да 1995. нисам ни био на дужности.

Написано је да сам 1998. године наредио да се неки багер одвезе из Белаћевца у Рашку и тамо прода, а те године 37. моторизована бригада није ни била на простору Косова и Метохије, тамо је упућена тек 1999. године.

Парадоксално је мишљење Фонда за хуманитарно право да сам за погибију припадника Војске у својој држави 1999. године крив ја, а не терористичка организација која је извела напад и убила људе.

Иступањима попут овог продубљује се мржња на просторима бив-

ше Југославије. Као да је некоме стало да се ране настале у сукобима никад не залече, него да стално буду извор нестабилности и да неко на томе профитира.

■ *На месту начелника Генералштаба настојављате зајочети процесе реформе. Да би они били успешнији, којим квалитетима сарадника дајете предност када је реч о будућим кадровским променама?*

– Ценим моралне вредности, стручност, креативност, способност за тимски рад... Најбољи сарадници су они који стрпљиво и непоколебљиво иду напред. А најважнији су резултати рада. Они су основно мерило успеха појединаца и тимова.

Оптимална организација и тимски рад битан су предуслов за функционисање сваке организације, односно команде и јединице.

■ *Неколико ствари је ипак кључно за изградњу способне војске: обука, школовање, усавршавање... На које промене ћете ућицајати у тим областима?*

– Обука у Војсци Србије усмерена је на достизање способности које омогућавају успешно извршавање мисија. Наше јединице обучавају се да би биле спремне да изврше задатке са листе тежишних задатака у оквиру мисије. Инсистираћу на квалитетној обуци чији је резултат обучен војник, врстан старешина и способна јединица. Такође, пратићемо достигнућа у обуци на регионалном нивоу и у партнерским земљама, како бисмо оно што је добро и вредно применили код нас.

Од прошле године почели смо са извођењем вежби у Центру за обуку путем симулација. Реч је о моћном, релативно јефтиним инструменту који пружа могућности за објективну анализу борбених радњи и поступака појединца и јединице и за процену оптималности одлука команде.

Што се тиче школовања и усавршавања, додатно ћу се залагати за објективну и принципијелну селекцију кандидата, тако да се, на

пример, најбољим војницима омогући да се оспособљавају за подофицире или да се најквалитетнији официри упућују на Командноштабно и Генералштабно усавршавање.

■ *Посебан начин обуке имају јединице које се припремају за мултинационалне операције? Какви су резултати провера на националном нивоу, с обзиром да ће ове године уследити провере међународних тимова?*

– У Војсци Србије постоје две врсте јединица које су одређене за учешће у мултинационалним операцијама: јединице декларисане према Концепту оперативних способности и посебно одређене јединице за учешће у мултинационалним операцијама Уједињених нација и Европске уније.

Ове јединице обучавају се према програмима припреме и обуке који израђује Команда Копнене војске у сарадњи са Центром за мировне операције као координатором свих припрема за учешће у мултинационалним операцијама.

Провера на националном нивоу извршена је у новембру прошле године. Била је то прва таква активност Војске Србије, а присуствовао јој је и

Војни позив тражи да му се пошитоно посветише. Војник се ошарбини заклиње часћу, он залаже своју часћ као јемство своје војничке исправности.

међународни посматрачки тим. Резултати су повољни и указују на то да јединице примењују прописане међународне стандарде, процедуре и оперативне технике, што је неопходно за извршавање задатака у мултинационалним операцијама.

Ове године проверу ће извршити међународни тим и не очекујем проблеме. Програми обуке декларисаних јединица Војске Србије садрже све потребне тематске целине, у складу са савременим стандардима, наученим лекцијама и искуствима оружаних снага других земаља из учешћа у мултинационалним операцијама.

■ *Тренућно учесћујемо у пет мисија УН и једној ЕУ. Један вод је на Кипру, а следећи одлази у Либан. Да ли смо спремни за повећање нашег учешћа у мултинационалним операцијама и хоће ли га бити?*

– Непрекидно градимо оперативне способности за извршење мисија које је Србија доделила својој Војсци. Ове године, спремни смо да активније учествујемо у мултинационалним операцијама Уједињених нација и Европске уније. Имамо способност да вишеструко повећамо број ангажованих припадника и то је оно што је најважније.

У мултинационалној операцији УН у Републици Либан – UNIFIL у текућој години планирано је повећање нашег учешћа са пет на више од сто (113) лица. Они ће углавном бити на дужностима штабних официра у команди мултинационалне бригаде, пешадијској чети и инжењеријском тиму за разминурање у саставу шпанског батаљона.

Планира се наставак учешћа у мултинационалној операцији УН у Републици Кипар – UNFICYP. На Кипру ћемо ангажовати штабне официре,

војне посматраче, чланове патрола и пешадијски вод.

У 2012. години планирано је и ангажовање припадника Војске Србије у мултинационалним операцијама под мандатом Европске уније, у оквиру Заједничке безбедносне и одбрамбене политике ЕУ.

Реч је о мисији Европске уније за обуку безбедносних снага Сомалије у Уганди – EUTM Somalia, где је планирано учешће припадника Војске Србије у санитарском тиму, и војној операцији поморских снага Европске уније у Сомалији (EUNAVFOR Somalia – Operation ATALANTA) ангажованој на спречавању, превенцији и сузбијању деловања пирата и оружаних пљачки дуж обале Сомалије, где ће наши официри бити на бродовима оружаних снага Грчке и Француске.

У оквиру Stand by аранжмана дефинисани су капацитети Војске Србије стављени на располагање Уједињеним нацијама у случају потребе хитног ангажовања у мултинационалним операцијама Уједињених нација: санитарски тим (шест лица), хируршки тим (шест лица), штабни официри (15 лица) и војни посматрачи (10 лица).

■ *Већ имамо довољно искуства за оцену квалитета професионалних војника и оних на добровољном служењу војног рока. Шта им поручујете?*

– У војничком строју, поред мушкараца који су традиционално окренути војном позиву, данас имамо и жене. Радује ме чињеница да оне у том строју стоје раме уз раме са својим колегама.

Ценим моралне вредности, стручности, креативски рад... Најбољи сарадници су они који стрпљиво и непоколебљиво иду најважнији резултатни радова. Они су основно мерило успеха јојегинаца и шимова.

Сваки војник мора да буде оспособљен и дисциплинован, али професионалац боље влада војничким вештинама. Професионална војска почива управо на високом квалитету њених професионалних припадника. Зато критеријуми нису и

не треба да буди једнаки за професионалне војнике и војнике на добровољном служењу војног рока.

Војници Војске Србије треба да раде заједно са својим старешинама, поштујући хијерархију, али са истим достојанством, на истом одговорном задатку – да Србија буде безбедна, снажна и угледна! За добре војнике увек ће бити места у Војсци Србије.

■ *Враћили сте се из посете Бриселу. Тамо сте боравили и раније, али сада први пут у функцији начелника Генералштаба? О чему је било речи?*

– Био сам на састанку Војног комитета евроатлантског партнерства у Бриселу, на ком се говорило о искуствима из заједничког ангажовања и бољем међусобном разумевању партнерских земаља. Важно је да сагледамо практична искуства и проблеме с којима се сусрећу друге земље у мултинационалним операцијама и искуства других, ради јачања способности Војске Србије за извршавање њених мисија.

У току боравка у Бриселу разговарао сам са генералом Хаканом Сиреном, председавајућим Војног комитета Европске уније, генералом Мартином Демпсијем, начелником Здруженог Генералштаба Оружаних снага САД, и генералом армије Николајем Макаровим, начелником Генералштаба Оружаних снага Руске Федерације.

Већ сама имена и функције мојих саговорника довољно говоре о томе да је Војска Србије препозната као способан и пожељан партнер.

Ове године, спремно смо да активније учесћујемо у мултинационалним операцијама Уједињених нација и Европске уније. Имамо способност да вишеструко повећамо број ангажованих припадника и то је оно што је најважније.

сти Војске? Да ли сти задовољни интензивирањем сарадње у оквиру „Партнерства за мир“?

– За сваку војску најважније је да зна како да изврши своје мисије и задатке и да буде способна да их изврши. Питање оперативних способности је суштинско. Зато је Војсци Србије приликом избора облика сарадње са оружаним снагама других земаља приоритетна обука, усавршавање кадра, заједничке вежбе и размена искустава из мултинационалних операција. Посебно су значајне заједничке вежбе на терену. Ту се најбоље осети да сви војници „говоре истим језиком.“

Посебан значај свакако има регионална сарадња, јер поред очигледне користи коју размена искустава са оружаним снагама суседних земаља има за оперативне способности Војске Србије, она доприноси бољем разумевању у региону.

У оквиру Програма „Партнерство за мир“ најчешће сарађујемо у области школовања и усавршавања, модернизације наоружања и војне опреме и учествујемо на заједничким вежбама. Наш је интерес да та сарадња буде снажнија и разноврснија, у складу са опредељењима Републике Србије.

■ *Окренути смо и сарадњи на истоку. Шта је у плану када је реч о Русији и Кини?*

– Постоји заједнички интерес за интензивирање сарадње Војске Србије и руских оружаних снага, посебно када је реч о војноекономским питањима, заједничкој обуци специјалних јединица, војној медицини и војном образовању. До сада је било неколико посета експертских радних група и делегација, које су стекле увид у могућности ремонта борбених система и убојних средстава. Формирана је и мешовита српско-руски Група за војнотехничку сарадњу. Наставићемо школовање официра Војске Србије у еминентним руским војним школама, на командноштабном и генералштабном усавршавању и специјалистичким курсевима и школова-

Разменили смо мишљења о могућностима за унапређење сарадње у области одбране, о стању безбедности у региону, припремама за учешће Војске Србије у мултинационалним операцијама Европске уније, заједничкој обуци и усавршавању и другим темама.

■ *Да ли довољно користимо искуства других армија, односно могућности сарадње, имајући у виду и њихову заинтересованост за наша искуства?*

– Међународна војна сарадња и размена искустава у различитим областима драгоцене је и за Војску

Србије и за наше колеге из иностранства. Простор за њено унапређење увек постоји, али по броју и квалитету остварених активности, међународна војна сарадња у Србији никада није била тако динамична и делотворна као последњих неколико година.

Војска Србије наставиће да сарађује са оружаним снагама земаља са свих континената, са свих страна света и тиме доприносити јачању позиције и кредибилитета Републике Србије на међународном плану.

■ *Којим облицима међународне сарадње дајете предност, имајући пре свега у виду јачање оперативних способности*

ти руске офицере на Универзитету одбране.

Република Србија и Војска Србије имају традиционално пријатељске односе са Народном Републиком Кином и њеном армијом. Познато је да су Кина и Србија 2009. године успоставиле стратешко партнерство. Што се тиче сарадње у области одбране, она од 2000. године бележи узлазни тренд, нарочито када је реч о војнообразовној и војномедицинској сарадњи. Споразум о сарадњи у области одбране потписан је током посете министра одбране Драгана Шутановца Кини, у новембру 2008. године. Уверен сам да ће се позитиван тренд добре сарадње наставити.

■ *Озбиљносћ економске кризе утиче да се приоритетни у опремању Војске најљубиво одредељују. Шта је најнеоходније што би ваљало набавити већ ове или следеће године, а где треба бити најобавривији када су дугорочни планови у питању?*

– У периоду до 2014. године приоритет ће бити „Модел опремања војника пешадије М21“, набавка савремених уређаја везе, опремање специјалних и декларисаних јединица.

Постоје планови за модернизацију радарско-рачунарских средстава и ракетних система за противваздухопловна дејства, авиона, тенкове и артиљеријских оруђа.

Потребни су нам савремени борбени системи за Ваздухопловство и противваздухопловну одбрану и надам се да ћемо у сарадњи са надлежним државним институцијама пронаћи одговор на ово питање, у интересу грађана Србије.

■ *Бројним акцијама потврђујемо да су Војска и народ једно. Да ли су те везе довољне*

да обезбеде јединство неоходно за још теже тренућке, каквих смо кроз историју имали и превише?

– Искрено се надам да су најтежи тренуци иза нас и да нам предстоји бољитак. У току реформских процеса у Војсци Србије, једно од кључних питања било је то да Војска не постане изолована институција, одвојена од грађана чију безбедност гарантује. Одговор делом лежи у спровођењу

цивилне демократске контроле војске, али посебно је важно да грађани препознају Војску Србије као своју. Улогу у томе има и добровољно служење војног рока, помоћ коју пружамо становништву у ванредним ситуацијама

изазваним временским непогодама и другим несрећама, хуманитарне акције...

Више од 600 припадника током 2011. године ангажовано је на различитим задацима пружања помоћи цивилним структурама, а ових дана помажемо да се путеви на Пештеру и југу Србије рашчисте од снега.

Војска Србије је тамо где је грађанима потребна, а поверење грађана у Војску Србије показује да смо на добром путу и да су везе између грађана и Војске чврсте.

■ *Шта ће Вама највише утиче на морал припадника Војске? Део тога наравно је и њихов стандард, али је војнички позив ипак посебан?*

– Посебност војног позива огледа се у израженом осећању дужности и оданости отаџбини. Нико не одлучује да се бави војним позивом искључиво ради личне користи. Војни позив тражи да му се потпуно посветите. Војник се отаџбини заклиње чашћу, он залаже своју част као јемство своје војничке исправности.

Бројни су фактори који утичу на морал – ја издвајам војнички дух. Довољно је да се сетите војводе Живојина Мишића, који је у једном периоду живота морао да се одрекне чак и шињела, али војничког духа никад. Исто тако, важан је добар рад с људима, међусобно поштовање и колегијалност, разумевање људских потреба, исправно вредновање резултата рада, промишљено вођење у служби...

Наравно, да би припадник Војске могао да се потпуно посвети свом позиву, важно је какав стандард има, у каквим условима живи и шта може да приушти породици. Сигуран сам да ће се стандард припадника Војске побољшавати у мери у којој то дозволи привредни раст и буџет Србије.

■ На Војној академији били сте њихови командир вода и чете, касније сте били начелник Одсека Коинене војске. Које Вам је најуживљивије сећање из тих дана? Ако упоредите те периоде, које вредности издвајате у формирању будућих официра Војске Србије?

– Има много догађаја из периода када сам радио на Академији, као командир питомачког вода, начелник класе и одсека и тешко је издвојити најуживљиви-

вији. Ипак, издвајам признање које сам добијао од својих питомаца после завршеног школовања, да сам их научио војничком послу, упутио у тајне војничког заната и да су од мене научили како да с успехом савладају неке „замке“ које носи наш позив.

Командир је вођа и он то мора да буде и у пракси. Од командира

кадети уче како да буду добри војници и добри официри. Кадете и кадеткиње Војне академије још у току школовања мора да прожме војнички дух. Код

Војска Србије је тамо где је грађанима потребна, а потребна је у Војску Србије показује да смо на добром путу и да су везе између грађана и Војске чврсте.

њих треба изградити и неговати осећање дужности, свесну дисциплину и оданост отаџбини, Војсци Србије и професији. Андре Гаве с правом описује официра као заклетог чувара дисциплине и части.

Такође, интелектуална радозналост тих младих људи треба да се подстиче. Сваки официр мора да размисли о војсци, да истражује и проверава принципе командовања и тиме унапређује војну мисао.

■ И Ваше касније искуство у командовању, па и у најтежем периоду рата 1999, заокружује замисао модерног српског официра? Какав је официр потребан Војсци Србије у овом времену?

– Официр треба да буде способан да одговори изазовима времена у коме живимо. Поред стручности и поштовања Кодекса части, официр 21. века мора да буде широко образован, спреман да се непрекидно усавршава, стиче нова знања, испитује и помера унапред границе својих способности. Узоре треба да налазити у српској војној традицији и да тежи достизању најбољих светских стандарда у нашој професији.

■ У говору на церемонији приредбаје дужности начелника Генералштаба, официрима наше војске поручили сте да ћете бити „највећи војник међу војницима“?

– То значи да сваки професионални припадник војске, укључујући и мене, мора прво да буде добар војник, а затим да на gradi ту солидну основу у складу са својим могућностима и амбицијама: да буде техничар, стручњак, инжењер, доктор наука, да стиче чинове... Лични пример људи на руководећим положајима је ту пресудан.

Увек ћу разумети војника и старешину, бити први у раду, на местима где је тешко. Борићу се за углед и част војног позива. ■

Раденко МУТАВЦИЋ
Снимио Јово МАМУЛА

Генерал Локлир у Београду

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Љубиша Диковић састао се 23. јануара у Београду са командантом Здружених снага НАТО из Напуља адмиралом Семјуелом Локлиром.

Генерал Диковић и адмирал Локлир разговарали су о активностима у оквиру програма Партнерство за мир и сарадњи Војске Србије са КФОР-ом.

Пре пријема у Генералштабу Војске Србије, адмирала Локлира примио је министар одбране Драган Шутановац. ■

Завршен курс за штабне офицере и подофицере

Оријентациони курс за штабне офицере и подофицере у мултинационалним операцијама, који је у Центру за мировне операције отворио начелник Центра пуковник Јелесије Радивојевић, организован је уз подршку Центра за обуку за операције подршке миру Бутмир из Босне и Херцеговине.

Прве недеље тежиште је било на теоретској настави, а у другој недељи курса спроведена је практична обука реализацијом вежбе „Blue Helmet“.

Двонедељни курс успешно је завршило 28 слушалаца из Војске Србије и један припадник МУП-а Србије. Наставу на курсу реализовао је трочлани Мобилни тренинг тим из Босне и Херцеговине и инструктори из Центра за мировне операције.

Свечаном затварању курса присуствовао је Директор обуке бутмирског центра за обуку потпуковник оружаних снага Велике Британије Џулијан Бауер. ■

Н. Д.

Саветовање о обуци

Годишње саветовање о обуци Команде за обуку одржано је у касарни „Народни херој Милан Тепић“ у Јакову. На саветовању су учествовали представници управа Генералштаба Војске Србије и Команде за обуку, команданти центара за обуку, специјалистичких центара и команди за развој територијалних бригада и главни подофицери.

Циљ саветовања је сагледавање степена обучености јединица за извршавање тежишних задатака, анализа узрока евентуалних одступања од задатог нивоа оспособљености и утврђивање мера за унапређење оспособљености јединица.

Саветовање је реализовано с акцентом на извршене задатке и постигнуте резултате у обуци војника на служењу војног рока, стручном оспособљавању професионалних припадника команди и јединица и лица из резервног састава, достигнутом степену физичке и ватрене оспособљености, материјалној бази обуке и сертификацији оспособљености. ■

Д. Г.

Генерал Диковић обишао управе Генералштаба

Начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић обишао је Управу за оперативне послове, Управу за логистику, Управу за људске ресурсе, Управу за обавештајно-извиђачке послове и Управу за планирање и развој Генералштаба.

Начелник Генералштаба сагледао је начин, организацију и резултате рада, као и проблеме с којима се припадници Генералштаба сусрећу приликом извршавања задатака, после чега је начелницима управа дао смернице за даљи рад.

Генерал Диковић посетио је и јединице Централне логистичке базе у касарни „Кнежевац“ у Раковици, Војногеографски институт и Технички опитни центар. ■

С. С.

Информисање страних војних представника

У Министарству одбране одржано је редовно информисање страних војних представника акредитованих у нашој земљи. Информисање су иницирали управо војни изасланици који су реализацију пројекта професионализације Војске Србије и добровољног служења војног рока оценили веома успешном.

Заступник помоћника министра одбране за људске ресурсе, бригадни генерал Слађан Ђорђевић у уводном излагању о добровољном служењу војног рока са оружјем, истакао је да је Сектор за људске ресурсе Министарства одбране један од главних носилаца реализације тежишних задатака у професионализацији наше војске.

– Војска Србије постала је професионална, а попуна професионалним војницима креће се од 90 до 92 посто у односу на формацијско бројно стање. Обустављањем обавезе служења војног рока створени су услови да се служење врши на добровољној основи – рекао је генерал Ђорђевић.

О детаљима реализације добровољног служења војног рока изасланике одбране информисао је начелник Управе за обавезе одбране, пуковник Драгослав Лацковић. Он је нагласио да обуставом обавезног служења војног рока оно није и укинута.

Пуковник Лацковић говорио је и о изradi пројекта професионализације, његовој операционализацији и упућивању на добровољно служење војног рока, као и о обуци војника.

Због велике заинтересованости страних војних представника пуковник Лацковић одговарао је на бројна питања као што су – која категорија становника Србије спада у војне обвезнике, које су њихове законске обавезе, које су законске одредбе за особе са двојним држављанством који имају пријављено пребивалиште на територији наше државе као и колико је војних обвезника регрутовано у претходне две године и колико се њих очекује наредних година.

Страни војни представници на крају су захвалили на квалитетном информисању и указали на значај наставка успешне сарадње. ■

С. АНЂЕЛКОВИЋ

Потписан Протокол о донацији „Хамера“

19

У Министарству одбране потписан је *Протокол о донацији вишенаменских возила НММВВ* (популарних „Хамера“). Основ за закључивање *Протокола о донацији*, представља окончање законодавне процедуре на основу одредби „Писма понуде и прихватања“, које је државна секретарка др Тања Мишчевић с америчком страном потписала 23. децембра 2011. године. Тиме је формално омогућено да Влада Сједињених Америчких Држава у оквиру Програма помоћи страним армијама (FMF – Foreign Military Financing), током 2012. године донира Војсци Србије 17 возила „Хамер“.

Протокол су потписали заступник начелника Управе за међународну војну сарадњу пуковник Предраг Краљевић и изасланик одбране САД у Србији, пуковник Пол Броцен.

Користећи одобрене фондове у оквиру Програма помоћи страним војскама, Влада Сједињених Америчких Држава је до сада за Републику Србију укупно издвојила око 3,7 милиона долара.

С обзиром да је реч о новој борбеној техници, Министарство одбране САД ће са произвођачем возила „Хамер“ убрзо закључити посебан уговор на основу којег ће отпочети производни процес возила за потребе Војске Србије. Стручну и административну подршку читавом процесу пружиле су Канцеларија изасланика одбране и Канцеларија за сарадњу у области одбране Амбасаде САД у Београду.

Према проценама, прва возила „Хамер“ за потребе Војске Србије биће завршена на пролеће ове године. Примарна идеја Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије је да се возила користе за опремање Специјалне бригаде и обуку јединица за ангажовање у мултинационалним операцијама.

Министарство одбране је отпочело и са административном процедуром набавке додатних возила „Хамер“ путем још једног програма помоћи Владе Сједињених Држава, тзв. GPOI (Global Peacekeeping Initiative), чији су фондови намењени за опремање и обуку јединица за мултинационалне операције. ■

Амбасадори и изасланици одбране у посети Војнотехничком институту

Могућности заједничких пројеката

Сви пројекти Војнотехничког института покренути су, пре свега, због потреба система одбране и Војске Србије, а затим и за трећа тржишта, због чега је посета страних дипломата и војних изасланика од изузетно значаја, рекао је министар Шутановац, изражавајући очекивање да ће се међународна сарадња у тој области наставити

Министар одбране Драган Шутановац обишао је са амбасадорима и војним изасланицима акредитованим у Србији Војнотехнички институт у Жаркову.

После уводног обраћања директора Војнотехничког института пу-

ковника др Зорана Рајића и кратке презентације о раду и истраживачко-развојним пројектима те установе, гости су обишли лабораторију за текстил, кожу и обућу у Сектору за материјале и заштиту и трисонични аеротунел Т-38 у Сектору за експерименталну аеродинамику.

Захваљујући амбасадорима и иностраним војним представницима на одзиву, министар Шутановац истакао је да је Војнотехнички институт мозак и срце одбрамбене индустрије Србије и одбрамбених могућности Војске Србије.

–У протеклом периоду ВТИ је развио око 1.300 производа који имају мултифункционалну вредност за српску војску, али и цивилство. У протеклих неколико година, сваке године инвестирали смо новац са жељом да ВТИ буде поново лидер не само у региону већ и шире – подвукао је министар Шутановац. Према његовим речима, систем одбране ове године са смањеним буџетом планира инвестиције од око 20 милиона евра, уз напомену да су највећи извозни пројекти који су развијени у Србији покренути у тој установи.

Амбасадори САД, Швајцарске и Украјине, Мери Ворлик, Ервин Хофер и Виктор Недопас, у обраћању медијима истакли су да је посета одлична прилика да се на лицу места виде капацитети Војнотехничког института. Они су нагласили да су знање стручњака те установе, висок технолошки развој и способности особља, добра основа за развој срп-

ПРОЈЕКАТ ВИШЕНАМЕНСКОГ АВИОНА

Одговарајући на питања новинара да ли Србија може да настави рад на развоју савременог вишенаменског авиона, и да ли тај пројекат држава може подржати, министар Шутановац рекао је да нема дилеме да имамо стручњаке који могу да наставе рад на пројекту савременог вишенаменског авиона, али не постоји ниједна земља у свету ове величине која то ради самостално.

– Подсећам да је чак и бивша Југославија радила у кооперацији, рецимо са Румунијом, за потребе румунске и тадашње југословенске војске. Уколико бисмо нашли сарадника и савезника у том пројекту, сигурно је да бисмо могли да наставимо са тим пројектом. Једна од идеја и посета министра који долазе управо у ВТИ, и данас амбасадора, јесте да видимо који су то пројекти које можемо да развијамо заједно, а који могу да допринесу безбедности обе земље, и који могу да се појаве на трећим тржиштима. На тај начин урадили смо и неке раније пројекте, а покушавамо да нађемо партнере и за будућу сарадњу – рекао је министар Шутановац.

Министар одбране је казао да је пројекат вишенаменског авиона који је постојао осамдесетих година прекинут почетком деведесетих. Према његовим речима, то је о изузетно скуп пројекат, за који су потребна значајна средства и познати купац, што Србија данас нема.

На питање о заједничким међународним пројектима на којима ради ВТИ, министар је рекао да се управо у аеро-тунелу ради заједнички пројекат са једном страном земљом.

Министар одбране је нагласио да је Војнотехнички институт школовао у току протеклих година и 25 официра из Алжира.

– Очекујемо нове официре који се школују у области војнотехничких наука код нас и мислим да је то важно, јер на тај начин добијамо младе људе, официре изван граница наше земље, који причају српски језик и који ће сигурно у будућности утицати да постанемо партнери и у неким ширим размерама.

ске одбрамбене индустрије, али и за наставак сарадње и нове производне пројекте у тој области на међународном плану.

Војнотехнички институт је највећа војна научноистраживачка институција у Србији, у којој се истражују и развијају нова средства наоружања и војне опреме и модернизују постојећа. Више од 75 одсто средстава наоружања наше војске развијено је у ВТИ-у, а произведено у домаћим фабрикама.

Институт има 22 лабораторије, од којих су неке ретке у свету, а друге јединствене у овом делу Европе. Размештен је на површини од 86 хектара, а 177.000 квадратних метара је лабораторијског и канцеларијског простора. У свом раду стручњаци ВТИ-а примењују систем менаџмента квалитетом према захтевима стандарда SRPS ISO 9001 и SRPS ISO/IEC 17025.

Трисонични аеро-тунел Т-38, који је недавно обновљен, јединствено је постројење у ВТИ-у, које има огромне потенцијале и могућности. То није само најзначајнија аеро-тунелска инсталација у институту, већ једна од само неколико сличних у свету и од великог је међународног значаја. Техничку спецификацију аеро-тунела израдили су стручњаци тадашњег Ваздухопловнотехничког института Жарково и Војнотехничког института Београд. Од почетка рада до данас у њему је обављено око 10.000 испитивања, више од 70 модела ракета, пројектила, авиона и различитих типова бомби, за потребе војске најпре СФРЈ, па СРЈ и касније Србије, те за потребе великог броја иностраних наручилаца. ■

М. ШВЕДИЋ
Н. ДРАЖОВИЋ
Снимио Ј. МАМУЛА

Семинар о стандардизацији

21

У организацији Управе за стратегијско планирање одржан је семинар на тему „Стандардизација у НАТО“. Предавања су одржала три експерта из НАТО агенције за стандардизацију, које је предводио пуковник Камбраји.

Циљ семинара је да се припадници Министарства одбране и Војске Србије упознају са ширим доменом стандардизације у оквиру НАТО, као и са организационом структуром у оквиру НАТО-а.

На семинару су обухваћене теме које се односе на процесе развоја и израде докумената у домену стандардизације, најновије промене у НАТО политици која се односи на стандардизацију и уградња тих активности у процес планирања снага, чије промене неизбежно утичу на форму војних захтева у стандардизацији. ■

Семинар о кодификацији у НАТО

У Дому Гарде у Топчидеру, у организацији Управе за стратегијско планирање, одржан је семинар „НАТО и систем кодификације“ на коме су предавања одржали пуковник Џон Олсон из НАТО Штаба у Сарајеву и потпуковник Владимир Буквић из Дирекције за стандардизацију, кодификацију и метрологију Министарства одбране Србије.

Циљ семинара је да се припадници МО и ВС упознају са новонасталим променама у организацији НАТО, последњим стратешким концептом и будућим правцима деловања НАТО-а, као и системом кодификације у НАТО-у и њеном значају и утицају на стандардизацију, у циљу достизања жељеног нивоа интероперабилности са земљама партнерима. ■

Прва генерација полазника Високих студија безбедности и одбране

Заштита националних вредности

Овај највиши ниво усавршавања у систему одбране подразумева превентиван, ефикасан и интересоран приступ пословима безбедности и одбране, као одговор на ново политичко и безбедносно окружење, променљиву природу друштвених и безбедносних питања и све већи број политичко-безбедносних изазова, нагласио је министар Шутановац на свечаном отварању

Прва генерација полазника Високих студија безбедности и одбране започела је 16. јануара усавршавање на четвртм, највишем нивоу каријерног усавршавања официра и државних службеника на Војној академији.

Тим поводом министар одбране Драган Шутановац исказао је задовољство што је у прилици да се обрати полазницима Високих студија безбедности и одбране, јер су оне круна реформе војног образовања у систему одбране у протекле четири године.

– Реформом школовања и усавршавања у систему одбране постигли смо да високо образовање у и формално постане део образовног система наше земље. Војна академија је акредитовала студијске програме основних и мастер академских студија и научноистраживачку делатност – истакао је министар Шутановац, додајући да су са факултетима у Србији успостављени заједнички студијски програми у области одбрамбених технологија, чиме су створени услови за рационалније коришћење капацитета Војне академије и факултета за школовање профилсаног кадра за потребе система одбране.

Унапређење безбедности

Министар је подсетио на оснивање Универзитета одбране, са акредитованим програмима из друштвено хуманистичких, техничко технолошких и медицинских наука. Према његовим речима створени су услови за акредитацију студијских програма докторских студија из тих области.

Новина је да је од ове године омогућено школовање цивилних студената на студентском програму логистика одбране, након чега се стиче звање инжењера логистичког инжењерства, а како је најавио министар, од следеће године предвиђен је пријем цивилних студената и на друге акредитоване студијске програме Војне академије.

– Покретање усавршавања на Високим студијама безбедности и одбране, као централног и највишег нивоа усавршавања у систему одбране, мотивисано је потребама Републике Србије за унапређење безбедности и система одбране. Оно подразумева превентиван, ефикасан и интерресоран приступ пословица безбедности и одбране као одговор на ново политичко и безбедносно окружење, променљиву природу друштвених и безбедносних питања и све већи број политичко безбедносних изазова – нагласио је министар Шутановац, оцењујући да ће те студије омогућити полазницима да пронађу одговоре на питања политике националне безбедности и заштите националних вредности и интереса утврђених стратегијом националне безбедности.

Према његовим речима, наша земља се на тај начин сврстала у ред развијених земаља света које поменуто питања решавају уз помоћ високообразовних институција и квалитетних студијских програма.

Полазницима прве генерације министар Шутановац је поручио да им те студије отварају перспективу у професионалном развоју, као и могућност да остварују активнију и конструктивнију улогу на пословима безбедности и одбране.

– Присуство полазника из Оружних снага Босне и Херцеговине у првој класи студија је наговештај наше визије да ту институцију учинимо регионалном, како у погледу полазника, тако и професора који ће се укључивати у наставни програм – истакао је министар Шутановац.

Говорећи о години која је за нама, министар је нагласио да ће она остати упамћена као година успешне реформе у којој је потпуно професионализована војска, завршена трансформација пензионог фонда и формиран потпуно нов здравствени фонд.

– Она ће, такође, бити упамћена и као година реформе војнообразовног система у којој је формиран и Универзитет одбране и студије које данас отварамо – нагласио је министар, изражавајући захвалност свима који су својим радом и залагањем допринели да све то успе и доказали да не зависи све од количине уложеног новца.

Министар је посебну захвалност упутио Норвешкој и Великој Британији које су пружиле подршку формирању Високих студија безбедности и одбране. Њихова искуства, како је истакао, уграђена су у програме студија, а заједнички рад је послужио као оријентир у ком смеру оне треба да се развијају.

Стратегијски лидери

Поздрављајући присутне, начелник Високих студија безбедности и одбране пуковник Слободан Јоксимовић истакао је да је од идеје о оснивању до свечаног отварања ВСБО протекло неколико година и да су у разради пројекта учествовале све организацијске целине Министарства одбране и Војске Србије.

– Високе студије безбедности и одбране су јединствена образовна институција у нашој земљи у којој се полазници усавршавају за рад у такзваном интерагенцијском окружењу, за сарадњу министарства и других институција у остваривању циљева стратегије националне безбедности. У наредна четири и по месеца они ће бити не само полазници, они који усвајају или проширују знања и вештине, који јачају индивидуалне способности, они ће, појединачно и као група, бити активни учесници у сагледа-

вању и преиспитивању свега онога што систем националне безбедности и систем одбране чине и намеравају да чине – рекао је пуковник Јоксимовић.

Он је истакао да ће ВСБО успоставити сарадњу са владиним, академским и привредним институцијама, а предавачи у школи биће домаћи и страни министри, државни секретари и начелници генералштабова, најпознатији професори из земље и иностранства, експерти и јавне личности које се баве пословима безбедности.

У наставку свечаности, начелник Војне академије бригадни генерал Младен Вуруна, уручио је захвалнице за подршку у организацији студија изасланику одбране Краљевине Норвешке, пуковнику Есбену Осу као и потпуковнику Томасу Шредеру који је примио захвалницу за саветницу у Министарству одбране Норвешке Ингјерд Крокен.

Усавршавање које треба да произведе стратегијске лидере, похађаће 15 полазника – петорица официра Војске Србије, шесторица представника других министарстава и аген-

Пуковнику Слободану Јоксимовићу плакетицу норвешког Министарства одбране уручио је потпуковник Томас Шредер

Изјаве полазника

Пуковник Влатко Курај

– Очекујем, пре свега, нова сазнања везана за безбедност, изазове, ризике и претње, јер досадашње школовање које сам имао у каријери су претежно војничка искуства. Ово је прилика да на овом нивоу школовања сазнамо одређена размишљања, поимања, када је у питању безбедност и изазови и претње.

Радован Илић, бригадир Оружаних снага БиХ

– У оквиру редовне билатералне сарадње између Оружаних снага БиХ и Војске Србије, је и војно усавршавање. С обзиром да сам завршио све нивое војног школовања, ово је за мене изазов, нови модул школовања. Изузетно ми је драго да је Министарство одбране Републике Србије, мени и мојим колегама, омогућило овај ниво усавршавања, које ће ми помоћи да заокружим познавање стратегије одбране и укупне проблематике везане за одбрану и безбедност.

Посланик Константин Самофалов

– Сматрам да је за народне посланике као представнике грађана, посебно за чланове Одбора за одбрану и безбедност чији је посао да врше цивилну контролу над оружаним снагама, обавеза да ближе разумеју систем одбране и посебно међународно безбедносно окружење, које је веома сложено и то је оно што ће нам ове високе студије и пружити. Ово је још један од показатеља да је систем одбране веома отворен. Укључивањем представника парламента и Министарства унутрашњих послова и представника оружаних снага других земаља, то сасвим јасно показује и ово је доказ да су реформе у систему одбране једне од најуспешнијих у нашем друштву.

ција Владе Србије, двојица представника Народне Скупштине Републике Србије и двојица официра Оружаних снага Босне и Херцеговине.

Основни циљ Високих студија безбедности и одбране биће образовање и припрема полазника из Србије и земаља региона за преузимање високих дужности у систему националне безбедности.

Тежиште ће бити на оспособљавању полазника за мултидисциплинарно анализирање савременог безбедносног окружења, процењивање дугорочних политичко-безбедносних трендова, развој елемената политике националне безбедности и сарадњу са другим системима националне безбедности на регионалном и глобалном нивоу.

На крају свечаног отварања, представник норвешког Министарства одбране уручио је плакету пуковнику Слободану Јоксимовићу, која ће бити прва у витринама Високих студија безбедности и одбране, као знак подршке и сарадње. ■

Биљана МИЉИЋ
Раденко МУТАВЦИЋ
Снимио Јово МАМУЛА

Испраћај пензионисаних генерала

У Дому Гарде у Топчидеру приређен је испраћај генерала којима је крајем прошле године престала професионална војна служба због одласка у пензију.

Свечаном испраћају присуствовали су министар одбране Драган Шутановац и начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић, са сарадницима.

Након дугогодишњег рада на најодговорнијим дужностима у Министарству одбране и Војсци Србије, у пензију су крајем прошле године отишли генерал Милоје Милетић, генерал-потпуковник Петар Радојчић, генерал-мајори Драган Колунџија и Видоје Живковић и бригадни генерали Вељко Тодоровић, Добривоје Вељковић и Срето Малиновић. ■

Седница Сената Универзитета одбране

У Ректорату Универзитета одбране одржана је друга редовна седница Сената којом је председавао ректор Универзитета генерал-мајор проф. др Миодраг Јевтић. На седници су усвојени предлози Правилника о условима и начину ангажовања гостујућег професора и Правилника о условима и поступку доделе почасног доктората Универзитета одбране.

Том приликом, генерал Јевтић је покренуо иницијативу да се пензионисаном бригадном генералу проф. др Рудолфу Урбану, ректору Универзитета одбране Републике Чешке, додели признање почасног доктора Универзитета одбране у Београду. Образлажући иницијативу генерал Јевтић је истакао да је професор Урбан несебично помогао у преношењу искустава стечених приликом реформе чешког војношколског система и акредитације студијских програма.

Током седнице, чланови Сената су упознати са активностима које их очекују у предстојећем периоду, а које ће омогућити да Универзитет одбране као интегрални део академске заједнице Србије буде спреман за оперативну реализацију свих циљева и задатака постављених приликом његовог оснивања фебруара 2011. године. ■

Обука у батаљону саобраћајне службе

25

Почетак године кадети 133. класе Војне академије проводе у батаљону за обуку Саобраћајне службе Центра за обуку логистике, где реализују обуку за полагање возачког испита. Током претходне године 165 њихових колега успешно је завршило обуку у кабинетима, на аутодрому „Берановац“ и јавним путевима, стичући на тај начин дозволу Б и Ц категорије. Осим њих, у батаљону се обучавају и кандидати за полагање возачког испита Е категорије за управљање теретним моторним возилом са приколицом.

Истовремено се у батаљону изводи обука кандидата за упућивање у мултинационалну операцију на Кипру, током које стичу знања и вештине за управљање теренским моторним возилима у вожњи у теренским условима. Већ 119 будућих мировњака завршило је такву специфичну обуку, што их квалификује за учешће у мировним операцијама у којима учествује наша војска. ■

З. М.

Најуспешнији војни макетар

У Музеју Југословенског ратног ваздухопловства одржан је „Четврти новогодишњи куп“ у макетарству који је организовао београдски клуб „Олуј“. Поред такмичара из Србије, Мађарске, Немачке, Чешке, Бугарске, БиХ, Словеније, Македоније и Хрватске, ове године први пут учествовала је и петочлана екипа 204. ваздухопловне бригаде.

Најуспешнији међу њима, заставник Саша Јовановић освојио је златну медаљу у сениорској класи С-13 са диорамом „Далмација 1944“ и пето место у класи С-30 с ваздухопловном диорамом „Крај рата“.

Такмичење је подстакло припаднике 204. бригаде да оснују макетарску секцију и укључе се у израду макета за спомен-собу јединице која се формира на аеродрому у Батајници. ■

Обука српских мировњака Чувари мира на Кипру

Стрељачки вод из састава Прве бригаде Копнене војске припрема се у Панчеву за одлазак у мисију на подељеном острву

У панчевачкој касарни „Народног хероја Стевице Јовановића“ у току је обука стрељачког вода из састава Прве бригаде за учешће у мировним мисијама. Они ће после стручног оспособљавања заменити колеге који су претходних шест месеци провели као део мултинационалне операције Уједињених нација на острву.

Будуће мировњаке обучавају искусне и стручно оспособљене старешине Специјалне бригаде и Центра за мировне операције. Према речима начелника Штаба Прве бригаде пуковника Роберта Срећковића, инсистира се на достизању постављених стандарда обучености, односно испуњавању задатака по прописаним процедурама и у прописаном времену.

Познавање међународног хуманитарног права, рад са хеликоптером и обука у пружању хуманитарне помоћи важан су део припрема за ангажовање ван граница наше зе-

мље. Осим осмонедељног програма обуке, командир вода и његов заменик учествоваће на вежби мађарско-словачког контингента од 15. до 20. јануара у Мађарској. Део састава је у мају протекле године учествовао на међународној војној вежби „Комшије 2011“ у мађарском граду Ходмезевашархељу. Једна од њих, разводник Анђелија Илић, каже да са нестрпљењем очекује поновни одлазак ван граница земље и радује се новим искуствима.

Завршни испит будући мировњаки полагаће на теренској вежби, када ће Национални евалуаторски тим оценити њихову обученост.

Мисија мировних снага на Кипру успостављена је 4. марта 1964. резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација. Припадници Војске Србије су у мировној операцији, у саставу мађарско-словачког контингента, заступљени снагама јачине једног стрељачког вода. ■

Б. М. ПОПАДИЋ

Обележен Дан
Медија центра „Одбрана“

Правовремена информација

Годину која је за нама обележила је велика присутност наше војске у јавности. Нешто мање од хиљаду прилога које смо објавили у оквиру наших издања, пре свега у „Одбрани“, пренето у медијима, говори да имамо адекватну и правовремену информацију, а дневно имамо више од шест хиљада посетилаца на сајту нашег министарства и војске, истакао је министар Шутановац на свечаности у Дому Војске Србије

Свечаном обележавању Дана Медија центра „Одбрана“ – 24. јануара у Дому Војске Србије присуствовали су министар одбране Драган Шутановац, начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић, представници Министарства одбране и Војске Србије, гости из културног и јавног живота, сарадници и пријатељи редакције.

Медија центар „Одбрана“ обележава 24. јануар као сећање на дан када је 1879. године у Србији изашао први број војног листа „Ратник“, чије традиције наставља магазин „Одбрана“. Ове године обележава се 133. годишњица војне штампе у нашој земљи.

На свечаности је уручена Специјална новинарска награда Министарства одбране за најбољу промотивну телевизијску емисију, Новинарска награда „Иван Марковић“, традиционалне награде најбољем спортисти и спортској екипи у Војсци Србије и друге награде и признања Медија центра „Одбрана“ која се додељују поводом Дана установе.

Специјална новинарска награда Министарства одбране

Специјалну новинарску награду Министарства одбране за најбољу промотивну телевизијску емисију, Управа за односе са јавношћу доделила је Веселину Грозданићу и Маци Поп Ценић из Радио-телевизије Србије, за реализацију директног преноса промоције нових официра Војске Србије, 10. септембра 2011, на РТС 1.

Награђени тим РТС-а до сада је реализовао шест директних телевизијских преноса промоције нових официра Војске Србије, које је сваке године пратило више од милион гледалаца.

Специјална новинарска награда додељује се емисији која промовише активности Министарства одбране и

Честитајући 133. годишњицу постојања војне штампе министар Шутановац је истакао да је специјална награда отишла у праве руке, јер је реч о највећем државном церемонијалу.

– Изузетно ми је задовољство да сваке године доделимо признања онима који су их заслужили и мислим да је то важан покретачки моменат када се у систему у коме радите препозна резултат и када се он адекватно награди. Чини ми се да смо успели да у последње време то учинимо на адекватан начин, правећи један нови дух и да они који дају себе могу да очекују да им систем узврати – истакао је министар Шутановац.

Говорити о Медија центру „Одбрана“, како је нагласио министар, значи говорити о Управи за односе са јавношћу Министарства одбране и свим људима који у Војсци и њеним јединицама сарађују са Медија центром.

– Годину која је за нама обележила је велика присутност наше војске у јавности. Чињеница да је нешто мање од хиљаду прилога које

Министар Шутановац уручио је Специјалну новинарску награду за најбољу промовивну телевизијску емисију Веселину Грозданићу и Мази Поп Ценић из Радио-Телевизије Србије

Скијашкој рејрезенцији, најбољој у 2011. Бехар је уручио начелник Генералштаба генерал-пошуконик Љубиша Диковић

Војске Србије на оригиналан, креативан и афирмативан начин.

Награду Веселину Грозданићу и Мази Поп Ценић уручио је министар одбране Драган Шутановац.

смо објавили у оквиру наших издања, пре свега у „Одбрани“, пренето у медијима, говори да имамо адекватну и правремену информацију. С друге стране, нови вид комуникације који постоји већ више година је интернет комуника-

ција који успостављамо са оним делом грађанства који же-ли на тај начин да комуницира, па стога дневно имамо ви-ше од шест хиљада посетилаца на сајту нашег министр-ства и војске – оценио је министар одбране, додајући да је то изузетно велико богатство, имајући у виду да у ери са-времених технологија у 21. веку уколико се нешто не обја-ви и не буде у медијима то као да се није ни десило.

Пехар најбољем сјорџистџи сјаријем воднику Дејану Вукојевићу уручио је државни секретар др Зоран Јефтић

Према министровим речима, година која је за нама протекла је у знаку реформи у систему одбране, а ону кој-а је пред нама обележиће реформа пензионог система и нова форма здравственог фонда. Све то, како је истака-о, не би дошло до јавности да не постоји права комуника-ција и правовремене информације из система. за све са-дашње и пензионисане припаднике система одбране.

– Осим тога, у претходној години имали смо низ кул-турних дешавања која се везују за систем одбране, који-ма посвећујемо значајну пажњу, иако смо ми превасходно оријентисани на систем одбране. То је зато што сматр-амо да одбрана нашег друштва подразумева и одбрану наше културе. У томе су значајан допринос дали и Умет-нички ансамбл „Станислав Бинички“ и Репрезентативни оркестар Гарде – нагласио је министар Шутановац.

Он је искористио прилику да посебно истакне подух-ват разводника Бранислава Јанковића, који је први допливао до Богојављенског крста, а мото да се буде први је оно што треба да краси све припаднике Војску Србије.

Говорећи о плановима за наредну годину, министар је најавио промотивне кампање за предстојеће обележава-ње века војног ваздухопловства, активности Универзитета одбране, као и серију „Војна академија“, која ће грађани-ма приближити кадетски живот.

Медија центар „Одбрана“

Говорећи о Медија центру „Одбрана“, директор пот-пуковник Славољуб Марковић истакао је да је реч своје-врсној креативној радионици из које, уз магазин „Одбра-

на“, који је од 2006. члан Европског удружења војних но-винара, излазе и научни и стручни војни часописи, затим, многобројна војностручна, наставно-образовна и публи-цистичка литература, као и промотивни материјал нео-пходан систему одбране.

Потпуковник Марковић рекао је да ће Медија центар „Одбрана“ и убудуће настојати да оправда поверење које је добио као носилац новинско-информативне и издавач-ке делатности у систему одбране и да о успеху у том по-слу најбоље говоре посећеност сајта Министарства одбране и цитираност магазина „Одбрана“ у медијима.

– Колико смо у протеклој години били успешни у том послу није на нама да ценимо, али овом приликом желим да нагласим да смо постали референтни извор информа-ција у систему одбране, што је уосталом и било зацртано визијом ове куће пре више од пет година. Дугу традицију војног издаваштва настојимо да негујемо тако да нас чи-таоци препознају по специфичним насловима и садржају војне литературе, а не по капиталним делима из наше и светске културне и духовне баштине – рекао је потпуков-ник Марковић и посебно нагласио да је културним и дру-гим догађањима у Дому Војске Србије присуствовало ви-ше од 150.000 посетилаца.

За остварену сарадњу у протеклој години потпуков-ник Славољуб Марковић уручио је захвалнице Радовану Сремцу, вд директора Галерије слика „Сава Шумановић“ Шид, потпуковнику Драгану Милковићу, начелнику Вој-ног музеја, Милици Петронијевић, директорки Уметнич-ке галерије „Надежда Петровић“ Чачак, Љиљани Капор, оснивачу Задужбине „Момо Капор“, Божидару Воргићу,

Признање за сјорџистџи јодвиг разводнику Браниславу Јанковићу уручио је генерал-мајор Милан Бјелица

директору Народног музеја Зрењанин, Др Јасни Јованов, управници Спомен-збирке „Павла Бељанског“ и Мари Макарић, кустосу Народног музеја Ниш.

За успешну сарадњу захвалница је додељена и Цен-тру за командно-информационе системе и подршку коју је примио начелник пуковник Жељко Ивановић.

Новинарска награда „Иван Марковић“

Медија центар „Одбрана“ доделио је и ове године, традиционалну „Новинарску награду Иван Марковић“. Наградом се подстичу новинари који прате активности Министарства одбране и Војске Србије да квалитетно извештавају у домаћим писаним и електронским медијима и чува сећање на Ивана Марковића, једног од најдаровитијих војних новинара и уредника у листу „Војска“, који је 2003. преминуо у 43. години.

Жири је ове године награду доделио новинару Радиотелевизије Србије Бранку Станковићу за емисију „Квадратура круга“ о Четвртој бригади Копнене војске, која је емитована 22. октобра 2011. на Првом каналу РТС-а.

Награду Бранку Станковићу уручио је пуковник мр Миливоје Пајовић, начелник Управе за односе са јавношћу.

Жири за доделу новинарске награде „Иван Марковић“ радио је у саставу др Снежана Миливојевић, редовни професор Факултета политичких наука у Београду (председница жирија), Милан Галовић, уредник у листу „Политика“, Вера Потпарић, уредник у Агенцији „Фонет“, Ана Милетић, представник Управе за односе са јавношћу, и Владимир Ристић, некадашњи новинар листова „Народна армија“ и „Војска“.

У образложењу жирија наводи се да „емисија целовито, студиозно и атрактивно представља Четврту бригаду Копнене војске, која, поред осталих задатака, штити Копнену зону безбедности према Косову и Метохији. Пропозиције конкурса предвиђају награду за афирмативно приказивање Војске Србије. Ова емисија то у потпуности чини, приказујући спремност и оспособљеност Војске да обави сложене задатке, представљајући њене припаднике на војничком послу, али и у свакодневном односу према заједници чији је је део“.

Најуспешнији сарадник магазина „Одбрана“

Магазин „Одбрана“ окупља више сталних сарадника, који занимљивим, стручним и квалитетним прилозима употпуњују његове странице. Награду за најуспешнијег сарадника у протеклој години Колегијум главног и одговорног уредника доделио је др Себастиану Балошу из Новог Сада.

Признање које додељује Редакција поклопило се са његовим малим јубилејом – деценија сарадње са нашим часописима – најпре „Војском“, а потом и „Одбраном“. Писао је за рубрику *Техника*, а затим и за *Арсенал*. До сада је у нашем часопису објавио 121 прилог. Текстови су му јасни, подаци проверени, коментари зналачки и одмерени. Награду је уручио главни и одговорни уредник „Одбране“ мр Раденко Мутавцић.

Награде најбољем спортисти и спортској екипи

За најбољег спортисту Војске Србије у прошлој години жири је прогласио старијег водника Дејана Вукојевића, стрелца, из Центра за обуку Копнене војске, а за

најуспешнију спортску екипу Скијашку екипу Министарства одбране и Војске Србије.

Пехар најбољем спортисти уручио је државни секретар др Зоран Јефтић, а најбољој спортској екипи начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић.

Старији водник Дејан Вукојевић освојио је прво место у гађању из пиштоља Ц399 9 милиметара на првенству Војске Србије, прво место у практичном стрељаштву на државном такмичењу и 63. пласман на Светском првенству у практичном стрељаштву међу 1.400 учесника. Члан је државне репрезентације у практичном стрељаштву.

Чланови Скијашке екипе су заставник Рада Ђурић, капетан Данијел Пешић и заставник Мирољуб Јанићијевић, из Специјалне бригаде, резервни официр Александар Милошевић и резервни војник Владислав Мандић. Тренирали су их војни службеници Војко Петковић и Стево Радош с Војне академије. Скијашка екипа је у фебруару 2011. на

Новинарску награду Бранку Станковићу уручио је пуковник мр Миливоје Пајовић, начелник Управе за односе са јавношћу

51. светском војном првенству у скијању у Сарајеву, међу 23 екипе, изборила четврто место у алпском скијању, у дисциплини велеслалом. Годину раније, 2010. у Италији, припадници екипе су на Првим зимским војним играма, на којима је учествовало 40 земаља света, освојили бронзану медаљу у дисциплини алпског скијања слалом.

Председник жирија за доделу спортских награда био је државни секретар др Зоран Јефтић, шеф делегације Србије при CISM, а чланови Предраг Манојловић, представник Олимпијског комитета Србије, пуковник Зоран Шћекић из Кабинета министра одбране, потпоручник Стеван Стојановић, најбољи спортиста Војске Србије у 2010. и мајор Владимир Почуч, заменик главног уредника магазина „Одбрана“, координатор акције.

Жири је посебно констатовао да су у 2011. години у војном спорту, и у појединачној и у екипној конкуренцији, на домаћим и на међународним такмичењима, постигнути врхунски резултати.

Специјална спортска признања

Два специјална спортска признања жири је доделио разводнику Браниславу Јанковићу из Речне флотиле, овогодишњем победнику Богојављенског пливања за Часни крст на Ади Циганлији у Београду, и Фудбалском клубу „Небески анђели“ из Четврте бригаде Копнене војске из Врања за афирмацију спорта и развој цивилно-војне сарадње.

Признање разводнику Јанковићу уручио је генерал-мајор Милан Бјелица, заменик начелника Генералштаба.

Разводник Бранислав Јанковић из Речне флотиле је на овогодишњем 14. богојављенском пливању на Ади Циганлији први допливао до Часног крста. Двадесетосмогодишњи Бранислав је стазу од тридесет и три метра препли-

Капитену екипе „Небески анђели“ старијем воднику Драгану Илићу признање је уручио др Зоран Јефтић

вао пре својих колега из Војске, припадника Жандармерије, Српског витешког борења (СВИБОР) и грађана који су пливали такмичарски или рекреативно. Победу је посветио колегама из јединице и старешинама који су га мотивисали да се на такмичење пријави, као и сину који је веровао у њега. Победу није очекивао, јер је конкуренција била јака, али сматра да су сви учесници трке – победници. И претходне године у Жабљу освојио је Богојављенски крст.

Награду најбољем сараднику др Себастијану Балашу уручио је главни уредник „Одбрана“ мр Раденко Мушавић

Фудбалски клуб „Небески анђели“ освојио је током 2011. године Куп Пчињског округа и првенство Пчињске окружне лиге. Спортска надметања и дружења припадника Клуба са спортистима Врања и пчињског краја допринела су унапређењу цивилно-војне сарадње Четврте бригаде са становништвом свих националности који живе на том простору.

Капитену екипе старијем воднику Драгану Илићу признање је уручио државни секретар др Зоран Јефтић.

Добитника Новинарске награде „Иван Марковић“ и најбољег спортисту Војске Србије, Дирекција за услуге стандарда, Управе за општу логику, Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране, наградила је седмодневним боравком за две особе у одмаралиштима Војне установе „Тара“ и „Моровић“.

Хотел „Јуниор“ из Брзећа најбољег спортисту такође је наградио викендом за две особе на Копаноку.

Акције Медија центра „Одбрана“ редовно прати и издавачка кућа „Лицеј“ из Београда, која је и ове године најуспешнијем сараднику магазина „Одбрана“ поклонила своје капитално издање – „Новинарски лексикон“.

Сви добитници овогодишњих награда и признања добили су и вредна издања Медија центра „Одбрана“.

Новинари и фоторепортери „Одбрана“

Богојављенско пливање за Часни крст

Бранислав Јанковић победник на Ади

Професионални припадник Речне флотиле Војске Србије из Новог Сада разводник Бранислав Јанковић победник је четрнаестог богојављенског пливања на Ади Циганлији

Тридесетогодишњи Бранислав Јанковић стазу од тридесет и три метра, на чијем крају се налазио крст од леда, који су у Савско језеро спустили потпредседник Владе и министар унутрашњих послова Ивица Дачић и епископ ремезијански Андреј, изасланик патријарха Иринеја, препливао је пре својих колега из Војске, припадника Жандармерије, Српског витешког борења (СВИБОР) и грађана који су у пливању учествовали такмичарски или рекреативно.

Осим министра Дачића и епископа Андреја, који је предводио свечану Богојављенску литију из Цркве Светог Ђорђа на Бановом брду ка Ади Циганлији, свечаности су присуствовали представници Града Београда и Општине Чукарица, Српске православне цркве и бројни уметници који су учествовали у културно-уметничком програму.

Више од педесет пливача запливало је ка Богојављенском крсту, при чему је температура воде износила свега 2,4 степена, а температура ваздуха четири степена.

Победник овогодишње трке припремао се за такмичење, према његовим речима, само два дана, а победу је посветио својим колегама из јединице и старешинама који су га мотивисали да се пријави, као и сину који је веровао у њега.

Бранислав Јанковић, који је претходне године освојио Богојављенски крст пливајући у Жабљу, ове године ни-

је очекивао победу, јер је конкуренција била јака, али сматра да су сви који су учествовали у трци победници.

Уз поздрав „Бог се јави, ваистину се јави!“, после свете молитве на језеру, присутнима су се обратили епископ ремезијански Андреј, министар унутрашњих послова Ивица Дачић и председник Општине Чукарица Милан Тлачинац.

Богојављенски крст направљен је од прошлогодишње богојављенске водице и тежио је петнаест килограма, а на свечану трпезу где су га целивали сви учесници трке, уз звуке свечаног марша Репрезентативног оркестра Гарде Војске Србије, положили су га припадници Жандармерије.

За Часни крст пливало се и на Ушћу код СРЦ „Милан Гале Мушкатиновић“ на Дорћолу, где је одржано Седмо свесрпско и Пето међународно богоја-

служио литургију у Цркви Ружица, одакле је литија кренула ка ушћу Саве у Дунав. До Богојављенског крста први је допливао Марко Томашевић из Београда, припадник Жандармерије. Пливали су и припадници Војске Србије и чланови Свебора.

У традиционалним богојављенским пливањима за Часни крст, одржаним 19. јануара у низу градова Србије, учествова-

ПРИЈЕМ КОД НАЧЕЛНИКА ГЕНЕРАЛШТАБА

Начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Љубиша Диковић примио је старијег водника Ненада Лукића из Специјалне бригаде и разводника Бранислава Јанковића из Речне флотиле, који су учествовали на Богојављенском пливању на Ади Циганлији.

ли су и припадници Министарства одбране и Војске Србије.

Према веровању, Богојављење је манифестација Бога на овом свету, било телесно или директним делом. Исус Христос се на тај дан крстио у реци Јордан и по Библији означио почетак своје мисије и проповеди примајући грехе људи на себе. Код православних верника, на тај дан се у реку или језеро баци крст, а младићи се такмиче ко ће први допливати и хватити га. ■

Н. Д. – С. К.
Снимио Ј. МАМУЛА

МИНИСТАР НАГРАДИО ПОБЕДНИКА

Министар одбране Драган Шутановац новчано је наградио разводника Бранислава Јанковића из Речне флотиле, који је на Богојављенском пливању на Ади Циганлији, први допливао до Часног крста.

вљенско такмичење у организацији Свебор савеза Србије.

Благослов пливачима дао је епископ хвостански Атанасије, који је претходно

Бригадни генерал Душан Стојановић, командант Друге бригаде

Војска народа западне Србије

Плакета за „Колективни најплеменитији подвиг године“, коју је јединица недавно добила у традиционалној акцији „Вечерњих новости“, прошла је из руке у руку свих старешина, војника и цивилних лица. Заузима важно место у просторијама Команде Бригаде као сведочанство високе свести, хуманости, оспособљености и спремности припадника тог састава да помогну, заштите и достојно репрезентују себе, јединицу и Војску.

Крајем прошле године Другој бригади Копнене војске додељена је Златна плакета дневног листа „Вечерње новости“ за „Колективни најплеменитији подвиг године“ и на неки начин сублимирала признања народа и целокупне јавности за изузетно ангажовање припадника јединице у санирању последица земљотреса у Краљеву и околини.

Нажалост, елементарне непогоде и сличне несреће и ове године биле су честа појава у западној Србији, тако да су старешине и војници бригаде из Краљева више пута пружали помоћ цивилном становништву и локалној самоуправи у општинама Нови Пазар, Сјеница, Љубовија, Пријепоље, Прибој и Краљево, после изливања речних токова и пожара.

Задаци из домена треће мисије

Војске Србије представљају, заправо, само сегмент рада у Другој бригади, која је остварила запажене резултате и у осталим областима, попут реализације сложених тактичких вежби, обучавања састава за учешће у мултинационалним операцијама или цивилно-војној сарадњи. О томе смо разговарали са командантом Бригаде бригадним генералом Душаном Стојановићем.

■ Јединица којом командује ше поносна је на признање за најлемењенији повог. Шта су све њени припадници учинили после земљотреса у Краљеву?

– Признање има велику вредност и представља понос за све припаднике Друге бригаде. Плакета је прошла из руке у руку свих старешина, војника и цивилних лица и заузима важно место у просторијама наше команде. Сведочанство је високе свести, хуманости, оспособљености и спремности наших припадника да помогну, заштите и достојно репрезентују себе, јединицу и Војску. Војници Бригаде уживају велико поштовање грађана што је последица њиховог преданог рада, професионализма и искреног опредељења да све што раде, чине за добробит народа.

Када се догоде елементарне непогоде, посебно земљотреси, долазе до изражаја способности, добра организација, ефикасност и смиреност припадника јединице. У Краљеву смо одмах реаговали и пружили помоћ становништву. С 15 аутоцистерни за воду снабдевали смо грађане водом за пиће и свакодневно ангажовали 15 до 20 екипа у којима је било по двадесет људи за рашчишћавање порушених и оштећених објеката у граду и околним местима. Касније смо превезли грађевински материјал из Лесковца, Кикинде Шапца и Новог Сада до Краљева – око 1.200.000 комада црепа и моторним возилима превалили више 40.000 километара.

■ Земљотресом у Краљеву погођени су и војни објекти, а страдали су и домови старешина и војника. Докле се

стигло са изградњом и реконструкцијом срушених и оштећених војних објеката у краљевачком гарнизону? На који начин сте помогли угроженим припадницима Друге бригаде?

– Проценили смо да је земљотрес нанео укупну штету на војним објектима у износу од 300 милиона динара и да су два објекта у касарни „Јован Курсула“ и зграда гарнизоне амбуланте небезбедни за даљу употребу. Стручне

екипе Војнограђевинског центра „Београд“ санирале су објекте и побољшале услове за рад припадника јединице. Тренутно је за санирање последице земљотреса у касарни „Јован Курсула“ ангажована екипа од 36 људи. У касарни „Рибница“ све зидарске и молерске радове завршили смо сопственим снагама и средствима.

Од првог дана помогли смо угрожене припаднике Друге бригаде тако што смо њихове куће, у зависности од оштећења, порушили или санирали. Такође, уручили смо солидарну помоћ деведесеторици старешина, војника и цивилних лица. У акцији коју је покренула наша бригада, а подржало Министарство одбране и Војска Србије, прикупљено је више од два милиона динара за помоћ нашим припадницима.

■ Министар одбране Драган Шушановац недавно је доделио спомен-медаље припад-

ницима Ваше јединице за успешно извршење у гашењу пожара у околини Краљева. Учествовали сте и у водоснабдевању, пружању помоћи на поплављеним подручјима, изградњи мостова,

лечили људе у забаченим селима и учинили још много тога да оправдасте назив војске народа заједне Србије.

– Војне спомен-медаље додељене су припадницима Бригаде за гашење шумског пожара у селу Јовац, тачније на брду Тава, мада треба

нагласити да су старешине и војници нашег 21. пешадијског батаљона, нешто касније, учествовали у гашењу великог пожара код Ушћа, у кањону реке Студенице. На том простору старешине и војници, предвођени потпуковником Зораном Петровићем, имали су задатак да заштите ширење ватре на село и манастир Студеница. Водом смо снабдели становнике у Новом Пазару, Сјеници и околним селима. Наши лекари пружили су медицинску помоћ старијем и изнемоглom становништву у селима која су удаљена од већих медицинских установа, прегледали око 150 пацијената и поделили лекове.

■ Како оцењујете прву годину рада професионализоване војске у Другој бригади?

– Друга бригада има висок степен попуне професионалним војницима, око 95 посто, и професионализација је, несумњиво, допринела побољшању оперативних способности јединице и омогућила квалитативни напредак у мотивисаности и војноструктурној оспособљености војника, подофицира и официра. Велико интересовање за заснивање радног односа обезбеђује квалитет попуне, док критеријуми које смо успоставили јасно дефинишу стандар-

Током санације последица поплава у Љубовији, Пријеполу и Прибоју евакуисано је 1.600 мештана из 524 поплављена објекта. За санацију последица поплава у Новом Пазару ангажовали смо 450 људи и 40 моторних возила. У селима Заовине, Источни и Западни Мојстир реализовали смо пројекат „Војни лекар на селу“.

У сарадњи са локалном самоуправом, обезбедили смо превоз и поделу 12.000 пакета хуманитарне помоћи и стотину метара кубних огревног дрвета. Наш инжињеријски батаљон порушио је оштећену зграду Завода за јавно здравље и санирали смо последице земљотреса на Гимназији, Економској и Музичкој школи. Укупно је радило 1.196 припадника Бригаде, а ангажовано 263 возила. Надаље су припадници наше јединице учествовале у рушењу 190 оштећених објеката.

де, захтеве и потпуно извршавање задатака током обуке. Професионализацијом су унапређени однос према техници, организација унутрашње службе и безбедност саобраћаја, а и смањени су трошкови обуке и одржавања средстава ратне технике. У наредном периоду ћемо још више радити на квалитету попуне. Они који не могу да достигну стандард обуке и не уклапају се у војне колективе, неће моћи да продуже уговоре.

Када је реч о колективној обуци, извршили смо евалуацију и закључили да су јединице Бригаде оспособљене за извршавање наменских задатака и додељених мисија. Средином априла прошле године, на „Пасуљанским ливадама“ успешно је реализована и показна вежба ВЕТАР с бојевим гађањем „Ласта 2011“ – „Механизована чета у одбрани“. На вежби су учествовале механизоване, тенковске, артиљеријске, пешадијске, извиђачке, инжињеријске и ло-

■ *Јединица Друге бригаде налази се на Кипру и извршава задатке у оквиру мултинационалне мировне операције Уједињених нација.*

– Стрељачки вод из састава 21. пешадијског батаљона имао је обуку у гарнизону Рашка, где је увежбавао теме и садржаје неопходне за ангажовање у мултинационалној операцији. Почетком јуна, пред упућивање у мировну мисију UNFICYP на Кипру, припадници вода реализовали су за-

једничку обуку са мировњацима у Бугарској и Македонији, док су у Украјини учествовали на вежби Rapid Trident 2011. Поменути активности су, свакако, позитивно утицале на квалитетну припрему и упућивање пешадијског вода у мисију, 23. септембра, прошле године. Важно је нагласити да смо већ завршили колективну обуку декларисане моторизоване пешадијске чете у Рашки за учешће у мултинационалним операцијама и да су обуку изводили квалификовани инструктори из Копнене војске.

■ *Да ли је у прошлој години унапређен ниво индивидуалне и колективне обучености јединице?*

– Протеклих година смо, применом новог модела обуке, успешно реализовали вежбе на терену с бојевим гађањима. Биле су запажене „Пролеће 2009“, „Одлучан одговор 2009“ и „Пештер 2010“. У 2011. посебну пажњу посветили смо индивидуалном оспособљавању за обављање формацијских дужности. Достигли смо потребан ниво обучености квалитетном реализацијом индивидуалне обуке, нормирањем радњи и поступака.

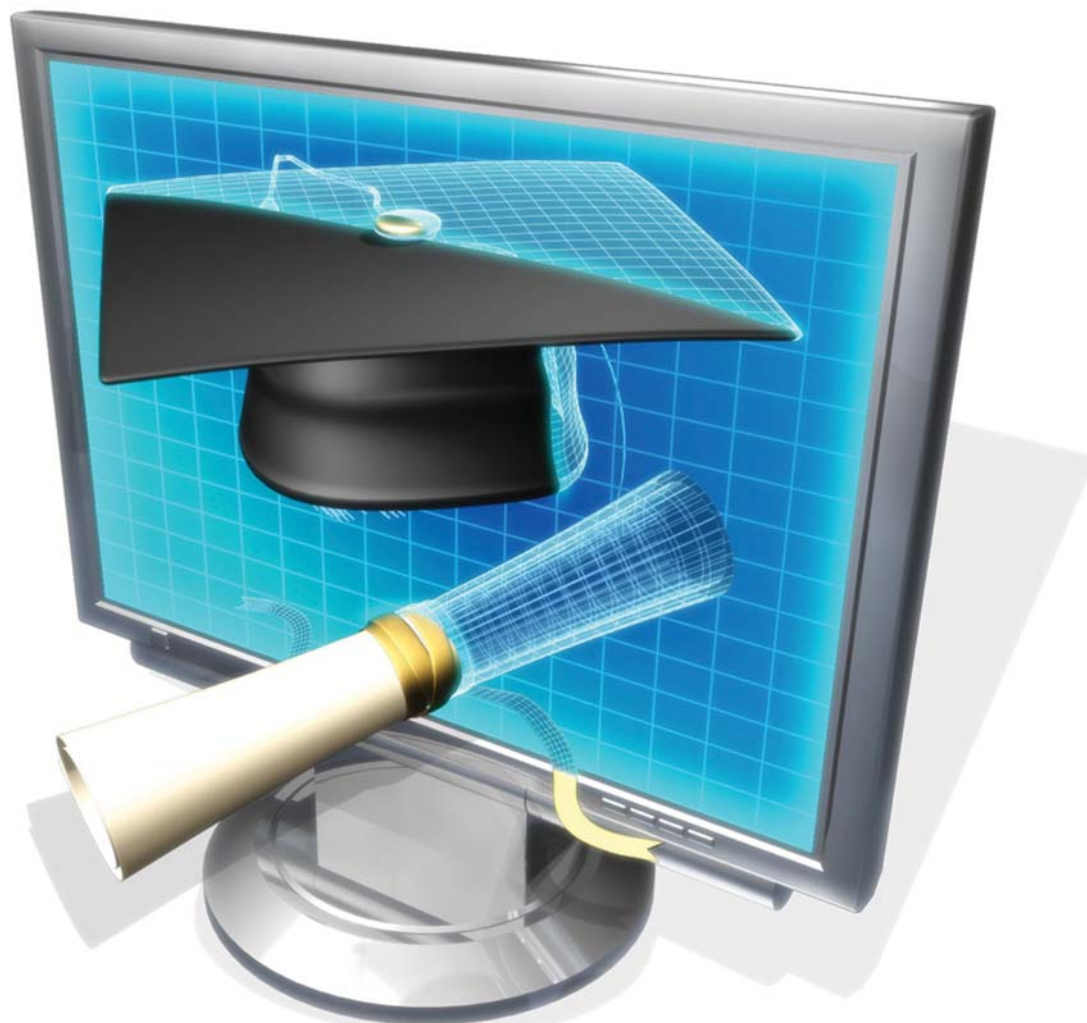
гистичке јединице, а оцене њихових тактичких и ватрених способности су одличне. Посебно ваља поменути вежбу ВЕКАР – „Јесен 2011“ у краљевачкој касарни „Рибница“, на којој су Генералштаб Војске Србије, Команда Друге бригаде и Национална гарда Охајо провериле оперативне способности и процедуру за подршку цивилним органима власти у санирању последица елементарних непогода. Одличне резултате на тактичким вежбама и бојевим гађањима остварили су и 25. артиљеријско-ракетни дивизион за противваздухопловна дејства и 24. дивизион самоходних вишецевних лансера ракета.

■ *У 2012. години Бригаду очекују важни задаци и обавезе.*

– Очекује нас велики број задатака – од сталних и уобичајених, пре свега у Копненој зони безбедности, затим, реализације командно-штабних, показних и вежби на терену, до обуке јединица за учешће у мултинационалним операцијама. Такође, организовaćемо спортска првенства Копнене војске и Војске Србије и међународно војно првенство у одбојци. Команда јединице и потчињени састави оспособљени су да квалитетно реализују све планиране активности и унапреде свакодневни рад. ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

**ЦЕНТАР ЗА СИМУЛАЦИЈЕ И УЧЕЊЕ НА ДАЉИНУ
НА ВОЈНОЈ АКАДЕМИЈИ**

Центар за симулације и учење на даљину представља једну од најмлађих организацијских целина на Војној академији. Формирана током 2010, функционално је потпуно оспособљена у новембру 2011. године. Ова, бројчано изузетно мала целина, одговорна је за одвијање две делатности: организација и извођење симулационих вежби на Војној академији и организација и управљање учењем на даљину у Министарству одбране и Војсци Србије.

УЧЕЊЕ НА ДАЉИНУ

Брзи напредак информационих и комуникационих технологија у последњих двадесетак година довео је до знатних промена у образовању и обуци. Технолошка револуција поставља нове захтеве пред образовни систем. Знање стечено у школи и на факултету више није довољно и веома брзо застарева. Учење током читавог живота постаје веома битна карактеристика са-

ЗД симулације и слично. Појавом и популаризацијом интернета као средства за комуникацију, учење на даљину постало је најзначајнији и најпопуларнији облик електронског учења. Један од веома популарних облика електронског учења јесте такозвано комбиновано учење (blended learning), код кога се традиционални приступ комбинује са учењем на даљину, тј. део наставних садржаја (нпр. лабораторијске вежбе) реализује се у кабинету, а други део садржаја учењем на даљину (слика 1.1).

Слика 1.1 Различити облици електронског учења

традиционално учење

учење уз коришћење технологије

комбиновано учење

учење на даљину

електронско учење

временог образовног система. У таквој ситуацији све већи значај придаје се увођењу информационо-комуникационих технологија у образовни процес. Овакав облик образовања који подразумева употребу савремених технологија с циљем унапређења наставног процеса често се назива електронско учење (e-learning).

Електронско учење представља било какав облик учења у коме се користи технологија, почев од најједноставнијих облика у којима се технологија користи као помоћно средство (нпр. рачунар и пројектор), до најсложенијих облика у којима су наставник и студенти удаљени хиљадама километара. Између ових екстрема обухваћени су многи други облици учења у којима се користи технологија као што су интерактивни компјутерски програми,

Без обзира на то што се сматра једним од облика електронског учења, учење на даљину има корене још у 19. веку. У то време овакав облик образовања настао је због потребе да се превазиђу различите препреке (време, простор, скромна финансијска средства) и како би се изашло у сусрет маргинализованим групама (нпр. женама) које у тадашњем образовном систему нису имале адекватан приступ образовним садржајима. Наставни материјали су се у то време преносили као и остала пошта, кочијама, а појединци су могли да се пријаве да добијају та писма. Овакав облик образовања подразумева просторну удаљеност између наставника и студента, за чије премошћавање су потребни медији. Ти медији могу бити различити. Иако се интернет представља као

основни медиј учења на даљину, често се заборавља на читаву листу медија, као што су телевизија, радио и телефон.

Учење на даљину никада није било основни облик образовања, већ алтернатива традиционалном начину учења. Осим тога, његов значај је често оспораван и критикован. Тек крајем 20. века, увођењем информационо-комуникационих технологија, овај облик образовања добија на значају, и то пре свега у земљама западне Европе, Северне Америке и Аустралије.

У многим развијеним земљама, па чак и у земљама у развоју, студентима је омогућено да се улогују на веб-сајт факултета, да уче, полажу испите и добију диплому, без обавезе да прелазе велике удаљености како би лично били присутни на факултету. Последице оваквог напретка технологије су различите. Иако су многе од њих углавном позитивне, друге могу бити и негативне. Међу бројним очигледним предностима учења на даљину уочавају се и могућности наставника да комуницира са различитим аудиторijумом и да користи различите стилове учења.

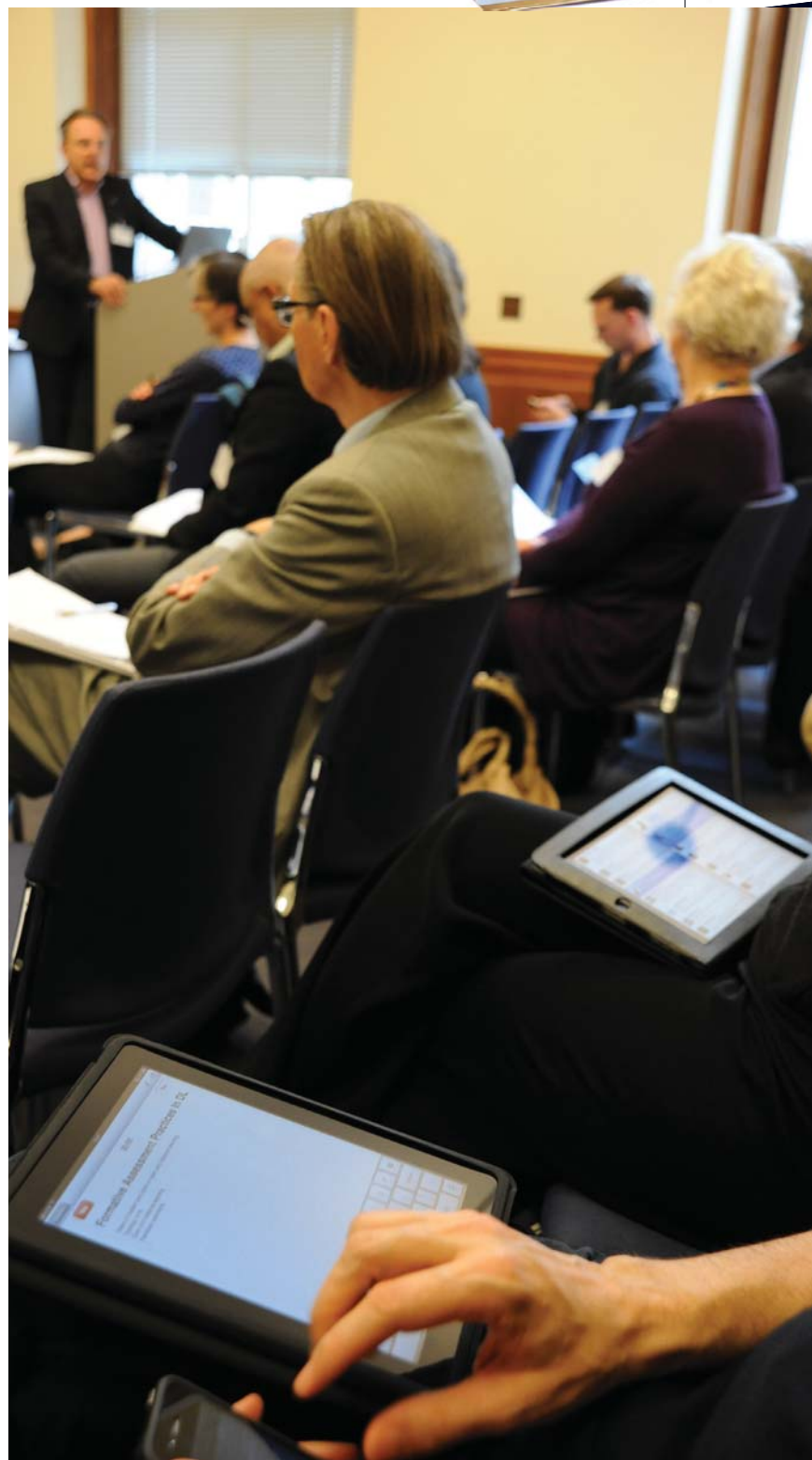
У стандардима за електронско учење курс представља општеприхваћен термин, којим се представљају целине наставних садржаја (у потпуности дефинисане циљевима, задацима, садржајима и начинима провере знања), а које су доступне посредством платформе за електронско учење. Електронске курсеве развијају наставници и експерти у одређеним областима, при чему су користе напредне методе учења у комбинацији са могућностима које пружа савремена технологија.

Учење на даљину омогућава учење током читавог живота (life-long learning) и учење без напуштања радног места. Многим студентима пружа се могућност студирања од куће, а запослени могу да похађају курсеве са радног места уколико им послодавац обезбеди време за то. Учење на даљину на тај начин пружа могућност да образовање током читавог живота постане реалност, а не само слоган.

Учење на даљину може имати различите форме, али све методе имају следеће карактеристике:

- постоји просторна и временска удаљеност између наставника и студента, и/или између самих студената и наставних материјала,
- интеракција између студента и наставника и/или између студента и наставних материјала обавља се посредством једног или више медија.

Као што и сам појам каже, учење на даљину је образовање које се пружа студентима који су физички удаљени од места одвијања наставе тј. наставника или извора информација, а омогућава максимално прилагођавање динамике образовног процеса потребама студента. То пре свега подразумева да студент сам бира место и време учења, као и то да сам диктира темпо учења. Ова флексибилност учења на даљину захтева и висок степен

самодисциплине и мотивисаности студента, нарочито код оних програма код којих наставници имају мању контролу.

Учење на даљину подразумева више различитих медија којима се знање може преносити. Они се могу поделити у четири основне категорије на основу врсте података који се њима преносе.

Звук – у ову категорију спадају интерактивне аудио-технологије као што су телефон, аудио-конференције или радио-примопредајници, те пасивне аудио-технологије као што су касете или радио-уређаји.

Слике и видео – у ову категорију спадају слике, покретне слике, филмови, видео траке, једносмерне и двосмерне видео-конференције.

Штампани материјали – у ову категорију спадају различити облици штампаних материјала који се могу дистрибуирати поштом.

Дигитални подаци – у ову категорију спадају сви садржаји који могу да се преносе коришћењем рачунара и рачунарских технологија; то је данас најзаступљенији облик преноса података у учењу на даљину; знање се може преносити коришћењем CD-ROM-а, едукативних програма или интернета.

Учење на даљину и традиционално учење

Учење на даљину обухвата много више од једноставног преноса информација и не можемо га дефинисати као „традиционално учење“ са применом нових технологија. То је потпуно другачији процес, који користи друге методе и пружа обиље других могућности. Оно поставља нове захтеве пред студента и пред наставника и захтева поделу одговорности. Стил, метода и приступ примењен у учењу на даљину битно се разликује од приступа код традиционалног учења на који је већина студената навикла. Окружење за учење је веома интерактивно и комуникативно, али кључна разлика је у томе да је на студенту велика одговорност у вези са напретком у процесу учења.

Већина истраживања у области учења на даљину довела су до закључка да студенти који су учествовали у овом облику наставе постижу исте или боље резултате од студената који су учили на традиционалан начин, што не значи да је учење на даљину обавезно квалитетније од других метода учења већ да може бити подједнако квалитетно. Учење на даљину има одређене специфичности које га битно разликују од традиционалног учења.

Приступ оријентисан ка студенту означава замену улоге предавача, при чему он уместо дидактичког стила учења добија улогу помагача или саветника у процесу наставе. Наставник је ментор, чији је основни задатак да студента одржи на правом путу.

Студенти преузимају много већи степен одговорности за сопствено учење, што захтева висок степен самодисциплине и мотивисаности. С друге стране, ово такође представља и велики изазов за ауторе наставних материјала и наставнике.

Он-лајн дискусије захтевају примену стила писане комуникације за разлику од класичне учионице где се углавном примењује орална комуникација.

Материјали који се користе су трансформисани у нове формате погодне за мрежно окружење. Коришћење наставних материјала у електронском облику омогућава наставнику да их на једноставан начин одржава и редовно ажурира, за разлику од штампаних материјала који се најчешће користе код класичног учења.

Успостављање заједнице студената у виртуелном окружењу представља ново искуство за наставника, захтева од њега организаторске и колаборативне способности, али и одлично познавање рачунарске технике, како то не би представљало препреку у раду. Од њега се захтева

да осмисли аутентичне активности како би подржао колаборативно учење и како би поспешео ефикасност учења.

Бројне су предности које учење на даљину нуди у односу на класично учење. Ту су пре свега флексибилност по питању времена, места и темпа учења. Студенти могу похађати курсеве било кад, било где и по сопственом темпу. То је нарочито погодно за особе које раде или из других разлога нису у могућности да прате наставу на традиционалан начин. Осим тога цена оваквог похађања курсева много је мања него код традиционалног приступа. Доступност информација знатно је већа (електронске књиге, чланци, симулације, виртуелне лабораторије). Све што је студенту потребно јесте рачунар и приступ интернету.

Учење на даљину нуди бројне предности и самим институцијама и наставницима. Број студената није ограничен бројем расположивих наставника и учioniца. Поред тога, цена организовања наставе је нижа.

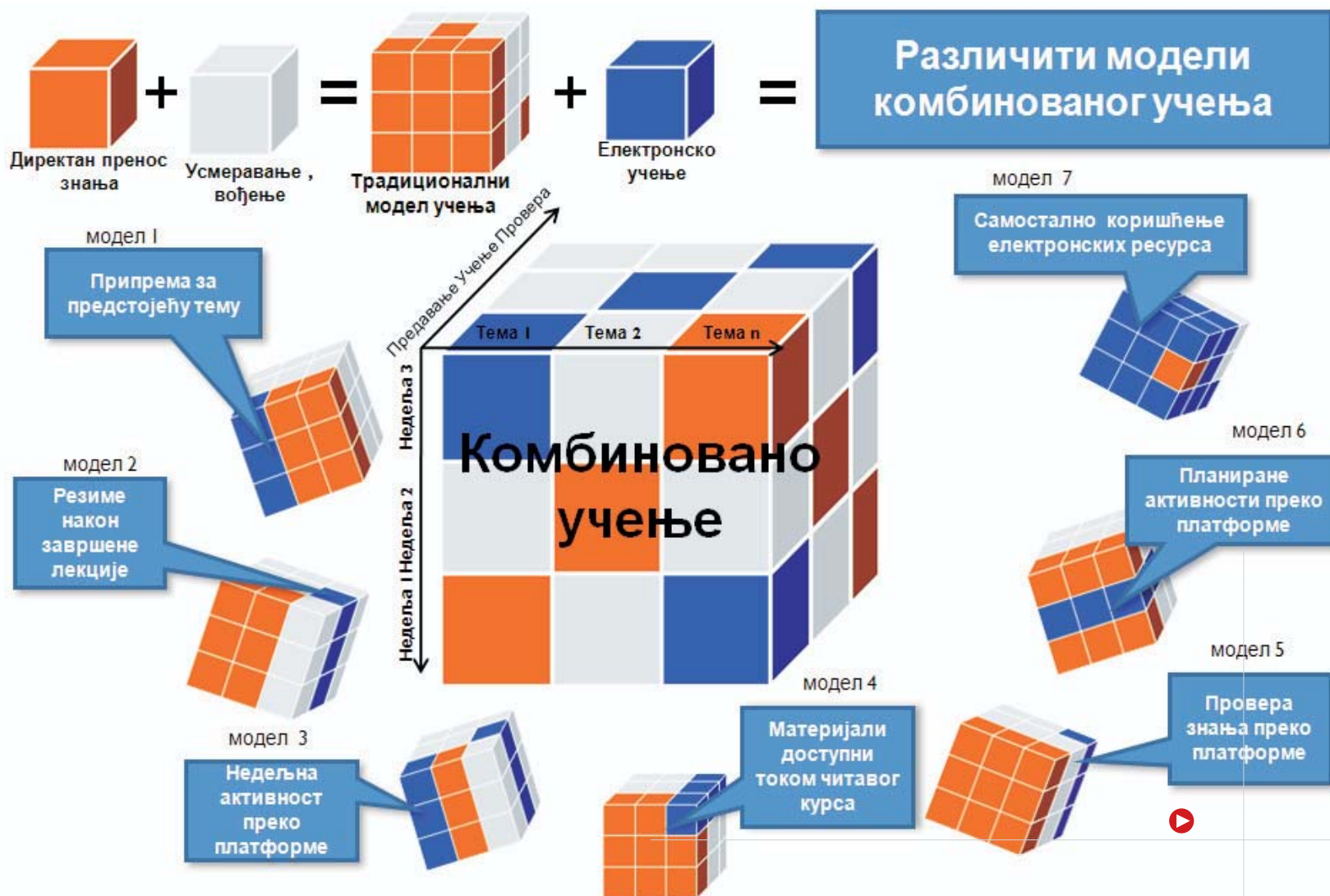
Један од често спомињаних недостатака учења на даљину јесте недостатак непосредног контакта наставника са студентима. Дobar наставник може да интерпре-

тира говором тела, прилагођава се индивидуалним потребама, разјасни своја очекивања, води активности, подстиче дискусију, припрема концепте, нуди благовремено и спонтано повратно информисање. Осим тога, код студента се може развити осећај изолованости и анонимности, који се могу одразити у незадовољству, лошој ефикасности и смањењу броја студената.

У виртуелном окружењу код студента може постојати мања одговорност у процесу обуке. Он нема осећај да је у центру наставног процеса, па се осећа мање одговорним.

На развоју напредних наставних материјала, поред самог наставника потребно је ангажовати програмере, веб-дизајнере, графичке дизајнере итд., што чини да цена развоја наставних садржаја може бити веома висока. За припрему једног сата наставног садржаја врхунског квалитета који би био доступан преко платформе за учење на даљину потребно је неколико сати рада.

Слика 1.2. Комбиновање традиционалног и електронског учења

Комбиновано учење

Као закључак претходних разматрања намеће се потреба да се комбинују традиционални пренос знања (непосредном физичком присутношћу наставника и студената, слушалаца или полазника курсева) и нови приступи који омогућују савремене технологије.

На слици 1.2 представљени су различити модели комбиновања учења који могу бити веома различити по начину, пропорцији времену и редоследу. Комбиновањем наведених елемената могу се постићи различити модели учења, којима се постижу различити крајњи циљеви.

Електронско учење представља основ савременог учења на даљину (плава градивна коцка). Без електронског учења, модел је традиционалан, јер је заснован на непосредном трансферу знања (наранџаста градивна коцка), управљању и вођењу студената или слушалаца (бела градивна коцка). У том случају учење на даљину није остварљиво. Комбиновано учење представљено је средишњом коцком, чије димензије су време (недеље курса), активности (предавања, учења, проверавања) и садржаји учења (теме или лекције). Она је шарена у мери у којој су комбиновани различити модели учења. Постоји неколико модела укључивања електронског учења у реализацију курсева.

Модел 1 укључује ресурсе електронског учења само на почетку – у припреми за курс. Овај модел погодан је ради припреме кандидата за предстојећи курс. Електронским материјалима обезбедили би се исти услови за све – да започну курс са приближно истим предзнањем. Платформа за учење на даљину може да се искористи и за евалуацију претходних знања кандидата. Овим двама активностима наставници имају потпуни увид у улазни квалитет студената / слушалаца и могу да прилагоде наставне садржаје овим показатељима.

Модел 2 укључује коришћење електронских ресурса тек након завршене теме или читавог курса. То може да буде активност која је повезана са претходним садржајем – семинар, задатак, есеј и слично, у оквиру кога студенти/слушаоци, индивидуално или тимски, сарађују и решавају проблем, демонстрирајући своје знање и разумевање наставних садржаја. Наставницима су омогућени евалуација студената и квалитет наставе.

Модел 3 укључује коришћење електронских ресурса на почетку и на крају, на исти начин на који се то ради у претходна два модела.

Модел 4 омогућава студентима/слушаоцима да користе наставне материјале током читавог курса. Овај модел сличан је коришћењу штампаних уџбеника, с тим да

електронски формат омогућава брзо проналажење и претраживање садржаја, навигацију по поглављима, додавање коментара, дискутовање и тражење помоћи у вези са неким деловима који нису схваћени (коришћењем платформе за учење на даљину).

Модел 5 обухвата само проверу знања преко платформе. Овај модел погодан је за уводне теме и међупровере, како би студент/слушалац могао да стекне увид у степен да стекне увид у степен познавања и разумевања материје како би могао да предузме мере за унапређење свог знања. Овај модел, који уводи периодичне провере знања и који се често користи код изучавања страних језика, омогућава одржавање пажње и континуитета у раду студената/слушалаца.

Модел 6 укључује коришћење платформе у одређеном периоду, у свим садржајима учења. Овај модел погодан је у случају да су студенти/слушаоци због обавеза повремено дислоцирани из места у ком је образовни центар, али да и даље треба да се задржи континуитет наставе.

Модел 7 готово се у потпуности заснива на електронском учењу. Овај модел погодан је за курсеве који се у потпуности реализују посредством платформе за учење на даљину, у случајевима када су студенти/слушаоци одсутни из места службовања у току дужег временског периода. Закон о оружаним сукобима, Међународно ратно право, Прва помоћ, имобилизација, евакуација повређених и оболелих, Интегрална безбедност на радном месту, Заштита од пожара, представљају само неке од електронских курсева који се данас дистрибуирају у потпуности посредством платформе за учење на даљину.

Учење на даљину у Министарству одбране и Војсци Србије

Трансформација Војске Србије у мању, ефикаснију, рационалнију и модернију армију, има за претпоставку попуно висококвалификованим и оспособљеним кадром. Укључивање Војске Србије у регионалне интеграционе процесе и *Партнерство за мир* са једне, и хармонизација са образовним системом у друштву са друге стране, наглашавају потребу реформе војнообразовног система, који је предмет посебног пројекта.

Увођење савремених информационих технологија с циљем стварања могућности да се припадници војске усавршавају током читавог живота представља један од

Учесници скупа Учење на даљину

приоритета у сектору реформе војнообразовног система. Осим тога, један од приоритета који се поставља пред реформу војнообразовног система јесте стварање могућности за његово активно укључивање и ангажовање у мултинационалном окружењу, остваривање чвршће сарадње са другим системима одбране у оквиру Програма *Партнерство за мир* и убрзавање интеграционих процеса у региону.

Суочено са овим изазовима, Министарство одбране Републике Србије је као један од приоритетних циљева поставило реформу војнообразовног система које обухвата и имплементацију платформе за учење на даљину.

Уз подршку Министарства одбране Норвешке, Војна академија, као носилац пројекта увођења учења на даљину, поставила је платформу за учење на даљину на интернет и створила друге техничке услове за продукцију електронских курсева и дигитализацију библиотеке Војне академије. На крају друге године реализације овог пројекта, закључак је да су циљеви пројекта квалитетно, правовремено и у потпуности реализовани.

Поред обезбеђивања неопходне инфраструктуре намењене за стављање платформе за учење на даљину на Интернет, рачунарске опреме за мултимедијалну обраду и продукцију едукативних материјала, у саставу Војне академије формиран је Центар за симулације и учење на даљину чије је људство обучено за самосталну израду електронских материјала. Особље центра за симулације и учење на даљину састоји се од мањег броја висококвалификованих програмера и мрежних администратора који су у потпуности оспособљени да самостално одржавају платформу за учење на даљину. Поред тога, особље центра реализује и самостално израђује електронске курсеве у складу са SCORM 1.2 стандардом и обучава кориснике за коришћење платформе за учење на даљину и за продукцију курсева.

Центар за симулације и учење на даљину прописао је скуп стандарда и регулатива којима се ближе уређује област електронског учења у Министарству одбране. Овим документима дефинише се развојна стратегија учења на даљину у систему одбране, као и технички и педагошки стандарди које је потребно применити.

Центар за симулације и учење на даљину започео је активно учешће у раду НАТО/ПзМ тренинг групи и остварио контакте са представницима страних оружаних снага. Сарадња се остварује пре свега кроз размену постојећих курсева и других материјала, размена знања и искустава, али и у доприносу припадника МО РС при изради регулатива у области учења на даљину. Припадници центра за симулације и учење на даљину учествују и активно доприносе реализацији пројекта мобилног учења „МОЛЕ“ (<http://www.mole-project.net>) који је покренуло МО САД, а учествују и друге чланице НАТО-а и земаља Партнерства за мир. Циљ пројекта јесте развој савремених технологија за коришћење мобилних уређаја у образовном процесу, који ће своју најзначајнију примену наћи у области медицине.

Поред Војне академије, и друге организационе целине МО РС активно учествују у реализацији пројекта учења на даљину. Управа за телекомуникације и информатику (Ј-6) у потпуности је преузела обавезу обезбеђивања свих услова да Платформа за учење на даљину буде доступна на интернету.

С друге стране, Управа за доктрину и обуку (Ј-7) обезбедила је да се центри за самостално учење страних језика у гарнизонима истовремено користе и за приступ платформи за учење на даљину. На тај начин обезбеђена је синергија између свих релевантних носилаца пројекта учења на даљину. Осим тога, покренута је иницијатива за развој курсева за обуку лекара који се реализује у сарадњи са Војномедицинском академијом, као и курсева намењених за Високе студије безбедности које се реализују на Војној академији, чиме је обезбеђена синергија са другим норвешким пројектима који се реализују у МО РС.

Плански развој електронских курсева за учење на даљину на основу извршене анализе потреба за обуку представља један од дугорочних циљева које је МО РС поставило у вези реализације овог пројекта. На основу прелиминарне анализе потреба за обуком која је остварена у сарадњи са релевантним носиоцима реализације обуке у МО РС и ВС, дефинисани су следећи курсеви које је потребно реализовати у току наредне године:

– четири курса у области медицине за потребе учешћа припадника МО РС у мировним операцијама које је

ЦЕНТАР ЗА СИМУЛАЦИЈЕ И УЧЕЊЕ

потребно развити као регуларне е-леарнинг курсеви и за мобилне платформе (Прва помоћ за докторе, Прва помоћ за медицинске техничаре, Прва помоћ за војнике и Транспорт повређених војника – за медицинске техничаре и докторе),

– три курса у области медицине шире намене, који ће бити намењени и другим припадницима МО РС (Заштита на раду, Превенција и заштита од заразних болести, Токсикологија – курс за хемијско, биолошко и нуклеарно оружје за инструкторе УН),

– један курс за обуку подофицира у области нуклеарно, хемијско биолошке заштите за потребе Центра за усавршавање кадрова НХБО у Крушевцу,

– четири курса намењена за образовање полазника Високих студија безбедности на Војној академији (Стратегијско планирање одбране, Управљање одбраном, Међународне безбедносне организације, Геостратегијске карактеристике региона у свету),

– два курса за обуку наставника у коришћењу платформе за учење на даљину.

– два додатна курса за потребе Управе за доктрину и обуку (Ј-7), а након реализоване анализе потреба за обуком.

Развој платформе за мобилно учење на даљину такође представља један од значајних дугорочних циљева. Министарство одбране идентификовало је мобилно учење на даљину као један од значајних корака који ће допринети развоју потенцијала МО да обезбеди квалитетно пружање услуга електронског образовања својим припадницима и припадницима оружаних снага других земаља са којима су успостављени партнерски односи у свим условима. С обзиром на одређење МО РС да се међународно ангажовање у великој мери ослони на ангажовање медицинског особља, у том смислу мобилно учење на даљину још више добија на значају. С циљем успешне имплементације мобилног учења на даљину и његове адекватне примене у области образовања, неопходно је обезбедити техничке, софтверске и кадровске услове за имплементацију истог. То се пре свега односи на набавку опреме за тестирање мобилних апликација, набавку

Сајт пројекта учења на даљину

Подешавање језика

Participation at "ONLINE EDUCA 2011"

Between November 30th and December 03rd 2011, the working group consisted of five members from the Military Academy and the Jefferson Institute attended an international conference "ONLINE EDUCA 2011" which took place in Berlin - the Federal Republic of Germany.

"ONLINE EDUCA" is the international conference that, for 17 years in a row, brings together an increasing number of members involved in e-learning around the world. This year there were about 2000 participants from as many as 90 countries.

Attractive topics, most current research results, leaders in technology and education, a large number of international organizations and companies, as well as the number of participants, make this conference one of the world's biggest conferences on e-learning.

The conference program included workshops, seminars, forums, plenary and parallel sessions.

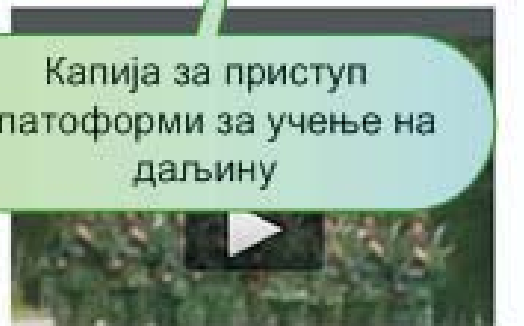
Seminars and workshops were designed for the participants to share their knowledge and experience in their field of specialization, as well as to learn from the experiences of others. Workshops are always a good place to establish new contacts and partnerships in the e-learning world.

The two day conference offers a wide range of presentations. Conference participants had the opportunity to, in accordance with their needs and commitments, learn about current trends in e-learning and technology achievements that support it.

Најновије вести у вези учења на даљину у МО и ВС

Капија за приступ платформи за учење на даљину

Портал за учење на даљину у Министарству одбране Републике Србије

Корисничко

Лозинка

Пријава

Српски (sr_sr) ▼

"Ми учимо вештину
ратовања и вештину
преговарања"

Пробај демо

Виртуална
учионица

Портал за учење на даљину
Нисте пријављени. (Пријава)

Слика 1.4. Почетна страна платформе за учење на даљину

софтвера за развој мобилних апликација и обуку особља за развој апликација за мобилне платформе.

Активно учешће припадника Центра за симулације и учење на даљину у међународним активностима у области учења на даљину и мобилног учења на даљину један је од значајних елемената реализације овог пројекта којим се обезбеђује проширавање сарадње са страним партнерима и праћење актуелних трендова и достигнућа у овој области.

Перманентно усавршавање припадника Центра за симулације и учење на даљину у складу са новонасталим захтевима и потребама које пре свега подразумева похађање напредних курсева за обраду мултимедијалних садржаја (видео-обработка, веб-дизајн, обработка звука, флеш-анимације и Adobe Photoshop), курсева за израду мобилних апликација (развој апликација за Андроид ОС и развој апликација за iOS).

Платформа за учење на даљину

На основу пројектованих потреба а у складу са динамиком реализације пројекта учења на даљину, Центар за симулације и учење на даљину развио је сајт пројекта учења на даљину (<http://elearning.mod.gov.rs>), који је отвореног типа и пружа основне информације о пројекту и прати актуелности у овој области (слика 1.3). Сви садржаји овог сајта, укључујући и вести, локализовани су на српском и енглеском језику.

Са сајта је путем линка доступна платформа за учење на даљину (<http://adl.elearning.mod.gov.rs>), која је затвореног типа и доступна искључиво регистрованим корисницима. Ипак, и нерегистровани корисници могу приступити почетној страни (слика 1.4) на којој је доступан демо-курс.

Слика 1.5. Основна страна регистрованих корисника

Регистровани корисници након уноса корисничког имена и лозинке приступају осталим функционалностима платформе, које се пре свега односе на приступ електронским курсевима и комуникацију са наставником и другим корисницима (слика 1.5). Корисници могу бити аутоматски уписани на одређени курс на основу припадности одређеној категорији професионалних војних лица или на основу захтева надлежног носиоца реализације обуке. Осим тога, они могу захтевати да буду уписани на одређене курсеве или се могу самостално уписати на неке од курсева који су им доступни. Обавеза свих регистрованих корисника јесте да пре него што започну са коришћењем платформе за учење на даљину, заврше уводни курс за коришћење платформе за учење на даљину који им уз практичне демонстрације даје основна знања о начину коришћења платформе за учење на даљину.

Корисницима је омогућена комуникација са наставником или другим корисницима на неколико начина, директно путем интегрисаног модула за размену текстуалних порука, чет којим се успоставља синхрона комуникација са другим корисницима, дискусионни форуми који се користе унутар индивидуалних курсева или слањем имејлова директно из платформе за учење на даљину.

Портал за учење на даљину
у Министарству одбране Републике Србије

Мој профил уред
Одјава
Здраво Goran!

Почетна Помоћ Српски (sr_cr)

Поруке
Нема порука на чекању
Поруке

Доступни курсеви
Нема доступних курсева

Подешавања
Подешавања мог профила

Моји курсеви
Општи курсеви
» Uvodni kurs
» Obuka simulacionih instruktora
» Zakon u oruzanim sukobima

Подешавање језика

Доступни курсеви

Поље за поруке

Опција за подешавање профила

Календар са активностима

Календар децембар 2011.

Пон	Уто	Сре	Чет	Пет	Суб	Нед
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Курс Водич за симулационе инструкторе

Курс Закон о оружаним сукобима

Слика 1.6. Донирани курсеви, усјешно импортирани на платформу за учење на даљину

Персонализовани календар који је доступан са основне стране пружа корисницима битне информације о предстојећим догађајима који могу бити везани директно за све кориснике, за одређени курс или за самог корисника. Рецимо, наставник може свим студентима који прате одређени курс означити рок предаје семинарских радова. Осим тога, корисник може користити овај календар да уноси одређене догађаје битне искључиво за њега, а који ће видети искључиво он.

Модул за дистрибуцију порука обавештава корисника одмах по логовању на систем о свим пристиглим порукама које могу бити системске (када их је послао администратор система), наставничке (када их је послао наставник свим слушаоцима курса) и појединачне (када их је појединачни корисник послао другом кориснику).

Сви курсеви доступни на платформи за учење на даљину израђени су у складу са међународним техничким стандардима (SCORM 1.2). На тај начин постигнута је интероперабилност са другим платформама, што омогућава једноставан пренос курсева на платформе страних партнера. Осим тога, сви курсеви раде се у двојезичким варијантама (енглески и српски). Основна замисао је да се омогући размена курсева са партнерима у оквиру Програма *Партнерство за мир*. Тренутно су на платформи доступна два курса који су добијени од Министарства одбране Краљевине Норвешке „Закон у оружаним сукобима“ и „Обука симулационих инструктора“ (слика 1.6).

Успешан увоз наведених курсева представљали су верификацију компатибилности и интероперабилности наше платформе за учење на даљину са међународним стандардом SCORM 1.2. Ови мултимедијални интерактивни курсеви на енглеском језику тренутно су доступни свим регистрованим корисницима платформе.

Центар за симулације и учење на даљину развио је Уводни курс, који треба да прођу сви корисници платформе на почетку. Овај курс садржи све потребне информације о могућностима које платформа нуди кориснику и начин на који се он може регистровати и користити доступне курсеви.

Поред образовне намене, Уводни курс представља верификацију спремности људства Центра за симулације и учење на даљину за будући самостални развој мултимедијалних курсева.

Пуштањем у рад платформе за учење на даљину у МО РС заокружен је двогодишњи пројекат министарства одбране Србије и Норвешке. За овај догађај одабран је пригодан моменат: у Клубу Војске Србије у Топчидеру, 15. новембра 2011, одржан је стручни скуп „Учење на даљину у Министарству одбране Републике Србије и Војсци Србије – 2011“.

Скупу су присуствовали представници Министарства одбране, Генералштаба Војске Србије, професори са свих катедри Војне академије и бројни гости из високообразовних институција Републике Србије. На скупу су учесници информисани о статусу пројекта, о могућностима платформе и плановима за будуће коришћење.

Симулације на Војној академији

Пројекат „Симулације у Војној академији“ реализује се у оквиру билатералне војне сарадње између министарстава одбране Србије и Француске. Циљ пројекта је увођење симулација у наставно-образовни процес на различитим видовима школовања у Војној академији. Имплементација пројекта реализована је за 12 месеци, у Центру за симулације и учење на даљину, на Војној академији. Као резултат пројекта, у школској 2010/2011. години, реализовано је 11 симулационих вежби:

- једна бригадна вежба, са слушаоцима КШУ,
- две батаљонске вежбе, са слушаоцима КШУ,
- четири четне вежбе, три са слушаоцима ОКШК, једна са кадетима ВА,
- четири водне вежбе, са кадетима ВА.

У оквиру француске донације, добијен је симулациони софтвер „Јанус“, који омогућава извођење конструктивних симулација. Овај вид симулација омогућава увежбавање тимова и појединаца у доношењу одлука, коришћење процедура у командовању, извештавању, обавештавању, захтевању подршке и употреби комуникационих средстава.

Организација вежбе на симулационом софтверу

Симулациони софтвер „Јанус“ је софтвер за реализацију конструктивних симулација од нивоа чете до нивоа бригаде, вежбе које се реализују на симулационом софтверу могу бити једностране или двостране. Људство ангажовано у организацији симулационих вежби може да има различите улоге.

Директор вежбе – лице одговорно за припрему и спровођење вежбе на симулационом софтверу, са акцентом на оперативном (тактичком) и педагошком аспекту вежбе, у сарадњи са особљем Центра за симулације и учење на даљину припрема сценарио за вежбу, у улози директора могу се наћи наставници катедри Оператике и Тактике ВА.

Играчи – обучавани ниво (кадети, слушаоци ОКШК, КШУ и ГШУ), могу се наћи у улози командира чете или орга-

на у команди батаљона и бригаде, за свој рад користе радне карте и комуникациону опрему, а током реализације вежбе немају директан приступ симулационом софтверу.

Аниматори – могу бити кадети и слушаоци ОКШК и КШУ, њихова улога је да креирају реалистично окружење за играче, могу се наћи у улози командира вода или чете и у директном су контакту са операторима на симулационом софтверу.

Оператори – подофицири и војни службеници обучени за рад на симулационом софтверу, у току реализације вежбе примају наређења од аниматора, уносе их у систем, померају јединице и изводе дејства, извештавају аниматоре о току „борбених дејстава“ у симулацијама.

Супервизори – особље Центра за симулације и учење на даљину које представља техничку подршку симулација, одговорно је за унос сценарија у систем и контролу рада система у току извођења вежби на симулационом софтверу.

Организација и извођење вежби на симулационом софтверу „Јанус“ начелно се реализује у четири фазе (слика 2.1):

1. фаза – припрема сценарија, снага и терена, организација и реализација припремних састанака, припрема карте за извођење вежбе на симулационом софтверу,
2. фаза – припрема структуре снага за извођење вежбе на симулационом софтверу,
3. фаза – извођење вежбе на симулационом софтверу, извођење пробне вежбе ради провере сценарија, извођење симулационе вежбе.
4. фаза – анализа реализоване вежбе на симулационом софтверу.

Начелно извођење једне вежбе на симулационом софтверу „Јанус“ траје три до пет дана, од тог времена два до три дана користи се за реализацију процеса доношења војних одлука у посебно опремљеним учионицама и кабинетима на Војној академији, а један до два дана за реализацију вежбе на симулационом софтверу у Центру за симулације и учење на даљину Војне академије. Симулациони софтвер омогућава да се врши фина фрагментација сценарија, тако да уместо традиционално две конфронтиране стране, софтвер симулира до шест страна у вежби (нпр. популација лојална једној од страна, органи цивилне полиције, демонстранти, побуњеници и сл). Ова карактеристика система омогућава да сценарио вежбе прилагоди свим мисијама Војске Србије.

ФАЗА 1 – Припрема сценарија, снага и терена

У току припрема за извођење вежби на симулационом софтверу начелно се организују три састанка (иницијални, радни и завршни) на којима присуствују директор вежбе, начелник класе официра на школовању (кадета), начелник цен-

тра за симулације и учење на даљину, координатор за примену концептуалних модела, наставници – пратиоци рада официра на школовању (кадета) и друга лица која учествују у припреми и организацији вежби.

На овим састанцима дефинишу се циљеви реализације вежбе, ниво вежбе, број играча, терен на коме се реализује вежба, састав снага и материјална база потребна за реализацију вежбе.

Иницијални састанак начелно се организује најмање 2 (два) месеца пре почетка реализације вежбе, уколико не постоји припремљена карта за терен на коме се реализује вежба, уколико већ постоји припремљена карта у симулационом софтверу, овај састанак најкасније се може одржати 5 (пет) недеља пре почетка реализације вежбе, а у том случају се не одржава радни састанак.

Радни састанак у начелу се организује 5 (пет) недеља пре почетка реализације вежбе, а завршни састанак у начелу се организује 2 (две) до 3 (три) недеље пре почетка реализације вежбе. Овим састанцима руководи директор вежбе.

Улоге се саопштавају непосредно пре почетка вежбе. На тај начин постиже се реалистичности, а сви кандидати се у потпуности спремају према задацима вежбе. Како би се играчи обучили за различите циљне дужности

усавршавања, иста вежба може да се понови више пута. При томе играчи мењају улоге из командних у штабне органе и обрнуто.

Припрему карте реализује људство Центра за симулације и учење на даљину, посебно обучено за ту активност. Припрема карте у симулационом софтверу одвија се у две фазе (слика 2.3):

Екстракцију карте раде координатор за примену концептуалних модела и супервизор на симулационом софтверу. Карта се екстрахује помоћу посебног алата за симулациони софтвер „Јанус“.

За Уношење потребних детаља на екстрахованој карти терена пожељно је да се ангажује што више људства, како би се унело што више детаља и тиме карта одражавала што реалнију слику терена. За уношење детаља на екстрахованој карти потребна су најмање 2 (два) месеца рада 3 (три) до 5 (пет) обучених оператера. Уколико се изводи операција у насељеном месту, време за уношење података повећава се, због великог броја детаља, за 1 (један) месец.

У дигиталне карте уносе се водени токови, вегетација, мрежа путева и пруга, насеља, појединачни објекти и улице, врши се категоризација земљишта. Значајно је да се дигиталне карте поклапају по садржају у што већој мери са топографским картама које се користе као радне карте учесника вежби.

Слика 2.1. Шематски приказ организације вежбе на симулационом софтверу

ФАЗА 2 – Припрема структуре снага за извођење вежбе на симулационом софтверу

Припрема структуре снага представља преношење моделованих снага страна у вежби – у симулациони софтвер. Припрему структуре снага у симулационом софтверу ради координатор за примену концептуалних модела. Након завршене структуре снага врши се повезивање (мапирање) структуре снага са „пионима“ у симулационом софтверу.

У генерисању снага, врло је важна сарадња координатора за примену концептуалних модела с једне и директора вежбе и наставника пратилаца, с друге стране. Процес генерисања снага представља вид прилагођавања замисли дејства страна са ограниченим бројем оператора и рачунара, доступним за конкретну вежбу. На пример, добро увежбан оператор на симулационом софтверу може да води читаву тенковску чету. Исти оператор може да води највише два пешадијска вода. Ако је пешадијски вод ван возила, развијен за борбу, сваки пион (појединачни стрелац) моће да се води посебно у свим борбеним радњама (кретање, осматрање, отварање ватре, маскирање, утврђивање...).

Закључак је да су за велике јединце, које у саставу имају углавном пешадијске елементе, потребни бројни материјални и људски ресурси. У тој ситуацији реализација саме вежбе представља већи изазов за Центар за симулације и учење на даљину, али не и за оне којима је вежба намењена – слушаоце и кадете (играче).

ФАЗА 3 – Извођење вежбе на симулационом софтверу

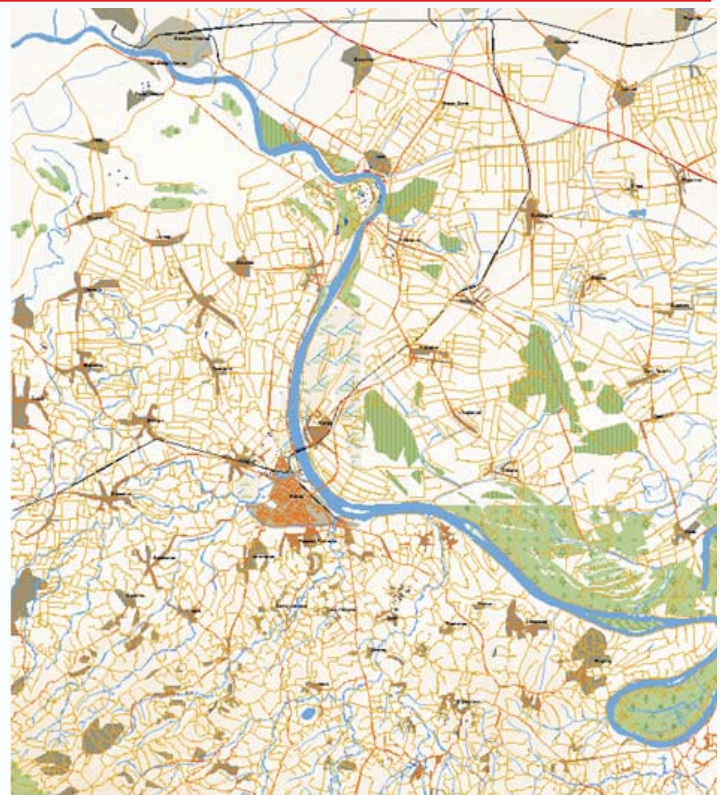
Пробна вежба на симулационом софтверу ради провере сценарија реализује се 7 (седам) дана пре почетка вежбе, како би остало довољно времена за отклањање учених недостатака у сценарију, а њена реализација траје најмање 2 (два) дана.

На пробној вежби присуствују директор вежбе, наставници пратиоци рада официра на школовању (кадета), људство из ЦСиУД и сви оператери који учествују на вежби. У току реализације пробне вежбе уједно се увежбавају оператери, а може да се изводи и додатна настава са оператерима из тактике употребе јединица, уколико се то покаже као један од недостатака у току реализације пробне вежбе.

Извођење симулационе вежбе реализује се у две фазе: фаза планификације и фаза игре. Фаза планификације реализује се претходног дана у односу на почетак вежбе, а у изузетним случајевима може се реализовати на најмање два сата пре почетка вежбе. Ова фаза начелно траје до два сата и у њој аниматори на основу стандардних оперативних процедура и оперативног наређења играјуће команде уз помоћ оператора постављају јединице у симулационом софтверу на почетне положаје или линије развоја. По завршетку фазе планификације директор вежбе контролише почетни распоред снага и одобрава почетак вежбе на симулационом софтверу.

Фаза игре начелно траје један до два дана у зависности од типа сценарија и броја играча који се проверавају. У овој фази, симулацијом борбених дејстава на си-

Слика 2.3. Изглед штерна након завршеног постојка екстракције и након завршеног уноса дејстава

мулационом софтверу директор вежбе и пратиоци рада официра на школовању (кадета) проверавају оспособленост играча за командовање јединицом у симулираним условима. У току реализације вежбе на симулационом софтверу, симулација се аутоматски снима на сваких 15 минута, а софтвер такође омогућава и ручно снимање симулације у било ком тренутку.

Овај податак је веома значајан јер омогућава да се симулацију поново покрене из неке снимљене тачке више пута, како би се увежбале одређене радње са јединицама или се отклонили пропусти у раду играјуће команде.

Заустављање и поновно покретање симулације наређује директор вежбе, а реализује га супервизор на симулационом софтверу.

Када се симулација заустави обавезно се реализује брифинг са играчима о разлозима због којих је симулација заустављена, указује се на евентуалне пропусте у раду и отклањају се уочене грешке, и тек након реализације брифинга симулација се поново покрене. Фаза игре завршава се оног тренутка када јединице „ПЛАВЕ“ стране изврше постављени задатак или претрпе толике губитке да је немогуће да га изврше. Завршетак фазе игре наређује директор вежбе.

мо у квантитет губитака, већ располаже и квалитативним подацима. Систем приказује не само губитке по јединицама, већ за свако појединачно средство и војника у којој мери је онеспособљен или неутрализован. Ови аспекти су нарочито значајни за увежбавање старешина логистичке подршке. Почевши од процедура у захтевању подршке и помоћи, до процедура у евакуацији, извлачењу, збрињавању, транспорту и снабдевању.

У случају прекомерних и несразмерних губитака две стране, директор вежбе је у сваком тренутку у могућности да прекине вежбу или да усмери страну која „анимира“ противника, да ојача јединицу „играча“. На тај начин директор може да усмерава ток вежбе у складу са задатим циљевима.

ФАЗА 4 – Анализа реализоване вежбе на симулационом софтверу

Анализа реализоване вежбе на симулационом софтверу организује се након прикупљања свих потребних података о току вежбе из симулационог софтвера и реализује се у пет корака: 1) приказ почетног распореда снага

Фрагменти из рада играча, аниматора и оперативера у току вежбе

Директор вежбе из посебне просторије (Direx) има могућност посматрања свих снага и средстава укључених у симулационој вежби. Поред тога, видљива су и тренутна дејства, као што је отварање директних и индиректних ватри, покрет, развијање за борбу, насилни прелазак реке, налет авијације за подршку и слично. Остали учесници имају могућност да виде само властите снаге и оно што им омогућавају средства за осматрање и конфигурација терена. Напомињемо да је терен представљен у векторском формату (свака координатна тачка има поред географских координата и податак о висини), тако да софтвер израчунава у сваком тренутку узајамну видљивост између снага на терену.

Важна карактеристика је приказ губитака страна у реалном времену. Ови подаци помажу руководству вежбе да усмеравају њен ток, како би се остварили циљеви вежбе. У сваком тренутку, директор вежбе има прецизан увид не са-

и задатака јединица, 2) анализа официра на школовању (кадета) о свом раду у току реализације вежбе и изношење закључка о реализацији постављених задатака, 3) презентација резултата вежбе добијених из симулационог софтвера и понављање тока вежбе, 4) анализа наставника пратиоца рада са тежиштем на раду и залагању играча и извршавању постављених задатака у току реализације вежбе и 5) закључак директора вежбе о целокупној реализацији вежбе на симулационом софтверу.

Анализа вежбе начелно се организује наредног дана по завршетку вежбе на симулационом софтверу и траје један до два наставна часа у зависности од нивоа реализоване вежбе и броја играча који су учествовали на вежби. Да би се анализа базирала на чињеничним подацима, Центар за симулације и учење на даљину доставља наставницима и директору вежбе податке добијене од софтвера. То су квантитативни подаци о утрошку муниције и горива, ефикасности минских поља, губицима

страна, ефектима маскирања, заклањања и прикривеног кретања. Поред тога, учесницима се приказују и убрзане репродукције интересантних делова вежби ради анализе и закључивања о току вежбе, примењеним поступцима и променама ситуације које су затим уследиле

Организација система веза у току реализације вежби

Увођењем симулационог софтвера у процес обуке кадета и слушалаца на усавршавању у Војној академији, појавио се проблем организације веза у току реализације симулационих вежби. У току 2011. године Центар за Симулације и учење на даљину Војне академије добио је од оружаних снага Републике Француске као донацију софтвер „СЗРИ“ (симулатор радио-мреже), који се показао веома успешан у одржавању везе у току реализације симулационих вежби.

Софтвер „СЗРИ“ веома је једноставан за употребу, ради на принципу „Push to talk“ комуникације и за његово коришћење потребан је рачунар за сваког учесника у систему везе (користе се исти рачунари на којима је већ инсталиран симулациони софтвер), комплет наглавних слушалица са микрофоном и преносна нумеричка тастатура. Ова мрежна апликација у ствари је специјализован VoIP (Voice over IP) комуникациони софтвер који користи интернет протокол ради преноса дигитализовано говора кроз рачунарску мрежу. Предност софтвера „СЗРИ“ у односу на формацијска средства везе јесте та што је софтвер прављен по мери симулационог софтвера „Јанус“. Софтвер „СЗРИ“ омогућава конфигуравање радио мрежа у складу са дефинисаним јединицама на симулационој вежби.

У току вежбе директор може да прати комуникацију између учесника, да се укључује у мреже у случају потребе. Комуникација се обавља гласом, а систем врши снимање, тако да су могуће анализе коришћења комуникационих канала.

Центар за симулације и учење на даљину привилегован је као први центар који оперативно користи „СЗРИ“ софтвер. Заслужено поверење дато од Француске оправдано је у току неколико задњих вежби, у којима је овај софтвер приказао сврсисходност и поузданост у раду. Поред једноставне имплементације у симулацију, поседује палету алата за анализу активности по комуникационим каналима у току вежбе. Врло значајна је могућност анализе по различитим критеријумима: мрежама, учесницима у вези, фреквенцијама (каналима), по времену, дужини комуникације, испољеним минимумима и максимумима. Довођење ових података у корелацију са осталим подацима анализе вежбе, показали су се врло корисним у наставне сврхе.

Нова етапа

Захваљујући људским и материјалним ресурсима, постигнутим резултатима, Центар за симулације и учење на даљину представља репрезентативну целину не само у Војној академији, већ у читавом МО, која је укључена у све образовне процесе на Војној академији и која представља важан ресурс за научноистраживачки рад. Описани пројекти нису окончани. Центар за симулације и учење на даљину наставља да развија своје капацитете и способности.

Један од тежишних задатака за 2012. годину јесте да се симулационе вежбе прилагоде нивоима појединац–група–одељење–вод.

На тај начин омогућило би се интензивније укључивање кадета у симулационо вежбање. Нови искорак био би и коришћење симулација у доктринарним истраживањима.

Реална је могућност за експериментално испитивање утицаја промене организације јединица, тактичких поступака или техничких карактеристика средстава у различитим симулационим сценаријима (односи снага, терен, климатски услови, социјални контекст).

У 2012. години, центар започиње нову етапу у развоју учења на даљину у МО и ВС – продукцију курсева. Извесна је израда четири до шест мултимедијалних курсева у току године.

Захваљујући успешним резултатима, очекује се наставак сарадње у пројектима као што су: развој апликација за учење на даљину посредством мобилних платформи, учествовање у изради интернационалног упутства којим се прописују методе и стандарди за учење на даљину, евалуација већ готових софтверских производа за учење на даљину и размена електронских курсева. ■

Настава српског језика за Алжирце

У просторијама Катедре за стране језике Војне академије започела је настава српског језика за два припадника Оружаних снага Демократске Народне Републике Алжир. Војни лекари из Алжира – потпуковник Фарид Белунис и мајор Ахмед Камли – учиће српски наредних шест месеци, а потом ће наставити трогодишње специјалистичке студије у Војномедицинској академији. ■

Курсеви страних језика у Војној академији

Током јануара, у организацији Катедре страних језика Војне академије, почели су курсеви страних језика за 56 припадника Министарства одбране и Војске Србије и шест припадника МУП-а Србије. Реч је о тромесечним интензивним курсевима енглеског и немачког језика, тромесечним интензивним наменским курсевима француског језика четворомесечним интензивним курсевима албанског језика.

Курсеви за стране језике су тежишни задаци Катедре за стране језике. Организују се за припаднике Министарства одбране и Војске Србије, али и за потребе других државних структура Републике Србије и за припаднике страних оружаних снага. ■

Грчка делегација обишла Кабинет грчког језика

Делегација грчких оружаних снага, коју је предводио пуковник Симеон Константинодис из Управе за међународну војну сарадњу Генералштаба Националне одбране Републике Грчке, посетила је 25. јануара Катедру за стране језике Војне академије.

Том приликом, гости из Грчке обишли су Кабинет за учење грчког

језика. Обиласку је присуствовао и изасланик одбране Оружаних снага Грчке у Београду бригадни генерал Апостолос Костопулос. Чланови делегације, задовољни условима за учење грчког језика, истакли су да ће наставити да пружају подршку Катедри страних језика Војне академије како би се што више кадета одлучило да учи тај језик. ■

Припремили
Светозар
ВАСИЉСКИ
и Александар
АНТИЋ

Снимила
Ранка
ТОМИЋ

Кадети на универзитетском првенству Србије у веслању

51

Екипа Војне академије, коју је предводио мајор Светислав Шошкић, учествовала је на Првом универзитетском првенству Србије на кајакашким и кану ергометрима, које је одржано 20. јануара у холу Факултета за спорт и физичко васпитање у Београду.

У јакој конкуренцији – 22 факултета и више од 80 такмичара, међу којима су били и представници српског олимпијског тима, европски и балкански прваци и државни репрезентативци – екипа Војне академије освојила је екипно треће место. Прво је заузео Факултет спорта и физичког васпитања, а друго Висока пословна школа из Београда.

У појединачној конкуренцији, највећи успех имали су кадеткиња Биљана Кањерић, која је освојила седмо место у кајак финалу на 200 метара, кадет Фиоип Филиповић – 11. место у кајаку на 200 метара, а осмопласирани у кану финалу на 500 метара био је кадет Радован Тајсић. ■

Предавање главног подофицира Војске Србије

Главни подофицир Војске Србије, заставник Горан Радић одржао је 24. јануара кадетима Војне академије предавање о подофицирском кору. Он им је говорио о улози и задацима првих и главних подофицира у Војсци, нарочито с аспекта подршке командовању. ■

Почело емитовање ТВ серије
„Војна академија“

Нова војска

Серија треба да демистифукује једну установу која у нашем друштву постоји 163 године, а која је у последњих неколико година постала нешто сасвим ново, савремено и модерно, рекао је министар Шутановац на прес-конференцији пред почетак емитовања

У суботу, 28. јануара, на Првом програму РТС почело је приказивање серије „Војна академија“. На конференцији за медије у Дому Војске о серији су говорили министар одбране Драган Шутановац, редитељ Дејан Зечевић, представници Војне академије, Јавног сервиса и продукцијске куће НИРЕ ПРО, глумци и глумице.

– Мислим да ће интересовање за серију бити велико и сигуран сам да ће бити велико изненађење и за оне који су ту Академију завршили. Чињеница да данас овде имамо подједнак број глумаца и глумица указује да Војна академија живи један нови живот, а он подразумева да из Војне академије излазе и жене официри, што није била пракса ранијих година. То ће, верујем, изазвати интересовање и позитивне реакције – истакао је министар Шутановац.

Према његовим речима, значај „Војне академије“ је и у томе што ће она на свеж и савремен начин говорити о свему што се дешава у Војсци данас, а неће је посматрати са становишта прошлости и историје.

– Гледали смо прве две епизоде са студентима Академије, и на основу њихових позитивних реакција утисак ми је да ће серија постићи велики успех. Надам се да ће то бити тек почетак заједничких пројеката и да нас у будућности очекује још сличних подухвата који ће говорити о савременој српској војсци – рекао је министар Шутановац.

Редитељ Дејан Зечевић нагласио је да му је велико задовољство што је имао прилику да се укључи у овај

пројекат. За њега је најтежи и најзахтевнији посао био одабир глумаца. Тиме су се, каже, бавили озбиљно а онда су кренули у једну авантуру, првенствено пријатну али и са појединим тешким моментима.

– Надам се да ће се та позитивна енергија коју смо сви имали осетити и на малим екранима и да ће публика реаговати онако како смо очекивали. Верујем да ће серија подсетити публику на неке моралне вредности које су помало и заборављене, с обзиром на то да војска с једне стране представља онај аспект који се ставља у први план, а то је наравно одбрана, а други је тај морални аспект друштва – рекао је редитељ Зечевић.

Глумац Бранислав Лечић, који у серији глуми начелника Војне академије, посебно је задовољан што је њему припала улога човека одговорног за васпитавање кадета, сутра официра Војске Србије.

– Војска је огледало стања у држави. То је потпуно тачно и зато сам јако поносан што играм у овој серији и што сам добио позив и од министра Шутановца и од целе екипе. Свака држава мора да има јако добру војску, модерну, савремену, да буде демократска, шармантна, са свим људским проблемима који унутра постоје. То је један велики изазов за цело друштво, а ми сада дајемо прилог овом серијом – рекао је Лечић.

Сценарио серије снимане под покровитељством и уз помоћ Министарства одбране и Војне академије, заснован је на истинитим причама. Главни ликови уписали су Академију из сасвим различитих побуда. У 16 једночасовних епизода приказује се живот и рад у тој установи, предности и тешкоће школовања кадета који ће једног дана постати официри Војске Србије.

У снимању „Војне академије“, које је трајало 130 дана, учествовало је више од 140 глумаца и 70 чланова сниматељске екипе. Серија је снимана у објектима војне високошколске установе,

затим на Војномедицинској академији, у касарнама „Живојин Мишић“ у Ваљевоу и „Милан Тепић“ у Јакову, на полигону „Пасуљанске ливаде“ и на батајничком аеродрому.

Сценарио је написао Гордан Мишић, режију потписује Дејан Зечевић, а главне улоге играју Љубомир Бандовић, Небојша Милованић, Милош Тимотијевић, Тамара Драгичевић, Бранислав Лечић, Тијана Печенчић, Радован Вујовић, Ања Станић и други. ■

С. АНЂЕЛКОВИЋ
Снимио Д. БАНДА

Светосавска свечаност у Војној гимназији

53

Војна гимназија у Београду обележила је школску славу – Савиндан, у част Светог Саве, утемељивача образовања и првог српског архиепископа.

Свечаности, коју професори и ђаци ове школе већ традиционално организују са ученицима Спортске гимназије, присуствовали су државни секретар Игор Јовичић, начелник Војне академије бригадни генерал Младен Вуруна, представници Министарства одбране и Генералштаба Војске Србије, Министарства просвете и спорта, ученици и гости.

Литургију је служио епископ хвостански Атанасије Ракита, а заменик директора Војне гимназије потпуковник Драган Јовановић и директорка Спортске гимназије Весна Муратовић Дробац су са присутнима преломили славски колач.

Епископ Атанасије, викар Патријарха српског, напоменуо је да су два најважнија процеса за успех како појединца, тако и целог народа, чување и раст.

– Народ мора да расте како би опстао и то је оно на шта нас подсећа овај свети дан – истакао је владика, подсећајући да нас Свети Сава учи да ценимо и знање и врлину.

Потпуковник Јовановић позвао је ђаке, али и све присутне да усправно корачају путем који је поставио утемељивач школе и цркве.

– Светосавље нас обавезује да чувамо и развијамо праве људске вредности, онакве какве су красиле и самог Светитеља – рекао је Јовановић и истакао да само потпуно искрени, храбри, праведни и истрајни у речи и вери можемо да испунимо задатке који нам се повере.

У наставку свечаности, хор Војне гимназије извео је Светосавску химну, након чега су гости имали прилику да уживају у сценском приказу Светосавске академије, који су заједнички приредили ученици ове две школе уз подршку својих професора. ■

М. БОРОВИНА

Савиндан у Специјалној бригади

Свечаним стројем у касарни „Растко Немањић“ у Панчеву, сечењем славског колача и полагањем венаца у спомен-соби Специјалне бригаде, припадници ове јединице обележили су данас Светог Саву.

Поред представника Министарства одбране и Војске Србије, обележавању Савиндана у Специјалној бригади присуствовали су и представници локалне самоуправе, МУП-а, породице погинулих припадника 72. специјалне и 63. падобранске бригаде, као и бивши припадници ових јединица.

Савиндан се у Специјалној бригади обележава у знак сећања на први борбени задатак некадашње 72. специјалне бригаде. ■

Зима

Снежне падавине каквих скоро није било донеле су бројне тешкоће становницима општина у западној и јужној Србији.

И док снега скоро да и нема северно од Саве и Дунава, у западним и јужним пределима висина снежног прекривача износи од једног до два метра, а ветрови праве сметове високе неколико метара.

Војска помаже у чишћењу снега

КАКВА СЕ НЕ

У појединим општинама у Србији проглашено је ванредно стање, а у чишћењу снега комуналним службама и предузећима за путеве помаже Војска са својом механизацијом.

Зима је најпре донела невоље на Пештерској висоравни, а касније је захватила и шире подручје западне и јужне Србије.

– Сви градоначелници и представници општина који су нам се обратили добили су адекватну помоћ – рекао је министар одбране Драган Шутановац, напомињући да Војска Србије поседује ограничене ресурсе. Он је истакао да је велики број средстава ангажован на подручју Сјенице где је било најгоре, али није заборављен ни југ наше земље.

Заменик начелника Генералштаба Војске Србије генерал-мајор

Милан Бјелица са сарадницима обишао је припаднике Друге бригаде Копнене војске ангажоване на рашчишћавању завејаних путева у општини Сјеница. Након доношења одлуке о ванредном стању у тој општини, Војска је прва реаговала и притекла у помоћ угроженом становништву.

Генерала Бјелицу у општини Сјеница примио је председник општине Муриз Турковић, који је истакао да је Војска Србије већ дуже време, а посебно последње две године, пружајући помоћ становништву Пештерске висоравни несумњиво вратила поверење мештана у Војску.

– На подручју Сјенице ванредно стање уведено је 6. јануара, када је у планинским пределима остало завејано више десетина села. Већ другог дана Војска нам је стигла у помоћ и

ПАМТИ

почела да рашчишћава већи део од 550 километара путне мреже – рекао је председник општине Сјеница.

Генерал Бјелица истакао је да војска у складу са својим могућностима помаже народу на Пештерској висоравни, који је због снежних наноса високих и неколико метара данима био одсечен од света.

– Војска у складу са својим могућностима, у оквиру треће мисије, пружа помоћ народу овог краја. Наш акценат је на пружању помоћи мештанима Сјенице, Нове Вароши, Црне Траве и Врања, али наше машине раде и у Копненој зони безбедности и на путевима ка центрима везе, који су такође завејани снегом – рекао је генерал Бјелица.

На југу Србије Војска се укључила у чишћење снега на завејаним путевима и у општинама Босилеград и Сурдулица.

Командант Копнене војске генерал-мајор Милан Мојсиловић, у пратњи команданта Треће бригаде пуковника Желимира Глишовића, обишао је припаднике Војске ангажоване на чишћењу снега у општини Црна Трава.

Генерал Мојсиловић састао се са председником те општине Славољубом Благојевићем и том приликом поручио да су припадници Копнене војске спремни да помогну свом народу када је то најпотребније.

Највећи проблем представљају сметови и нове падавине које очишћене путне правце поново чине непроходним. Чести су и прекиди у снабдевању електричном енергијом, а највеће проблеме имају мештани удаљених села, до којих механизација тешко стиже, с обзиром на стално повећање висине снежног покривача. ■

55

Такмичење на Копаонику

Селекција за Светско првенство

На Копаонику је одржано изборно такмичење за састав репрезентације Министарства одбране и Војске Србије која ће нашу земљу представљати на 52. светском војном првенству у скијању које ће се, од 19. до 24. марта, одржати у Крањској Гори у Словенији.

У алпском скијању, у велеслалому за мушкарце, победио је капетан Денијел Пешић из ВМА, друго место заузео је потпоручник Дарко Јеремић, припадник 333. инжењеријске бригаде ВиПВО, док је треће припало кадету Милошу Шумарцу из Војне академије.

На такмичењу у велеслалому, у категорији жена, победник је кадеткиња Оља Јеркић са Војне академије, друга је заставник Радмила Ђурић из Специјалне бригаде, док је треће ме-

сто заузела кадеткиња Миљана Митровић из Војне академије.

У нордијском скијању (ски крос кантри 5000 метара) најбољи је био старији водник Игор Вуковић из Гарде, друго место освојио је капетан Милован Милић из Специјалне бригаде, а треће место потпоручник Драган Лазић, припадник 101. ловачко авијацијске ескадриле ВиПВО.

У категорији жена, у истој дисциплини, најбоља је била професионални војник Ксенија Бубњевић из 250. ракетне бригаде ВиПВО.

Након изборног такмичења, тренери скијашке екипе Војко Петковић и Стево Радош, одабраће шири састав репрезентације која ће у марту обавити завршне припреме на Копаонику, након чега ће бити одређен коначан састав наше екипе за наступ на Светском војном првенству у скијању. ■

Г. ЧЕГАР

Повређени војници успешно се опорављају

У тешкој саобраћајној несрећи која се догодила 20. јануара на путу Врање–Скопље на улазу у Бујановац, повређено је осам припадника Војске Србије. Повређени су професионални војници Марко Станковић, Дејан Стојановић, Саша Марковић, Александар Јовановић, Иван Јовановић, Данило Миленковић, Никола Стаменковић и Иван Младеновић, сви из 41. пешадијског батаљона 4. бригаде КоВ.

У удесу су учествовали комби лесковачких регистарских ознака у приватном власништву, у коме су били припадници Војске Србије који су путовали на своја радна места, и путничко возило „мерцедес“ бујановачких регистарских ознака.

Повређенима је у Клиничком центру у Врању пружена прва помоћ, а лечење је настављено у Војној болници у Нишу и у Војномедицинској академији у Београду.

Током лечења у Нишу и Београду повређене војнике посетио је начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић. ■

Ветеринарска служба
Војске Србије

Ослонац ЛОГИСТИКЕ

Војна ветеринарска служба извршава задатке везане за безбедност и квалитет хране, здравствену заштиту и добробит животиња, репродукцију, узгој и обуку војнослужбених паса, обуку и школовање војног ветеринарског кадра и обуку водича паса

Према речима начелника Одељења за ветеринарство Управе за војно здравство Министарства одбране потпуковника др Радивоја Анђелковића, због значаја делатности које обављају, нит модернизације опреме и средстава за рад ветеринара није прекидана ни у најтеже време санкција и беспарице, тако да војна ветеринарска служба има чиме да се похвали и данас. У складу с материјалним могућностима, у претходном периоду добила је нова наменска моторна возила за превоз службених паса, биохемијски анализатор, ултразвук, рендген...

– У складу са законима Србије, Војна ветеринарска служба чини интегрални део ветеринарског јавног здравља. Наши припадници активно учествују у међународној сарадњи и размењују најновија искуства из области ветеринарске заштите, а поред тога, у току је припрема наших људи и за активно учешће у мултинационалним операцијама ван граница Србије под покровитељством Уједињених нација – каже потпуковник Анђелковић.

Према његовим речима, Ветеринарска служба, као поуздан носилац ветеринарске делатности у Министарству одбране и Војсци Србије, данас представља јак ослонац целокупне логистике. У Министарству одбране ветеринари су у саставу бројних института ВМА, Војне академије, Центру ветеринарске службе и војних установа, а у Војсци ветеринарски органи су у саставу Управе за логистику, Копнене војске, Ваздухопловства, Команде за обуку, Централне логистичке базе, Гарде.

Пред службом су нови изазови, у сваком од задатака које обавља, од оних у области безбедности хране и здравствене заштите животиња, до задатака и обавеза везаних за отклањање последица ванредних ситуација у земљи, те учешћа наших припадника у мировним мисијама делатности у спречавању и превенцији појаве агротероризма и биотероризма.

Исхрана

Специјалиста хигијене и технологије намирница анималног порекла потпуковник Бранислав Стојановић јесте руководилац Групе за безбедност и ветеринарско-санитарни надзор над храном животињског порекла. Истичући да је исхрана здравствено безбедном и хигијенски исправном храном у Војсци један од приоритетних задатака Ветеринарске службе, потпуковник Стојановић истиче да је храна која се користи за потребе система одбране под сталним надзором војних ветеринарских органа, како при процесу производње и квалитативног пријема код произвођача, тако и приликом њеног транспорта и квантитативног пријема у магацинима исхране јединица и војних установа.

– Приликом обављања послова у области безбедности хране у Војсци у потпуности се примењују цивилни и војни прописи који дефинишу безбедност и квалитет хране животињског порекла. Стручњаци ангажовани на пословима контроле и надзора над храном животињског порекла редовно се усавршавају ради праћења савремених достигнућа

ИСТОРИЈА

Законом о усјројсџву војске из 1860. године војна ветеринарска служба први пут добија организацијско-формацијску структуру, да би последњег дана 1863. кнез Михајло Обреновић за главног марвеног лекара у саставу Војног министарства поставио Карла Траншанта. Из војне ветеринарске службе настала је цивилна, формирана почетком маја 1881, после потписивања Трговинског уговора и ветеринарске конвенције са Аустроугарском.

Залагањем Карла Транштата војно ветеринарство 1865. добија краткотрајну формацијску самосталност, а 1875. године улази у састав санитета. Те године први пут се јављају и официјерски чиновници за ветеринарске и санитарске органе. У Београду од 1866. до 1888. постојала је војна „Поткивачка школа“.

Даља историја војне ветеринарске службе пратила је голготу народа из којег је потекла. Крајем маја 1918. у Водени у Грчкој одлучено је да се марвени лекари убудуће називају ветеринарски лекари Краљевине Србије. У Министарству војске и морнарице Краљевине Југославије од 1923. па до пред Други светски рат постојало је самостално ветеринарско одељење.

Организацијско-формацијским променама 2005. године Ветеринарска управа Сектора за логистику Генералштаба ВСЦГ, заједно са Санитарском управом, интегрисана је у Управу за здравство Сектора за материјалне ресурсе Министарства одбране. У оквиру Управе за здравство формирано је 2. одељење – за ветеринарство. Даљом реорганизацијом 2010. године Управа за здравство постала је самостална организациона јединица – Управа за војно здравство, у чијем саставу је Одељење за ветеринарство, које представља највиши ветеринарски орган у оквиру система одбране.

из те области. Тако је у току 2010, на Факултету ветеринарске медицине у Београду, из области планирања, увођења и контроле НАССР система, као и из сензорне анализе едуковано и сертификовано по десет наших припадника – наводи потпуковник Стојановић.

Здравственој заштити и добробити животиња, према речима руководиоца групе мајора Ненада Јовановића, придаје се посебан значај. Чета за обуку водича паса, репродукцију, узгој и дресуру паса обучава војнике ветеринарске болничаре и обавља репродукцију, узгој и обуку војних службених паса и обуку водича паса. Послови здравствене заштите и добробити животиња спроводе се у складу с законима и смерницама које дају надлежна републичка министарства одговорна за послове здравља.

– Поред службених паса на ветеринарском обезбеђењу налазе се и друге врсте животиња, као што су дивљач, риба, економске животиње у војним установама и лабораторијске животиње. С поносом истичемо да се пси специјалне намене (трагачи за дрогу и експлозив) налазе у свим специјалним и војно-полициским јединицама Војске Србије. Та чета

је наследник 40. ветеринарског наставног центра и више од пола века обавља селекцију шарпланинаца. Она је једина у Србији и окружењу, с тако дугом традицијом у репродукцији и узгоју, што је значајно и с аспекта очувања генетског материјала те аутоктоне расе. Зато смо покренули иницијативу за формирање регионалног центра за обуку службених паса и водича паса и очекујемо да тај пројекат подрже и прихвате и надлежне структуре – напомиње мајор Јовановић.

Обука

На челу Центра ветеринарске службе, још једне установе у саставу Ветеринарске службе, налази се потпуковник Предраг Масловарић, специјалиста микробиологије. Напомињући да Центар наставља традицију Поткивачке школе из 1866. године, Војноветеринарског училишта из 1947. и Школског центра ветеринарске службе, потпуковник Масловарић каже да се данас у њему реализује обука и усавршавање ветеринарског кадра професионалних војних лица, али и активне и пасивне резерве Војске Србије.

– У нашем центру до сада је едуковано око 10.000 слушалаца свих профила. Савремени проблеми у ветеринарској медицини све више указују на нужност мултидисциплинарног приступа и њиховом решавању и због тога је наша сарадња са цивилним струкама и службама све богатија. Тако с Факултетом ветеринарске медицине у Београду имамо потписан Уговор о научној, стручној и техничкој сарадњи. Активно учествујемо у раду Српског ветеринарског друштва и Ветеринарске коморе ангажовањем у њиховим секцијама и приликом осталих стручних и научних скупова.

Одлично сарађујемо и са Министарством пољопривреде, трговине, водопривреде и шумарства, научним институтима за ветеринарство, ветеринарско специјалистичким институтима... Куриозитет јесте и формирање Удружења ветеринара система одбране које обједињује све ветеринаре Министарства одбране и Војске Србије. Радам у том удружењу обезбеђени су услови да, у складу са законом, сви војни ветеринари добију лиценце Ветеринарске коморе Србије које су услов за обављање ветеринарске делатности на територији Републике – истиче потпуковник Масловарић.

У складу са шемом логистичке подршке у Војсци Србије, ветеринарски органи покривају целу територију земље и одговорни су за ветеринарску делатност у свим објектима који су у надлежности Министарства одбране и Војске. Војна ветеринарска служба има посебну улогу и у оквиру треће мисије војске, а своје могућности доказала је, својевремено, отклањајући последице појаве слинавке и шапа на територији Аутономне Покрајине Косова и Метохије, поплава у средњем Банату, авијарне инфлуенце, новог грипа и уопште, у спречавању појаве и ширења заразних болести животиња и болести зоонозног карактера на територији Србије.

Стручност и потенцијал војне ветеринарске службе презентују пет доктора наука, седам магистара и 16 специјалиста, што чини скоро половину укупног броја ветеринара у Војсци Србије. Одређени број ангажован је и у Институту за медицинска истраживања ВМА, у чијем саставу се налази и Фарма лабораторијских животиња, јединствена у овом делу Балкана, која представља основ већине биомедицинских истраживања, на само у нашој војсци него и у цивилству. ■

Душан ГЛИШИЋ

Из Речне флотиле

Близанци плове

У јединицама Речне флотиле на професионалним официрским и војничким дужностима раде три пара близанаца којима су, осим готово идентичног физичког изгледа, заједнички и љубав према униформи и војном позиву, животу и раду на реци, трагања за изазовима и жеље за доказивањем и напредовањем

У првом реду десетлари Љубан и Вујо Бјелић

Капетани речних јединица (донедавно поручници фрегате) браћа Слободан и Зоран Шебез су из родне Војке, у близини Старе Пазове, одмах после завршене основне школе кренули пут војног позива. Уписали су Војну гимназију, а после ње и Војну академију поморског смера. По завршеној Академији упућени су у Тиват, обојица на дужност командира одељења подводног оружја на ракетној фрегати.

Након прекоманде у Речну флотилу, у новосадску касарну „Александар Берић“, до тада заједничку и школску и кадетску клупу замењују дужностима заменика команданта речних миноловаца. Четири године касније, на

истим бродовима и истовремено, преузимају дужност команданата. И да не би баш све било идентично, близаначки, Слободан је у чин капетана унапређен 2010, а Зоран у септембру прошле године. Слободан је сада заменик команданта Групе вишенаменских бродова, а Зоран обавља дужност референта за обуку у Команди првог речног одреда, „вишу од братовљеве“, каже у шали. Зоран се оженио, Слободан тек верио. Зоран има и петомесечну ћеркицу Милицу, али је Слободан зато први постао стриц.

Разводнице Сања и Тања Митровић из Шапца завршиле су средњу уметничку школу и у очевој штампа-

Дунавом и Савом

59

Разводнице Сања и Тања Мишровић

Кайешани Слободан и Зоран Шебез

рији радиле готово све, од дизајна до припреме и постављања реклама, али се, кажу, никада нису играле као друге девојчице. Њихове играчке били су пластични пиштољи и фудбалске лопте, које су „терале“ са дечацима из комшилука, а у четрнаестој години завршавају и курс падобранства. Свакодневно су, на путу до школе, пролазиле поред касарне и са занимањем гледале војнике с оруж-

јем на стражи, па не чуди што су, једног пролећног дана, дошле на пријавницу и распитале се како да постану војници. Најзад, пре три године пријавиле су на конкурс и, после завршене обуке, обреле у првом понтонирском батаљону, на дужности послужилаца понтонирског моста.

И њихови момци су професионални војници у истој јединици. Тањин по чину млађи водник, возач амфибије, а Сањин разводник, возач возила за превоз понтонског пловног чланка. Срећне су у униформи, али обе желе више – да се још више доказују. Жеља им је да, попут њихових колега, учествују на некој заједничкој војној вежби ван граница Србије, да више времена проводе на терену, на понтонима, односно на реци. Не прибојавају се физички тешких војничких послова, напротив. Нису, додуше, робусне, али су, кажу углас, прво војници, па онда девојке.

За нишанским справама бродских двадесетомилитарских противавионских топова су близанци, десетари Љубан и Вујо Бјелић, из Кљајићева, надомак Сомбора. Сваки на свом броду, сваки на свом топу. И отац им је служио војску на бродовима у Пули и Београду, па су њих двојица, некако логично, наставили породичну морнаричку традицију. Не могу, веле, да забораве прву пловидбу – с брода обале изгледају другачије, зими се и уши, и нос, и прсти на окидачу топа, смрзавају од шибанња ветра. Обојица су завршили Средњу електротехничку школу у Кули и заједно конкурисали за професионалну војничку службу. Када су окончали обуку у Првом центру, изабрали су Нови Сад, најближи Кљајићеву, а кад су се први пут попели на брод и запловили, дилеме више није било.

Ушао је Дунав равничарским момцима у крв, не могу без њега. Обојица су добре нишанције, али је Љубан за нијансу бољи, слажу се. За који месец ће Флотила опет на Тису, на гађања, па ће Вујо добити прилику да поништи ту близаначку, нишанцијску нијансу. ■

Будимир М. ПОПАДИЋ

Нови авион за Војску

Србија на длану

Инвестицијом вредном 2,7 милиона евра омогућава се прикупљање и анализа геопросторних података у дигиталном облику по савременим стандардима Европске уније

Министарство одбране је за потребе Војно-географског института набавило најсавременију дигиталну технолошку линију за аерофотограметријско снимање.

Комплет опреме чини ваздухоплов Piper Seneca V америчког произвођача Piper Aircraft, са интегрисаном дигиталном аерофотограметријском камером ADS80 швајцарског произвођача Leica Geosystems AG, као и припадајући софтвери.

Инвестицијом вредном 2,7 милиона евра омогућава се прикупљање и анализа геопросторних података у дигиталном облику по савременим стандардима земаља Европске уније. Тиме се стварају услови за развој и имплементацију географско-информационог система Републике Србије и формирање базе дигиталних геопросторних података за потребе Војске Србије.

Поред аерофото снимања, авион обезбеђује услови за специфичну обуку припадника ваздухопловства и превоз лица за потребе Министарства одбране и Војске Србије.

Значај увођења дигиталне технолошке линије за аерофото снимања је и поновно успостављање сопственог аерофотограметријског снимања територије Србије

која у Војногеографском институту има традицију од 1950. године. Тиме се ревитализује национална служба за аерофотограметријско снимање, чиме се штеде буџетска средства, јер се избегава скуп и дуготрајан процес услужног ангажмана страних фирми.

Подаци прикупљени овом опремом биће од користи систему одбране, али и цивилним корисницима у земљи. Опрема омогућава да се целокупна територија Србије снима у стандардним циклусима од 3-5 година и тиме олакшава и убрзава израда урбанистичких планова свих општина и градова у Србији.

Дигитални геопросторни подаци биће од драгоцене користи свим будућим пројектантима аутопутева, нафтовода, гасовода и других инфраструктурних објеката, што ће омогућити брз повраћај уложених средстава.

Авион је долетео на аеродром Батајница 24. јануара. У току је процедура царинења, након чега ће отпочети поступак пријема ваздухоплова од стране Комисије Министарства одбране и Војске Србије и процедура верификационих испитивања од стране Техничког опитног центра, ради увођења авиона у наоружање Војске Србије. ■

Снимио Игор САЛИНГЕР

Piper Seneca V

Авион „сенека 5” је двомоторни клипни авион, носивости пет путника или око 500 килограма корисног терета. Максимална брзина авиона је 378 километара на сат и може да лети на висинама до 7.600 метара. Радијус лета је око 1.600 километара. Авион „сенека 5” производи се у америчкој компанији „Пајпер” од 1998. године.

За фотограметријско снимање од 1975. године у Југославији коришћена су два авиона немачке производње „до-28Δ2”. Летелице су биле базиране на аеродрому у Батајници и коришћене за израду карата које је правио Војногеографски институт.

Последњи лет на тим летелицама обављен је у марту 2007. године када су, због истека ресурса, авиони приземљени после више од три деценије коришћења.

Одбрамбене консултације Грчке и Србије

61

У Управи за међународну војну сарадњу одржане су редовне билатералне одбрамбене консултације делегација Министарства одбране Републике Грчке коју је предводио начелник одељења Управе за међународну војну сарадњу пуковник Симеон Константинодис и Министарства одбране Републике Србије коју је предводио заступник начелника Управе за међународну војну сарадњу пуковник Предраг Краљевић.

Размотрена су питања достигнутог степена билатералне војне сарадње, извршена анализа сарадње у 2011. години и приоритети за наредни период. Гости су упознати са достигнутим степеном реформе система одбране, активностима међународне сарадње Министарства одбране Републике Србије и плановима за 2012. годину.

Обострано је оцењено да је сарадња у области одбране развијена. Тежишне области сарадње су војно образовање, заједничка обука специјалних снага и сарадња у области ваздухопловства. Покренута су питања даљег унапређења сарадње, као и успостављање сарадње у области војне медицине и верске службе у оружаним снагама.

Грчка страна изразила је спремност за заједничко ангажовање у операцији „EUNAVFOR – ATALANTA” и припремила нацрт Техничког споразума који ће бити достављен на разматрање. Почетак ангажовања једног официра речних јединица Војске Србије на грчком војном броду очекује се у другој половини 2012. године.

Потписан је и *План билатералне војне сарадње за 2012. годину* који садржи дванаест активности. ■

Радници железнице донирали крв ВМА

Удружење добровољних давалаца крви радника Железнице Србије, у сарадњи са Институтом за трансфузиологију ВМА, организовало је акцију прикупљања крви за Војномедицинску академију.

Ова акција представља наставак петогодишње успешне сарадње са удружењима добровољних давалаца из Железнице Србије. Током пет година прикупљено је више стотина литара крви на акцијама које су одржаване у Београду, Новом Саду, Златибору, Мокрој Гори, а само у 2011. години 426 железничара дало је крв за болеснике који се лече на Војномедицинској академији. ■

Промет наоружања и војне опреме

Цивилна контрола јача

Србија, као значајни извозник наоружања и војне опреме у региону југоисточне Европе, доследном применом Закона о спољној трговини наоружањем, војном опремом и робом двоструке намене успоставила је чврст и транспарентан систем цивилне контроле чиме, истовремено, активно учествује у систему међународне извозне контроле и јачању поверења у региону

Крајем 2011. године, у оквиру транспарентности промета наоружања и војне опреме (НВО), јавности је представљен Извештај о издатим извозним и увозним дозволама и њиховој реализацији у 2009. години састављен на основу података Министарства економије и регионалног развоја, Управе царине и извозника, односно, увозника.

Штампање и објављивање Извештаја, као и његово преводјење на енглески језик, урађено је под покровитељством и у сарадњи са Центром за контролу стрељачког и лаког оружја у југоисточној и источној Европи (SEESAC). Ово је четврти објављени извештај у овој области, а до сада су већ представљени извештаји за 2005. и 2006. (збирно), 2007. и 2008. годину.

Извештај се припрема са једном годином „закашњења“, управо због тога што садржи и податке о реализацији издатих дозвола. Наиме, дозволе се издају са роком важности од једне године, а по Закону рок за подношење извештаја о реализацији је 15 дана од дана истека рока важења дозволе.

ПОВЕЋАЊЕ ОД 67 ОДСТО

Према прелиминарним подацима, у 2010. години издато је укупно 370 дозвола за извоз НВО (не рачунајући дозволе за привремени и бесплатни извоз) у вредности од око 780.000.000 америчких долара.

Вредности издатих дозвола у 2010. години у односу на 2009. годину повећана је за 67 одсто (467.000.000 америчких долара).

– Контрола извоза је превентивна мера која обезбеђује да извезена роба не буде искоришћена у сврху нелегалних или непожељних активности у другим земљама и регионима, и да се поштују резолуције Савета безбедности, препоруке ОЕБС-а и одлуке Европске уније које се одnose на ембарго на извоз оружја. Тако су, на пример, после усвајања Резолуције 1970 СБ УН од 26. фебруара 2011. године одузете две дозволе за извоз НВО у Либију издате током 2010. године које нису биле реализоване – истиче за магазин Одбрана, Јасмина Роскић, начелница Одељења за споразуме за подстицање и заштиту улагања, концесије и спољну трговину контролисаним робом у Министарству економије и регионалног развоја.

Форма извештаја у потпуности је усклађена са формом извештаја земаља ЕУ због чега је податке могуће упоредно анализирати са земљама региона као и са чланицама ЕУ.

– У појединим сегментима Извештај Републике Србије је детаљнији и садржајнији. Наиме, наш Извештај садржи и податке о реализацији издатих дозвола што није случај у извештајима већег броја земаља ЕУ – нагласила је Роскић.

Према Извештају, током 2009. године у Регистар лица овлашћених да обављају послове спољне трговине контролисаним робом уписано је 27 нових привредних субјеката, тако да их је укупно било, на крају те календарске године, 155. Њихов број расте из године у годину, па је на пример, у 2006. години уписано 15, у 2007. години 13, а у 2008. години 22. Према прелиминарним подацима у 2010. регистровано је нових 29 субјеката овлашћених за обављање наведених послова. По облику власништва капитала, углавном је реч о субјектима са већинским приватним капиталом (око 85 одсто).

Током 2009. године издато је 360 дозвола за извоз НВО у укупној вредности 467,02 милиона америчких долара. Србија је највише извезла у САД (245.640.000 долара), затим у Ирак (62.120.000 долара), Италију (22.060.000 долара) и Белгију (19.710.000 долара). Те дестинације чине око 75 одсто укупног извоза.

Истовремено, издате су и 182 дозволе за увоз НВО у укупној вредности 111,26 милиона америчких долара. Реализација је била 59,42 одсто, односно вредност увоз је износила 66,12 милиона америчких долара.

Највише робе је увезено из Руске Федерације (26.190.000 долара), затим из Босне и Херцеговине (20.350.000 долара), Израела (19.600.000 долара) и Француске (19.150.000 долара).

Када је реч о извозу НВО у земље региона, издате су 22 дозволе за Црну Гору, по 14 дозвола за извоз у Босну и Хер-

поверење

ПОДРШКА УН ЈАЧАЊУ ПОВЕРЕЊА

Програм УН за развој и Савет за регионалну сарадњу, поверили су SEESAC-у да подржава све међународне и националне учеснике у изградњи капацитета за контролу и смањење велике распрострањености и злоупотребе лаког и малокалибарског наоружања, како би допринели већој стабилности, безбедности и ширењу поверења у региону.

У том циљу је и редовно јавно представљање извештаја о издатим извозним и увозним дозволама у свим земљама региона. Истовремено, Србија о томе редовно извештава УН, ОЕБС и ОЕСЦ.

цеговину и Македонију, осам за извоз у Хрватску и шест за извоз у Словенију. Истовремено, за увоз НВО највише дозвола издато је за Босну и Херцеговину – 35, Црну Гору седам, Словенију четири, Хрватску три и Македонију две.

У структури српског војног извоза доминира аутоматско оружје, додатна опрема и посебно конструисане компоненте за њих, муниција, бомбе, торпеда, ракете, пројектили и одговарајућа опрема и додаци посебно конструисани за војну употребу, такозвано стрељачко и лако оружје, оклопна и заштитна опрема и саставне компоненте, као и услуге ремонта и одржавања ремонтраних оружаних система попут бродова, ракетних и радарских система и друго.

– Уз подршку ЕУ, и у сарадњи са Савезном канцеларијом за економију и извозну контролу СР Немачке покренуто је доношења нове законске регулативе у овој области, имајући у виду да је постојећи Закон донет 2005. године. Министарство економије и регионалног развоја је, сходно међународној пракси, припремило два одвојена закона којима се регулише ова материја – *Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме* и *Закон о извозу и увозу робе двоструке намене*. Закони су упућени у процедуру и очекујемо да ће бити усвојени почетком ове године. Значајна новина је посебан регистар за брокере, издавање посебних дозвола за послове посредовања у промету контролисане робе, као и могућност издавање опште дозволе и дозволе по скраћеној процедури у одређеним случајевима. Истовремено, у припреми је измена и допуна *Кривичног законика* којим ће се прецизније дефинисати кривична дела у овој области, посебно у вези са робом двоструке намене, у складу са међународним стандардима – најавила је Јасмина Роскић. ■

Новица АНДРИЋ

Обележен Дан Војне болнице Ниш

63

Свечаности у нишком Дому војске поводом обележавања 22. јануара – Дана Војне болнице Ниш и 134 године постојања и рада те установе присуствовали су командант Копнене војске генерал-мајор Милан Мојсиловић, начелник Управе за војно здравство пуковник Зоран Поповић, команданти јединица нишког гарнизона, представници локалне самоуправе, здравствених установа града Ниша и бројни гости.

Честитајући јубилеј, пуковник Зоран Поповић је истакао да су припадници те установе остварили вредне резултате на плану квалитетног збрињавања војних осигураника, едукације кадра и учешћа у мировним операцијама.

Начелник Војне болнице Ниш пуковник Радиша Витас нагласио је да је болница непрекидно дограђивана протеклих година.

– Највеће богатство Војне болнице лежи, пре свега, у људима, високо стручним припадницима колектива, који свакодневно доказују и на делу исказују своју оданост и преданост племенитим циљевима лечења повређених и оболелих – рекао је пуковник Радиша Витас.

Војна болница је поводом празника доделила захвалнице за изузетну сарадњу Трећој бригади КоВ, Мешовитој артиљеријској бригади, Дирекцији за имовинско-правне послове, Клиничком центру Ниш, ЈКП „Медијана“ и „Горица“ и другим радним организацијама и установама. ■

З. М.

„Сунчани сат“ Војносанитетском прегледу ВМА

„Војносанитетски преглед“, часопис лекара и фармацеута Војске Србије, чија се редакција налази у Институту за научне информације Војномедицинске академије, један је од овогодишњих добитника награде „Сунчани сат“, коју додељује Клинички центар Србије (КЦС). Ова награда додељује се већ 15. пут, поводом 27. децембра - Дана оснивања КЦС, највеће здравствене установе у нашој земљи.

„Војносанитетски преглед“, као водећи српски медицински часопис, којег прате најпрестижније цитатне базе научне публицистике и који је ове године добио свој први импакт фактор, награђен је специјалном Захвалницом за изузетан допринос у развоју здравствене, научне и информативне делатности у области здравства. Захвалница часопису уручена је проф. др Силви Добрић, главној и одговорној уредници, на свечаности која је тим поводом организована у просторијама КЦС. ■

Разводник Војске Србије делом посведочио хуманост

Понекад мораш сам

После узалудних покушаја да дозове помоћ, Јован Бањанин је сам из смрскане кабине камиона спасао возача, указао му прву помоћ и, не чекајући санитарско возило, превезао га у најближу болницу

Јован Бањанин, двадесетпетогодишњи професионални војник, враћао се крајем децембра аутомобилом из Црвенке, када се, пред његовим очима, после исклизивања с пута и превртања, натоварени шлепер „забио“ у канал поред пута.

Ни данас му, каже, није јасно како је успео да у том моменту избегне ударац у задњи део приколице који је остао преврнут на путу, после чега је истрчао на пут и безуспешно покушао да заустави возило из супротног смера. Није стао ни други аутомобил...

Бањанин је схватио да мора сам да се суочи са изненадним искушењем. Троуглом је обезбедио место удеса и дотрчао до готово смрскане кабине у којој је затекао возача окрвављене главе, још при свести, кога је муњевито извлачио испред, а онда пронашао кутију прве помоћи и унесрећеном тридесетједногодишњем професионалном возачу Адриану Фехеру из Бајше код Бачке Тополе превео главу.

После неуспешног покушаја да телефоном дозове хитну помоћ, Јован Бањанин, разводник у 17. механизованом батаљону Прве бригаде, позвао је девојку, код које је и био у посети уочи удеса, да она о догађају обавести полицију и медицинаре.

Како су минути пролазили, а помоћ није стизала, страхујући да ће повређени изгубити свест, Јован је у своје во-

зило унео повређеног и превезао га у болницу Бачке Тополе, одакле су га санитаретом транспортовали у Суботицу. Адриан Фехер, отац дванаестогодишње девојчице, да-

нас је боље. Само неколико копчи на глави сведоче о недавној драми на друму.

Ових дана обишао га је његов спасилац разводник у Војсци Србије, који се недавно вратио из Копнене зоне безбедности, с базе „Девојачка чука“. Како и приличи, срдечно је дочекан у породици Фехер. Чврст стисак руке означио је почетак пријатељства.

Разводник Јован Бањанин, донедавно стрелац у механизованом одељењу, сада извиђач у 17. механизованом батаљону Бригаде, не крије задовољство што је помогао унесрећеном човеку на путу.

– Помоћи човеку у невољи – то је и војничка и људска дужност. Мене је стид што се, када је јасно да је човеку живот био угрожен, нико од возача није зауставио да помогне... – каже младић и истиче да му је за успешно пружање прве помоћи помогла завршена обука, али да после свега постоји и укус горчине.

Срећом, постоје и они који застану кад другоме треба. И шта год да је повод, испред их сачека истина да понекад мораш сам. ■

Будимир М. ПОПАДИЋ

Тромбоцити за Ђорђија

Деветоро професионалних припадника Војске Србије нулте крвне групе дало је крв оболелом Ђорђији Леонтијевићу, двадесетједногодишњаку кога, због ретке и тешке болести крвне базе, чека трансплантације коштане сржи.

Позиву за хуманост одазвало се дванаесторо људи, али због строгих критеријума установљених за даваоце тромбоцита нулте крвне групе троје није прошло, па је деветоро, после специфичног двочасовног трансфузиолошког поступка, дало тромбоците.

Апел за помоћ сину, коме је, уочи операције, потребно чак 14 крвних јединица дневно, упутио је Драган Леонтијевић припадник Министарства унутрашњих послова из Бачке Тополе капетану Душану Шулићу, командиру одељења за здравствену заштиту у 17. механизованом батаљону Прве бригаде Копнене војске смештеном у том граду.

Ипак, количина драгоцене течности коју су дали хумани припадници Војске није довољна да потпуно задовољи потребе Ђорђије Леонтијевића, па се исти тим, чији члан је и разводник Едита Сукур, медицински техничар и мајка двоје деце, припрема да гест понови, чим се стекну здравствени предуслови. ■

Б. М. П.

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ ПОСВЕЋЕНО БРАНКУ МИЉКОВИЋУ

У оквиру изложбе Народног музеја Ниш „Бранко Миљковић – поезија као судбина“, отвореној поводом 78 година од рођења песника, 50 година од његове смрти и 40 година од установања награде „Бранко Миљковић“, у Атријуму Свечане сале Дома Војске у Београду одржано је књижевно вече посвећено овом великом песнику. Поетски рецитал под називом „Најлепше певају заблуде“ приредили су Српско књижевно друштво, Медија центар „Одбрана“ и Народни музеј Ниш.

О поезији Бранка Миљковића говорили су Љиљана Шоп, књижевни критичар и Душко Новаковић, песник и лауреат награде „Бранко Миљковић“.

– Шта рећи о песнику који је блеснуо, кратко живео, изгорео у сопственој поезији! Песнику који живео само 27 година, песнику који је мртав већ 51 годину, песнику чију су поезију већ генерације критичара промишљале са пуном свешћу о његовој прекретничкој улози у нашој поезији – рекла је у својој беседи о песнику Љиљана Шоп и додала да је снага Миљковићевих стихова уистину визионарска – „пола века након његове смрти и даље нас запањује, али истовремено и усхићује“.

Песникове стихове казивао је Атиф Џафић, а доживљај су употпунили Петра Павловић на флаути и Милош Вукичевић на класичној гитари. ■

Д. БАРИЈАКТАРЕВИЋ
Снимио И. ИВАНОВ

Снимио И. ИВАНОВ

НОВОГОДИШЊИ КОНЦЕРТ У ДОМУ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

У Дому ваздухопловства у Земуну одржан је традиционални Новогодишњи концерт у организацији Дома ваздухопловства, Клуба матичне културе Земун и Земунског камерног оркестра.

– Обично се Новогодишњи концерти одржавају крајем године а ми, настављајући идеју Земунског гудачког квартета, мислимо да је још лепше управо у првим данима Нове године кренути са музиком и лепим расположењем. Па ето тако, и овај наш осми, традиционални Новогодишњи концерт, одржавамо управо у јануару – поручила је Ружица Велимировић, оснивач и руководилац ансамбла.

Под диригентском палицом мр Ђорђа Станковића, Земунски камерни оркестар извео је дванаест арија Моцарта, Росинија, Брамса, Штрауса, Сен-Санса и других, али и модерну арију „Дрво живота“ композиторке Иване Стефановић. Уз чланове ансамбла наступила је Ана Торбица, сопран. ■

Д. Б.

РЕСТАУРАЦИЈИ СЛИКЕ КРАЉА МИЛАНА

Предавање о конзервацији и рестаурацији слике краља Милана Обреновића из Ђурлинске цркве код Ниша одржано је 17. јануара у Атријуму Велике сале Дома војске. Рад Ђорђа Крстића део је изложбе Народног музеја Ниш „Портрет – трајна инспирација уметника“ која је отворена у Великој галерији Медија центра „Одбрана“. Уз предавање посетиоци су посматрали и видео пројекцију каталога с приказом радова.

Сликар конзерватор Ружица Васић говорила је о процесу конзервације и рестаурације дела из 1902. године, које је ради спровођења неопходног третмана пренето у Београд 2003. из Цркве Свете Петке.

Цео пројекат трајао је годину, а радови су обављани у атељеу Републичког завода за заштиту споменика културе Београд.

У оквиру изложбе „Портрет – трајна инспирација уметника“, београдска публика имала је прилику да види дела настала у 19. и 20. веку, међу којима су портрети краља Милана Обреновића, кнежева Милоша и Михаила Обреновића, те кнегиње Зорке и Павла Карађорђевића. ■

С. А.

Глумица Јелена Јовичић

„Професионалац“ из мјузикла

Када је предложила да жене учествују у промотивним спотовима српске војске – „Буди професионалац“, глумица Јелена Јовичић није ни претпоставила да ће у том пројекту понети и главну улогу. Храбро је одиграла ролу лекара војне хитне помоћи и у скоро два минута спота, била истински професионални војни службеник.

Прошле године у емисији „Жикина шареница“ гостовали су заједно Јелена Јовичић, министар одбране Драган Шутановац и глумац Вук Костић. У разговору о промоцији спота „Буди професионалац“ радознала глумица питала је министра

зашто не ангажују жене у том пројекту, што је наишло на одобравање.

– Министар је то прихватио и после одређеног времена позвали су мене и Тамару Крцуновић да снимимо спот. Прво су радили са Тамаром, а касније и са мном, чиме је, на неки начин, крунисана моја деценијска сарадња с Министарством одбране. Пристала сам да будем заштитно лице тог пројекта јер је систему одбране било пожељно да је то неко с ким су већ радили и ко је личност из јавног живота.

Посебан изазов за глумицу, углавном потврђену у драмама и комедијама, био је акциони моменат који је одувек прижељкивала да осети. Страх није постојао, али узбуђење од летења хеликоптером и те како јесте. Не крије да јој је велика жеља у животу била да игра полицајку иако признаје да посао специјалца и није баш за свако срце.

– Најзанимљивији део снимања била је сцена с „летећом машином“. Никада раније нисам летела у хеликоптеру, за мене великој и застрашујућој справи. Спортиста сам у души и нисам се уплашила таквог изазова. У

једном тренутку замишљала сам како то у Холивуду раде глумице и како је њима сасвим нормално да изводе акцију трчећи ка хеликоптеру. Подсетило ме на узбуђење у време када сам била девојка...

После успеха у промотивној кампањи Министарства одбране и Војске Србије – „Буди професионалац“, Јелену је редитељ Дејан Зечевић позвао да глуми психолога у серији „Војна академија“. За њу је то било изненађење пошто до сада са њим није сарађивала. О серији има само речи хвале. Сматра да је сасвим другачија у односу на сличне телевизијске форме – није реч о породичној серији, ни о комедији ситуације.

– Публика ће у епизодама сазнати шта значи бити официр Војске Србије, како се живи у касарни, када су кадетима дозвољене посете, да ли међу њима има оних који се издвајају као ауторитети, те зашто поједини, ипак, желе да напусте Академију. Серијом смо испричали нешто другачије о Војсци, до сада непознато и забавно. Допало ме се што је сценариста Гордан

НА ДОБРОМ ПУТУ

После деценије рада у Позоришту на Теразијама Јелена Јовичић добила је „Годишњу награду за уметнички допринос у раду позоришта у 2011. години“ за улоге Уле и Марије. Сматра да је за глумца велики успех када у сезони има прилику да одигра две потпуно различите роле, а да награде „потврђују да смо то добро урадили и докажу да смо били на правом путу“.

Михић, као искусан писац, направио неколико мелодрама у оквиру једне и верујем да ће то људе везати за „Војну академију“.

ОД „САЊАРА“ ДО „ЛЕКАРА“

С Министарством одбране почела сам да сарађујем 2001. године наступом на њиховом фестивалу „Наша деца“, изводећи песму „Сањари“. То је уједно био и мој први наступ у Центру „Сава“. Могу вам рећи да сам јако задовољна сарадњом јер је реч о људима који су изузетно професионални, тачни, дисциплиновани, увек одрже реч, не заборављају да је неко њима некада нешто учинио. Често сам хуманитарно певала за Војску, водила програме и наступала на концертима с ансамблом „Станислав Бинички“. Увек се радо одазивам да промовишем систем одбране. То ми је једна од лепших сарадњи у професионалној каријери.

За разлику од сценаристе који је често разговарао са кадетима Војне академије, како би што уверљивије пренео на папир њихове животе, Јелена није затражила савет ни од једног психолога како да ту улогу што уверљивије одигра. Потрудила се да сама сазна што више о њима – како се облаче, разговарају, који су им манири, о њиховом говору тела и свакодневном понашању. Прикупљала је разне анегдоте из те професије и створила своју слику психолога у војсци.

– Пратећи моја ранија позоришна ангажовања, редитељски тим сматрао је да зрачим озбиљношћу која је потребна за улогу војног психолога. С ликом психолога Весне у серији, најпре психолога, а потом и војног психолога на Академији, потпуно сам се поистоветила.

У моментима када није специјалац или војни психолог, глумица Јелена је Марија у „Грку Зорби“ или Ула у „Продуцентима“, представама Позоришта на Теразијама. „Продуценти“ ће крајем фебруара прославити 35. извођење, а 50. очекују средином године. Игра и у мјузиклу „Чикаго“, као и у новом пројекту њеног матичног позоришта „Под сјајем

звезда“, великом поклону те културне установе грађанима Београда.

– У тој представи сви и играмо и певамо и глумимо истовремено. За продукцију није било новца из градског буџета. Смислили смо да поклонимо нешто Београду од наше куће, те смо приредили концерт уз музику из филмова у ком гледаоци, последњих неколико минута, уз познате хитове, плешу. Тада сам први пут доживела да публика у Београду устане и игра са нама.

После искуства с Војне академије и за време снимања спота о војним професионалцима, Јелена саветује свима, посебно студентима на Војној академији, да никада не посустају, него да у свакој тешкој ситуацији пронађу нешто добро и неку врсту подстицаја.

– Ништа није идеално и свуда постоје неки клипови који се под точкове мећу и човек сам треба да увиди да ли ће бити озбиљан у својим намерама, увек ићи даље или олако одустати, тражећи изговоре за сопствене недумице и неуспехе – поручује Јелена Јовичић, „војни професионалац“ из мјузикла. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ
Снимила Стефана САВИЋ

Нишка изложба збирке Дома Војске Србије

ПОЕТИКА И СУДБИНА

ГАЛЕРИЈА ДОМА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

Изагачка делатност Галерије Дома Војске Србије има дугу традицију. Утемељена је још 1945. године на иницијативу Бранка Шотре, првог послератног руководиоца те установе, познатог ликовног ствараоца и оснивача Факултета примењене уметности у Београду. У Галерији је до сада организовано више од пет стотина изложби еминентних домаћих и страних ликовних стваралаца. Својевремено је одржано и осам квадријенала на тему „НОБ у делима ликовних уметника“ и више тематских изложби „Војска у делима ликовних уметника“.

Галерија остварује богату сарадњу са музејима, галеријама, задужбинама и другим културним институцијама у Србији и на тој сарадњи заснован је нови излагачки концепт Медија центра „Одбрана“.

У 2011. години своје богате ликовне збирке репрезентативним изложбама у Дому војске представили су Галерија слика „Сава Шумановић“ из Шида, Војни музеј, Уметничка галерија Надежда Петровић из Чачка, Задужбина „Момчило-Момо Капор“, Народни музеј из Зрењанина и Спомен-збирка Павла Бељанског из Новог Сада.

Изложбу „Поетика и судбина 20. века“, коју чине изабрана дела из збирке Дома Војске Србије из Београда, отворио је 12. јануара у галерији „Синагога“ Народног музеја Ниш, начелник Управе за односе са јавношћу пуковник мр Миливоје Пајовић.

– Живот који је кратак и упркос свему траје, и уметност која је вечна и непоновљива, у наслову су ове изложбе која идејама уметника илуструје суштину бурнога столећа за нама – рекао је пуковник Пајовић и истакао да Министарство одбране, Војска Србије и Медија центар „Одбрана“ баштини и промовише само херојска дела.

– Ово је јединствена прилика да из Галерија нашег Дома представимо хероје југословенске и српске ликовне уметности који су своје уметничке битке војевали током 20. века - рекао је начелник Управе за односе са јавношћу.

На отварању изложбе, која је организована у сарадњи нишког Народног музеја и Медија центра „Одбрана“, говорили су начелник Медија центра „Одбрана“ потпуковник Славољуб Марковић, директор музеја у Нишу Славиша Поповић и историчар уметности Никола Кусовац.

У обраћању љубитељима уметности потпуковник Марковић истакао је да је изложба у галерији „Синагога“ једно од првих представљања богате збирке Галерије

Дома Војске Србије која броји више од хиљаду и пет стотина експоната.

– Ова изложба део је излагачког концепта Медија центра „Одбрана“, у сарадњи са културним институцијама Србије, са циљем да представимо културно благо које се налази у депоу Дома војске. У оваквој поставци недавно је представљена у Новом Саду, сада гостује у Нишу, а наставиће свој пут ка другим градовима Србије – рекао је Марковић, одајући признање ауторима поставке – историчару уметности Николи Кусовцу и Милораду Бубањи, кустосу Галерије Дома војске. Према његовим речима, они су имали тежак задатак да из богате збирке издвоје 46 дела која ће бити изложена у Нишу и која ће веродостојно

20. ВЕКА

осликати уметничко поднебље некадашње Југославије.

Говорећи о изложби професор Никола Кусовац нагласио је да је институција „ратног сликара“, била нешто по чему је српска војска у најтежим и најславнијим тренуцима своје историје била посебна у односу на све друге.

– Тада када је свака пушка била потребна, одвајани су учени људи да се баве сликањем и да у току рата овековече мање наше славне победе, а више наше тешке ране. Сликали су најстрашнија сведочанства кроз која је пролазила једна славна војска. И та војска која је оставила такав траг, запатила је у свом бићу чување и неговање ликовног стваралаштва. Збирка у Дому војске временом је нарасла и постала значајан уметнички центар, чији су сами „врхови“ ликовног стваралаштва, од Љубљане до Ћевђелије, изложени пред вама – рекао је Кусовац.

Колекцију чини неколико значајних остварења насталих током прве половине XX века, попут слика Влаха Буковца, Љубе Ивановића, Саве Шумановића и Марина Тартаље, али окосницу њених вредности представљају дела српских и југословенских уметника рађена током друге половине XX столећа.

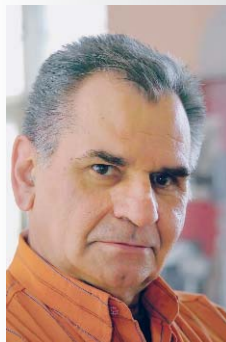
У току је стручна обрада уметничких дела и припрема каталога збирке који ће је приближити и потпуније представити љубитељима ликовне уметности и стручној јавности. Збирка се чува у депоу који опремљен по савременим музеолошким стандардима. ■

Никола ДРАЖОВИЋ
Снимила Стефана САВИЋ

In memoriam

Бранко Копуновић (1949–2012)

Бранко Копуновић, новинар и уредник у војним листовима „Народна армија“, „Фронт“, „Војска“ и „Одбрана“, преминуо је 21. јануара у Београду.

Комеморативни скуп одржан је у Дому Војске Србије, где су колеге и пријатељи, заједно са Бранковим сином Иваном и члановима породице, евоцирали сећање на његове професионалне

успехе у новинарској каријери дугој скоро четири деценије.

Бранко Копуновић рођен је 1949. године у Суботици. Новинарством је почео да се бави 1976. у редакцији листа „Фронт“. Рано се определио за репортажу и управо у том новинарском жанру достигао је високе коте, недостижне за многе новинаре. Објавио је више хиљада вести, извештаја, осврта, коментара, чланака... Као аутор потписао је и шест књига.

Био је инструктор рођења, резервни старешина, почасни припадник специјалних јединица наше војске „Кобри“ и „Соколова“...

Када је почео рат на просторима претходне Југославије предано је извештавао са ратишта и стратишта нашег народа. Његови новински текстови нису били тек пуко преношење података, запажања и чињеница, већ надахнуто и динамично репортерско казивање о судбинама људи у вихору рата.

Прилозима објављиваним у „Фронту“, „Народној армији“, „Војсци“ и „Одбрани“, а Бранко је уз осведочени списатељски дар био и врстан фоторепортер, дао је велики допринос нарастању вере у властите одбрамбене моћи, борбеног морала и родољубља. Ширећи истину о браниоцима, писао је и за друге листове, а показао се и као изванредан телевизијски репортер.

Током агресије НАТО-а на нашу земљу 1999. године, у ратном издању листа „Војска“, огласио се већ у првом броју, а био је први новинар који је стигао до олупине обореног америчког авиона F-117 А.

Последње две године радио је као уредник у Издавачкој делатности Медија центра „Одбрана“. Његов последњи новинарски текст, објављен 15. децембра 2011. у „Одбрани“, надахнуто осликава велико дело „Фронтново“ и фоторепортера других југословенских гласила Ива Етеровића.

За свој рад Бранко Копуновић добио је бројна признања, међу којима и Орден за заслуге у области безбедности трећег степена, Медаљу рада, Годишњу награду Удружења новинара Србије „Милан Жегарац“ и друга.

Сахрањен је на Бежанијском гробљу у присуству породице и бројних колега и пријатеља, којима ће остати у неизбрисивом сећању. ■

З. ПЕШИЋ

Чување корена

Први курс српског језика у селу Либофш, у Албанији, намењен бројној школској популацији у овом мешовитом српско-албанском селу са око 450 Срба, обележио је недавно прву годину рада. Тим поводом, на пропутовању кроз Албанију, мештане су посетили и чланови Удружења војних пензионера Србије.

Покретач пројекта учења српског језика у овом селу, у централној приморској Албанији, код града Фира, Екрем Дулевић (43) објаснио је новинару магазина „Одбрана“ да је било неопходно отворити курс (школу) јер у селу има више од стотину деце свих узраста која скоро да не знају ни речи матерњег српског језика.

– Ни ми, њихови родитељи, а ни наши родитељи, нисмо учили српски језик, јер је у Албанији укинут 1934. године, а 1952. године су укинули све школе. Језик смо учили у кући од родитеља – прича Екрем. – Ми смо Срби муслиманске вероисповести као и Албанци у селу. Мој деда се доселио овде 1924. године из околине Новог Пазара. Настава се одвија у мојој кући, коју сам претворио у школу. Дечију спаваћу собу претворили смо у учионицу, а моја деца спавају у комшилуку, код једног од моја четири брата. Радимо у две смене, а Србија плаћа учитеља који долази из Фира и радним даном држи часове.

Дулевић каже да им за наставу недостаје такоређи све што је потребно за једну школу. Од прибора и уџбеника до књига за библиотеку, а о компјутеру, који је далек и највећем броју становника Албаније, могу само да сањају.

– Урадили смо пројекат за нову школу и послали га у Београд. Поклонићу плац на коме би требало да се сагради. Међутим, има доста посла да се уради и с папирима и дозволама и око градње школе, школског програма, уџбеника, наставника јер се пита и Албанија чији смо држављани – објашњава Дулевић. – Надам се да ћемо следећу школску годину почети у новој, правој школи. У селу има велики број деце и наших добрих комшија Албанаца која такође желе да уче српски. Неколико њих разних узраста и сада редовно долази на наставу.

Он истиче да са комшијама Албанцима живе у слози.

СРБИ У АЛБАНИЈИ

Домаћин члановима Удружења војних пензионера Србије у Скадру био је председник Удружења Срба и Црногораца у Албанији „Морача-Розафа“ адвокат Павле Јакоја Брајовић.

Дугогодишњи борац за права малобројних Срба и Црногораца каже за Одбрану да данас у Албанији, према њиховим проценама, живи око 30.000 становника српске и црногорске националности, већином на подручју Скадра.

Поред Срба православаца и Срба католика, у Албанији живе и Срби муслиманске вероисповести. Само у области око града Фир, у селима Либофш и Хамил има око 3.000 душа.

„Деценијама се грчевито боримо да очувамо своје корене. А они су дубоки. У Скадру и околним селима Каменица, Врака, Дарагета било је до 1934. године шест школа на српском језику. Хараламбије Андрић, из последње генерација учитеља српског језика у Скадру, 1922. године Дирекцији за школство Албаније шаље писмо у коме напомиње да „наша школа има 100 година искуства...“

Брајовић истиче да у Скадру, уз помоћ Министарства вера и дијаспоре Републике Србије и Црногорске Митрополије, од 2007. године постоји курс српског језика. Један од најзначајнијих пројеката је одржавање сајта Удружења (www.mogaca_rozafa.org). Свет сад може да види да нас има, да живимо, боримо се, постојимо“, каже Павле Јакоја Брајовић.

Помажу се, деца се играју, друже, девојке удају, момци жене.

– Никад с комшијама нисмо имали проблема. Међутим, када смо прошле године отворили курс српског и то се прочуло разбеснели су се „Косовари“ из Фира

ДИГИТАЛНО РАЧУНАРСТВО У СРБИЈИ

Недавно објављена књига „Педесет година дигиталног рачунарства у Србији“, садржи 20 прилога 35 аутора и сведочи о пет деценија развоја информатизације у Србији

У књизи су објављени прилози о првом домаћем рачунару ЦЕР 10, улози Електротехничког факултета у Београду у развоју наставе и научног рада у области информатике, развоју домаћих рачунара у Институту „Михајло Пупин“, производњи рачунара у Електронској индустрији Ниш, производњи домаћих кућних рачунара, применама дигиталних рачунара током протеклих 50 година, развоју примена Интернета у Србији, образовању и издаваштву у области рачунарства, трендовима на информатичком тржишту, савременој ИТ продукцији у Србији, перспективама развоја ИКТ у Србији и другим карактеристика протеклог периода.

Објављени прилози потврђују да су у Србији остварени значајни успеси у производњи и примени рачунара. У време када је 1960. године произведен рачунар ЦЕР 10, у свету је постојало десетак држава које су поседовале знање да произведу дигитални рачунар. Наша земља је већ 1965. године била на 20-том месту у свету у погледу примена рачунара.

Данас 51 посто домаћинства има рачунар, а 41 посто домаћинства има Интернет прикључак.

Ефекти производње и примене рачунара су успешна имплементација постојећег технолошког знања, стални раст корисника, допринос порасту продуктивности и ефикасности рада, развој интереса грађана, привреде и државе да користе рачунаре и касније и Интернет и слично.

Обележавање 50 година рачунарства био је подстицај и да се критички сагледа садашње стање информатизације у Србији. У последње три године забележени су пад и стагнација ИТ тржишта. Управо зато је са представљања књиге поручено да је масовнија примена ИКТ решења један од извора будућег развоја и раста у Србији.

На представљању књиге говорили су Никола Марковић председник Друштва за информатике Србије, проф. др Драгана Бечејски Вујаклија (ФОН), Јован Кон (Институт „Михајло Пупин“), Дејан Ристановић, главни и одговорни уредник ПиСиПреса, проф. др Вељко Милутиновић и Јасна Матић, државна секретарка за дигиталну агенду.

Књигу су издали Друштво за информатике Србије, Институт „Михајло Пупин“ и ПиСиПрес. ■

ПОКЛОНИ УЧЕНИЦИМА

Удружење војних пензионера Србије, у оквиру комеморативног путовања „Путевима Солунских ратника“, посетило је мештане села Либофш и ученике даривало школским прибором, књигама и DVD-ом о Првом српском устанку и Карађорђу. На лицу места скупљена је и одређена сума новца, а председник Удружења Љубомир Драгањац обећао је да ће приликом посете следеће године војни пензионери ученике даривати рачунаром.

– Албанци који су се доселили с Косова. Више пута су ми телефоном претили да ће ми децу побити, школу запалити. Не бојим се. Никоме зло не чиним – каже Дулевић, и додаје да нико од 27 Дулевића, колико их је у селу, укључујући и деду Исмаила (69), никад није био у Србији.

– Жеља ми је да најстаријег сина Вилсона, који је ове године постао пунолетан, пошаљем у Београд на школовање. Прво да научи језик, а онда и да студира. Надам се да ће од Србије да добије стипендију – каже на крају Екрем Дулевић.

Отварање школе у селу Либофш помогла је Србија, преко Министарства вера и дијаспоре и Министарства просвете, уз велику помоћ наше амбасаде у Тирани и амбасадора Мирољуба Зарића. ■

Новица АНДРИЋ

Пораз под нале професионалне

У том, по много чему јединственом и непоновљивом сукобу између војске и народа, постоји парадоксални однос чињеница. Радикали су оспоравали краљу Милану и Влади да „располажу војном силом“ у унутрашњој политици, а сами су, тежећи да остваре контролу над војском, намеравали да је претворе у своју партијску војну организацију, да би, онда, ослонцем на њу, остварили утицај на унутрашњи развој и спољну политику Србије.

Та двојност према војсци, без сумње, супротна је, била и остала, основном начелу изградње модерне државе и војске. Догађало се то у време када су у свим државама Европе изграђиване масовне армије са општом војном обавезом и општом војном обуком. Армија коју је изграђивала Србија имала је и специфичан задатак тог времена – вођење националноослободилачке борбе за ослобођење угњетених делова српског народа.

„Државни удар“, који је извео краљ Милан Обреновић, завршио се крвавом Тимочком буном и био исувише тежак за тадашњу Србију. Побуна, настала без добре организације и довољних припрема, угушена је при првом сусрету са стајаћом војском, наоружаном модерним пушкама. Чим би стајаћа војска заменила раније ангажоване сејмене (пандуре, стражаре) и изашла пред побуњенике, њихово самопоуздање нагло би сплашњавало, тако да је, после мањих „обрачуна“, побуна угушена брзо и сигурно, за непуних десетак дана. Војска је ретко пуцала у масу, тек понекад би страдао неки ватренији „поборник народне војске“, па су се побуњеници, углавном, у неред у враћали својим кућама. Војска је, затим, претресла села и сумњивце „извлачила“ без већег отпора.

Операције против побуњеника трајале су од 26. октобра до 2. новембра 1883. године. У том времену убијено је 15, а рањено двадесетак побуњеника. Стајаћа војска имала је минималне губитке. Ухваћенима је „по савести“ судио Преки суд у Зајечару, пред којим су се нашли и чланови Главног одбора Радикалне странке. Суд је отпочео са радом већ 4. новембра и „пресуђивао“ све до 7. децембра 1883. године.

Обрачун с радикалима

Преки суд у Зајечару оптужио је 809, од којих су на смрт осуђена 94 лица. Држава, ипак, није била тако строга – погубљен је 21 побуњеник, док је осталима смртна казна замењена робијом. Новембар 1883. године, назван „месеком смрти“, сматра се најтрагичнијим периодом у дотадашњој дугој историји Зајечара. Међу првима који је по пресуди Преког суда стрељан био је Гавра Аничич, стари уважени трговац и бивши народни посланик. „Виђеније“ радикале, осуђене на смрт, обично су спроводили у њихова места и тамо их стрељали пред очима суграђана и њихових најближих. Чим је Преки суд окончао свој посао, краљ Милан укинуо је ванредно стање и војску вратио у гарнизоне, али је нетом угушену побуну искористио за забрану рада Радикалне странке. Гоњење радикала престало је тек после неуспешног српско-бугарског рата, 1885. године. После свега мучног што су доживели, земља и народ су се полако враћали животу.

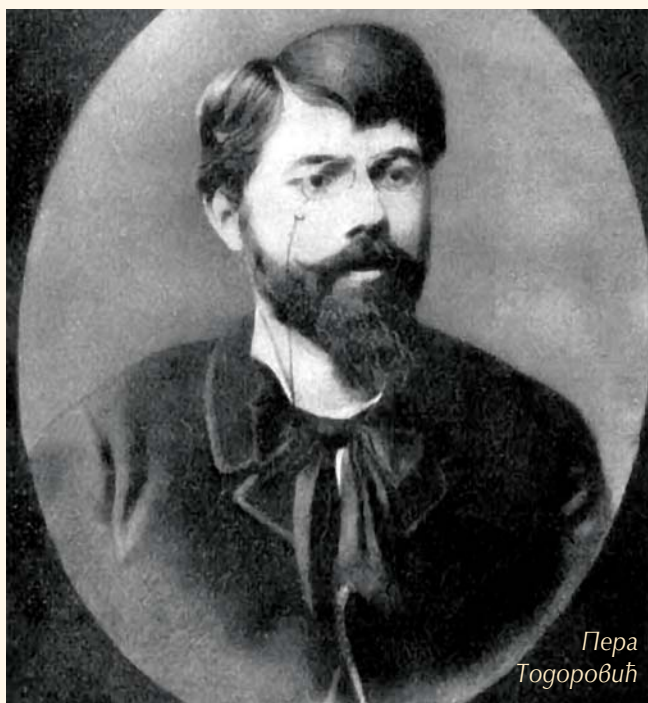
Војничка дужност

Учешће стајаће војске у гушењу Тимочке буне изазвало је у народу подозрење према „касарни“, па се и у официрском кору осећало незадовољство што је војска употребљена за „сејменске послове“. Ипак, већина официра сматрала је да су они били дужни да „извршавају војничка наређења“. Тако је, дакле, већ на самом почетку стварања модерне војске у Србији, она употребљена за остваривање циља који није био у складу с њеном основном наменом. Тај преседан је, ипак, био последица врло сложене политичке и економске ситуације у којој су круна и влада, након тек стечене независности земље, посегле за врло непопуларним мерама. Опирући се таквој штетној политици и устајући у одбрану тешко стечених људских слобода и права, вође радикала, користећи опште незадовољство народа, позвале су народ на непослушност у спровођењу баш оне владине мере коју је као битну, тада требало подржати. Пошто су краљ Милан и Влада у војсци гледали свој главни ослонац, Радикална странка одлучила је да у борби за широке демократске слободе народа „исправи спољнополитички курс“ и „устане против реформе и модернизације војске“.

У том, по много чему јединственом и непоновљивом сукобу између војске и народа, постоји парадоксални однос чињеница. Радикали су оспоравали краљу Милану и Влади да „располажу војном силом“ у унутрашњој политици, а сами су, тежећи да остваре контролу над војском, намеравали да је претворе у своју партијску војну организацију, да би, онда, ослонцем на њу, остварили утицај на унутрашњи развој и спољну политику Србије.

Та двојност према војсци, без сумње, супротна је, била и остала, основном начелу изградње модерне државе и војске. Догађало се то у време када су у свим државама Европе, изграђиване масовне армије са општом војном обавезом и општом војном обуком. Армија коју је изграђи-

ТОМ ВОЈСКЕ

Пера
Тодоровић

Никола Пашић, вођа Радикалне странке, наставио је агитацију из Бугарске. Када је краљ Милан абдицирао (1889. године) вратио се у Србију и већ наредне године изабран за председника Народне скупштине, а убрзо је саставио и свој први кабинет. Приликом повратка из егзила, Београд га је дочекао „масовно и побожно“, као да се радило о „преношењу моштију неког националног свеца“, писао је Слободан Јовановић. Описао га је као човека „тихог говора, спорог мишљења, дуге браде“, а његов ранији партијски пријатељ и истомишљеник Пера Тодоровић говорио је да „он не зна јасно ни шта хоће, ни шта неће. Он хоће све и неће ништа. Догађајима не иде у сусрет, већ увек гегуца за њима“.

Дабоме, када се уклоне сва претеривања и зле намере, ти су описи били похвала, а не покуда. Пашић је, својим миром и благошћу, био реткост на Балкану. „Шкртост у речима“ била је основна карактеристика његових говора и написа: кратких и тачних. Са свим врлинама и манам, Пашић је израстао до места првог јужнословенског државника свога времена.

Никола
Пашић

вала Србија имала је и специфичан задатак тог времена – вођење националноослободилачке борбе за ослобођење угњетених делова српског народа.

Посматрајући тај сукоб с временске дистанце од скоро 130 година, реално је закључити да су време и догађаји потврдили потребу и значај тада извршених војних реформи. Упркос великом подозрењу према намерама краља Милана да се у унутрашњој политици ослони на војску, ваља рећи да је он тада ударио темеље модерној српској војсци, која ће касније, после промена на престолу и доласка радикала на власт, остварити сјајне успехе у ослободилачким ратовима Србије од 1912–1918. године. Догодило се да су радикали, најљући противници тадашњих војних реформи, ослонцем на војску којој су професионални темељи постављени баш у то време, остварили највеће ратне успехе у историји Србије. Негативан став радикала према војним реформама краља Милана представља пример како тренутни политички интерес, па чак и прогресивне партије каква је тада била Радикална странка, може бити у супротности са дугорочним интересима нације и државе.

Окончана реформа војске

У Тимочкој буни, поред осталог, коначно је угашена народна војска, основана за доба кнеза Михаила и окончано разорување српског сељака, које ни Марашли Али-паша није успео. Буна је била сукоб стајаће и народне војске, сукоб бирократског и народног схватања државе и војске. Избила је у крају који је, међу последњима, губио патријархалне особине и традиције, карактеристичне за друге делове земље у првој половини 20. века. Изражавајући један снажан антибиро-кратски покрет, реакцију на чиновничку самовољу у забаченим пределима Србије, о чему сведочи и чињеница да је у буни учествовао и изванредан број либерала, тај покрет био је „потхрањиван“ и „подстицан“ радикалском „доктрином о самоуправној држави“. Под дејством радикалске пропаганде, та буна представља последњи велики сукоб демократских тежњи маса и апсолутистичког начина владања, али и отпор сељаштва с јаким остацима патријархалних друштвених односа. Сломом Тимочке буне сељаштво је изгубило ону улогу коју је дотле имало у политичком развоју земље, а Радикална странка добила израженији карактер грађанске странке. Сматра се да је у буни учествовало око 10.000 људи, углавном Срба, док је Влаха било сразмерно много мање.

Гледано у целини, Тимочка буна била је слабо припремљена, иако се сматра да је, директно или индиректно, припремана још од 1881. године. Без сумње, она је за-

ДОГОВОР

Међу осуђенима на смрт, после сурово угушене Тимочке буне, био је и Пера Тодоровић (1852–1907), политичар и новинар, један од оснивача Радикалне странке и њен главни идеолог и агитатор. Био је покретач радничког листа „Самоуправа“ и часописа „Рад“, а сматра се и оцем српског модерног новинарства. Под притиском јавности, смртна казна замењена му је десетогодишњим заточењем у „тешким оковима“. Док је тамнички у Београдској тврђави, неочекивано га је посетио краљ Милан. О чему су тада разговарали никада се није сазнало, али је епилог разговора убрзо био познат. Осуђени радикалски прваци су, након краћег времена, напустили затворе, а Србија је добила прву коалициону владу. Чинили су је либерали и радикали, који су се, на опште запрепашћење, изненадно одрекли својих радикалских идеја.

уоставила тадашњи процес демократизације Србије, уназађујући и радикалску опозицију, која је морала да се „прилагођава“ краљевој самовољи. Тада се учврстио један непопуларан „парламентарни режим“ у коме је главно начело било: „Нека сваки гласа по својој савести, онако како му се заповеда“. Разуме се, та буна је нашкодила свима. Поражена је била мисао да је могуће припремити политички преврат, а не одредити тачно време избијања и вођство које ће га преузети. У ствари, припреман је обрачун са „непопуларном владом“, која је ступила у срамни савез с Бечом, а када је

буна почела на најнеповољнијем месту, без изгледа на успех, неуспех је био загарантован.

Историчари и литература и данас су подељени око питања који су прави узроци Тимочке буне. Постоји мишљење да је она плод „неинтегрисаности“ тих области у тадашње српско друштво, али и гледиште да су ти крајеви силно страдали у ослободилачким ратовима 1876–1878. године, за шта нису били довољно награђени у државном руководству. Краљ Милан је после Тимочке буне настојао да онемогући нове сукобе, али је био веома забринут за будућност династије. Трудио се да што више обезбеди подршку аустроугарског цара, па му је јуна 1885. понудио допуну чувене Тајне конвенције, са пет нових тачака. У њима је затражио да се, у случају да дође до збацивања његове династије у Србији, њему и његовом наследнику „обезбеди политички азил у Хабзбуршкој монархији“, осигура „материјална основа са имањем и кнежевском титулом“. У случају потребе, нудио је да српски престо „преузме један хабзбуршки принц“.

После свега, од Тимочке буне остала је дубока рана у односима Србије са Бугарском. Све до стварања бугарске националне државе, она је била поприште окупљања српских емиграната, углавном присталица Радикалне странке, који су били груписани у Букурешту и северној Бугарској. Руски „славјанофили“ подржавали су идеју да се обнови решење из Санстефанског мира – да се уједине две бугарске државе, Црној Гори припоји Херцеговина, а Србији Босна. Бугарски либерали, тада на власти, прихватили су идеје српских радикала и њихове емиграције, која је, након доласка Николе Пашића, у Софији још више ојачала.

Иако је средиште Тимочке буне било у Књажевцу, Главни одбор Радикалне странке налазио се у Београду, а Преки суд је „делио правду“ у Зајечару. Музеј Тимочке буне налази се у Бољевцу. ■

(Крај)

ВЕРСКИ ПРАЗНИЦИ

1–15. фебруар

✝ Православни

- 12. фебруар – Света Три јерарха
- 14. фебруар – Свети мученик Трифун
- 15. фебруар – Сретење Господње

✝ Римокатолички

- 2. фебруар – Приказање Господње – Свијећница

✡ Јеврејски

- 8. фебруар – Хамиша Асар Бишват

☾ Исламски

- 4. фебруар – Рођење Мухамеда

СРЕТЕЊЕ ГОСПОДЊЕ

Четрдесети дан по рођењу донесе Пресвета Дева свог божанског Сина у храм јерусалимски да га посвети Богу. Првосвештеник Захарија, отац Јована Претече стави Деву Марију на место за девојке, а не за жене у храму и тада се у

храму појавише две чудне прилике: старац Симеон и Ана, кћи Фаулинова.

Праведни старац узме Месију у руке и рече: *сад ошћусиши слугу Твога, о Господе, јер видеше очи моје сјасење Твоје*. Ана, која је од младости служила Богу у храму постом и молитвама, познаде и сама Месију, па прослави Бога и објави Јерусалимљанима о доласку Дугочеканог.

Фарисеји присутни у храму све то дојавише Ироду, а овај, уверен да је то нови цар о коме су му звездочаци говорили, нареди да се Исус убије. Но, у међувремену, божанска породица већ је узмакла из града и упутила се у Мисир, по упутству анђела. Дан Сретења Господњег празнује се од самог почетка, но званично празновање установљено је 544. године у време цара Јустинијана. ■

РОЂЕЊЕ МУХАМЕДА

На Дан рођења Посланиковог (12. Rebiu I hevvel) у џамијама се одржавају пригодни скупови на којима се тумачи Хадис, речи и пракса блаженог Мухамеда, изговара духовна поезија и уче лахије и касиде (побојне духовне песме). На предавањима се оживљавају сећања на живот и дело благословљеног Божијег посланика. ■

2. фебруар 1945.

У Ла Валети завршена је англо-америчка конференција позната под шифрованим називом „Крикет“. Конференција је почела 30. јануара и представљала је припремни састанак за конференцију на Јалти. У Ла Валети су решена нека размимоилажења која су постојала у погледу операција на Западном фронту и усклађени заједнички политички ставови пред предстојећу конференцију савезничких представника.

3. фебруар 1825.

Угушена Ђакова буна. Буну је предводио Милоје Поповић Ђак и избила је 29. јануара у селу Азањи, смедеревска нахија, против самовоље кнеза Милоша Обреновића. Буну је угушио Тома Вучић Перишић.

4. фебруар 1804.

Отоманске власти у Београдском пашалуку почеле су ликвидацију истакнутијих Срба – нахијских кнезова, свештеника, трговаца, посебно оних који су се истакли у борби против Турака у Кочиной крајини. Народ је примораван на предају оружја, али коначан резултат био је убрзавање припрема за српски устанак. Почетак устанка објављен је на Сретење господње 1804. у Орашцу на договору виђенијих народних представника из централног дела Шумадије када је за вођу устанка изабран Ђорђе Петровић-Карађорђе.

4. фебруар 1945.

На Јалти почела конференција која је означила коначну деобу интересних сфера у Европи. Делегације три савезничке силе предводили су Јосиф Висарионович Стаљин, Франклин Рузвелт и Винстон Черчил са министрима иностраних послова и војним командантима. Током разговора разматрана је ситуација у Европи након завршетка рата. На конференцији је 9. фебруара 1945. договорено да би било пожељно да се пре њеног завршетка постигне договор о спровођењу споразума Тито–Шубашић о формирању заједничке југословенске владе коју би чинили представници Националног комитета ослобођења Југославије и представници југословенске краљевске владе. Јалтска (Кримска) конференција завршена је 11. фебруара.

5. фебруар 1876.

Кнез Милан Обреновић прописао је „Устројство ђенералштаба“, према коме је Главни ђенералштаб имао три одељења. Друго одељење било је географско, а Трећем одељењу прописано је да прикупља податке за ратну историју. „Устројство ђенералштаба“ представља први пропис у српској војсци којим је омогућено формирање институција за истраживачки рад на пољу војне географије и војне историје.

10. фебруар 1866.

У Кнежевини Србији основана Ветеринарска школа. На основу уредбе од 3. априла 1888. године овај датум је у војсци Краљевине Србије обележаван као Дан Ветеринарске школе.

10. фебруар 1947.

Потписан Париски мировни уговор између савезничких земаља у Другом светском рату и земаља савезника нацистичке

Немачке. У одвојеним документима мир је потписан између савезника и Италије, Румуније, Мађарске, Бугарске и Финске. Уговор је потписало 20 држава.

15. фебруар

Дан државности Србије празнује се као спомен на дан када је на збору у Орашцу на Сретење 1804. године дигнут Први српски устанак и дан када је у Крагујевцу 1835. године издат и заклетвом потврђен први устав Кнежевине Србије – Сретењски устав. Уставом је власт подељена на законодавну, судску и извршну, ограничена је кнежева власт, уведена грађанска права, прописана државна обележја земље. Под притиском Отоманске империје, Русије и Аустрије, Сретењски устав је суспендован 11. априла исте године. ■

Приредио мр Миљан МИЛКИЋ

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ

Управа за кадрове

расписује

К О Н К У Р С

за пријем кандидата из грађанства за ученике Војне гимназије

У школској 2012/2013. години примаће се кандидати из грађанства за ученике првог разреда Војне гимназије.

УСЛОВИ КОНКУРСА

Кандидати треба да су мушког пола и да испуњавају опште и посебне услове конкурса.

ОПШТИ УСЛОВИ:

- да су држављани Републике Србије;
- да су здравствено способни за школовање, што утврђује надлежна војнолекарска комисија;
- да се против њих не води кривични поступак нити поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да нису осуђивани за таква дела или им није изрицана заводска мера.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

- да су рођени 1996. године или касније;
- да су завршили V, VI и VII разред и прво полугодиште VIII разреда, односно VIII разред основне школе, и при томе постигли просечан општи успех школовања најмање врло добар,
- да у свим разредима школовања из владања имају најмање оцену 4 (врло добар).

Кандидати за ученике Војне гимназије подлежу провери знања из српског језика и математике, провери физичке способности, психолошкој и медицинско-здравственој процени. Провера знања из српског језика и математике усаглашена је са поступком који примењује Министарство просвете Републике Србије за пријем у средње школе.

ШКОЛОВАЊЕ, ПРАВА И ОБАВЕЗЕ УЧЕНИКА

Школовање у Војној гимназији траје четири године. Ученици се

школују по плану и програму гимназије општег смера, ради наставка школовања у Војној академији.

Ваздухопловни смер се факултативно формира у четвртном разреду, у зависности од потреба Министарства одбране Републике Србије. Ученици који су изабрали да факултативно похађају ваздухопловни смер у IV разреду реализују падобранску обуку и летење на моторним авионима са дуплим командама.

Након завршеног школовања у Војној гимназији ученици су обавезни да школовање наставе у складу са потребама Министарства одбране Републике Србије.

За време школовања ученици Војне гимназије имају статус војног лица, у складу са *Законом о Војсци Србије*. За време школовања ученици станују у интернату, а трошкове школовања сноси Министарство одбране Републике Србије.

Међусобне обавезе лица примљених на школовање и Министарства одбране Републике Србије регулишу се уговором.

НАЧИН КОНКУРИСАЊА

Кандидат пријаву подноси територијалном органу Регионалног центра Министарства одбране на територији сталног места боравка (Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац и Ваљево). Образац пријаве се добија у територијалном органу Регионалног центра Министарства одбране приликом конкурисања.

Уз пријаву прилаже:

- оверену фотокопију уверења о држављанству Републике Србије;
- оверену фотокопију извода из матичне књиге рођених;
- потврду надлежног органа да се против њега не води кривични поступак или поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно

да није осуђиван за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци или казном малолетничког затвора;

- уверење – потврду основне школе о оценама на крају V, VI и VII разреда и полугодишта VI-II разреда (ученици VIII разреда), односно оверене фотокопије сведочанстава V, VI, VII и VIII разреда основне школе (за кандидате који су завршили основну школу).

Фотокопије докумената тражених по конкурсном кандидату може, уз давање на увид њиховог оригинала, бесплатно да овери у територијалном органу Регионалног центра Министарства одбране на територији сталног места боравка.

Приликом доласка на проверу општих способности у Војну гимназију, кандидати са собом обавезно носе потребну спортску опрему и ђачку књижицу са овереном фотографијом.

Конкурс је отворен од 1. фебруара до 15. марта 2012. године.

Документа кандидата који не испуњавају услове конкурса неће се примати. Конкурсна документација кандидатима за ученике Војне гимназије неће се враћати.

Кандидати који конкуришу за ученике Војне гимназије, моћи ће у територијалном органу Регионалног центра Министарства одбране где су конкурисали да добију обавештење о резултатима конкурса почевши од 30. маја 2012. године.

Остала обавештења у вези са конкурсном могу се добити у Војној гимназији, Улица Петра Чајковског број 2, Београд (телефони: 011/3603-631, 011/3958-657 и 011/3958-252) или на интернет презентацији Војне гимназије www.gimnazija.mod.gov.rs. ■

расписује

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуњу радног места војног намештеника
у Уметничком ансамблу МО „Станислав Бинички“
Управе за односе са јавношћу Министарства одбране Републике Србије
пријемом лица из Министарства одбране и Војске Србије
у радни однос на неодређено време

1. један (1) постављач сцене, ПКВ.

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- да је кандидат здравствено способан за рад у Министарству одбране и Војсци Србије,
- да је кандидат држављанин Републике Србије,
- да му раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа,
- да се против њега не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности односно да није осуђиван за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест (6) месеци.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- завршена најмање основна школа,
- радно искуство на пословима утовара, истовара и превоза средстава
- познавање рада на рачунару,
- возачка дозвола за Б категорију возила.

На интерном конкурсима могу учествовати сви професионални припадници Војске Србије и државни службеници и намештеници за послени у Министарству одбране који имају одговарајућу школску спрему и потребно радно искуство.

УЗ ПРИЈАВУ НА КОНКУРС КАНДИДАТИ ОБАВЕЗНО ПРИЛАЖУ:

- пријаву са биографијом или CV са наводима о досадашњем радном искуству,
- оверену фотокопију дипломе о завршеној школи,
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични

поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности,

- уверење надлежног органа МУП-а Републике Србије да кандидат није кривично осуђиван казном затвора у трајању дужем од шест месеци,
- оверену фотокопију возачке дозволе.

Сви докази о испуњености услова за пријем достављају се као оригинали или оверене фотокопије. Уверења која се прилажу уз молбу не могу бити старија од 6 (шест) месеци.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају све услове конкурса за пријем на радно место на које су конкурисали. Са свим кандидатима међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија ће обавити разговор и извршиће њихово рангирање према дефинисаним критеријумима.

Позив за разговор и сва писмена достављају се кандидату на адресу коју кандидат наведе у пријави на јавни конкурс.

Одлуку о избору кандидата донеће надлежни старешина и о њеном садржају биће обавештени сви кандидати који учествују у изборном поступку.

Кандидати који уђу у ужи избор, пре пријема у радни однос, доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

Пре пријема у радни однос, за кандидате који испуњавају услове конкурса и уђу у ужи избор, уз њихову писану сагласност, биће извршена безбедносна провера.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ НА КОНКУРС:

Молбе са приложеним доказима о испуњености услова могу се поднети непосредно предајом у деловодство Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“ или поштом препоручено на адресу:

**Уметнички ансамбл МО
„Станислав Бинички“
Браће Југовића 19, Београд
са знаком „за интерни
конкурс“**

Крајњи рок за подношење пријава је 8 дана од дана објављивања у магазину „Одбрана“.

Неблаговремене, непотпуне, неразумљиве и пријаве уз коју нису приложени сви потребни докази у оригиналу или фотокопији овереној у општини или суду, неће бити разматране. ■

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуњу упражњеног формацијског места у Батаљону војне полиције специјалне намене „КОБРЕ“ Управе војне полиције ГШ ВС

Обавештавају се заинтересована лица да је на сајту Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије на РАМКО (www.uzk.sljr.mo) постављен интерни конкурс за попуњу упражњеног формацијског места

– референт за правне послове, ФЧ капетана,

у Команди Батаљона војне полиције специјалне намене „КОБРЕ“ Управе војне полиције Генералштаба Војске Србије.

На конкурс се могу пријавити сви официри који испуњавају услове конкурса. ■

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ
Управа за кадрове

расписује

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуну формацијских места у Војномедицинској академији
Управе за војно здравство Министарства одбране Републике Србије,
пријемом цивилних лица на служби у Војсци Србије и Министарству одбране
у професионалну војну службу у својству официра на неодређено време

на формацијска места:

1. **начелник Клинике за општу хирургију, место службовања Београд, 1 извршилац,**
2. **начелник Одељења за хемодијализу, место службовања Београд, 1 извршилац.**

Лица која конкуришу на наведеном радном месту потребно је да испуњавају следеће услове:

ОПШТИ УСЛОВИ:

- да су кандидати држављани Републике Србије,
- да су здравствено способни за службу у Војсци Србије,
- да имају одговарајућу високу стручну спрему за дужност за коју се примају,
- да се против њих не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности,
- да нису кривично осуђивани казном затвора у трајању дужем од шест месеци и
- да су завршили одговарајуће војностручно оспособљавање за дужност за коју се примају и да су одслужили војни рок са оружјем (кандидати мушког пола).

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

- да су кандидати цивилна лица на служби у Војсци Србије,
- за формацијско место на редном броју 1 тражи се доктор медицине специјалиста, са завршеним медицинским факултетом, специјализацијом из опште хирургије и докторатом из медицинских наука из области хирургије, са радним искуством на руководећим дужностима од најмање 3 године и
- за формацијско место на редном броју 2 тражи се доктор медицине специјалиста, са завршеним медицинским факултетом, специјализацијом из интерне медицине и ужом специјализацијом из нефрологије, са рад-

ним искуством на руководећим дужностима од најмање 3 године.

НАЧИН КОНКУРИСАЊА:

Уз пријаву на конкурс, која треба да садржи основне личне податке, адресу и контакт телефон, кандидати треба да доставе и следећа документа:

- краћу радну биографију,
- извод из матичне књиге рођених (оригинал или оверена копија),
- уверење о држављанству Републике Србије (оригинал или оверена копија),
- доказ о стеченом образовању (диплома, оверена копија дипломе, уверење о завршеној школи),
- доказ о стеченом стручном називу специјалисте (оверена копија),
- за формацијско место на редном броју 1 доказ о стицању научног степена доктора медицинских наука из области хирургије (оверена копија),
- за формацијско место на редном броју 2 доказ о стицању стручног назива ужег специјалисте (оверена копија),
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од 6 месеци),
- уверење надлежног органа МУП-а да кандидат није кривично осуђиван казном затвора у трајању дужем од шест месеци (не старије од 6 месеци),
- доказ о завршеном одговарајућем војностручном оспособљавању за дужност за коју се примају,
- доказ о радном искуству и
- оверен и потписан картон основних и личних података КОЛП-1.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК:

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испуњавају услове интерног конкурса за пријем на одређена формацијска места.

Са свим кандидатима, међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија ће обавити разговор и извршити рангирање према одобреним мерилима за избор кандидата.

Позив за усмени разговор и сва писмена кандидату се достављају на адресу коју кандидат наведе у пријави на јавни конкурс.

Кандидати који уђу у ужи избор, пре пријема у службу, биће упућени на оцену здравствене способности за службу у Војсци, а уз њихову писмену сагласност биће извршена безбедносна провера.

Одлуку о избору кандидата донеће надлежни старешина о чему ће бити обавештени сви кандидати који учествују у изборном поступку.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ:

У пријави на конкурс обавезно се наводи име и презиме кандидата, име једног родитеља, ЈМБГ, адреса пребивалишта, адреса на коју се кандидату достављају обавештења, број телефона и формацијско место на које се кандидат пријављује.

Пријава на конкурс са приложеним доказима о испуњености услова доставља се јединици односно установи у којој се кандидат налази на служби.

Пријаву на интерни конкурс са приложеним Картоном основних и проширених личних података кандидата, команда јединице односно установе службеном поштом доставља на адресу: Војномедицинска академија, ул. Црнотравска бр. 17, Београд, са назнаком „за интерни конкурс за пријем у службу“.

Неблаговремене, недопуштене, неразумљиве или непотпуне пријаве неће се узимати у разматрање.

Конкурс је отворен 15 дана од дана објављивања.

Све информације везане за конкурс могу се добити на тел. 011/3608-756 или на локал 31-756. ■

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ

Управа за кадрове

расписује

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуну радних места војних службеника и војног намештеника
у Војномедицинској академији, Управе за војно здравство Министарства одбране Републике Србије
пријемом професионалних војника у радни однос на неодређено време

1. један (1) возач – у својству војног службеника, ССС,

2. један (1) возач – у својству војног намештеника, КВ,

3. један (1) радник службе обезбеђења – портир – у својству војног службеника, ССС.

ОПШТИ УСЛОВИ КОНКУРСА:

- да је кандидат држављанин Републике Србије;
- да кандидату раније није пре стао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;
- да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да није осуђиван за таква дела казном затвора у трајању дужем од шест месеци;
- регулисан војни рок под оружјем;
- да је здравствено способан за дужности у Министарству одбране и Војсци Србије у својству професионалног припадника Војске;
- да се налази на служби у Министарству одбране и Војсци Србије

ПОСЕБНИ УСЛОВИ

за радно место под редним бројем 1:

- завршено средње стручно образовање,
- положен возачки испит за одговарајућу категорију моторних возила – Б, Ц, Д и Е категорија,
- да кандидати немају негативних службених оцена;

за радно место под редним бројем 2:

- завршен III степен образовања,
- положен возачки испит за одговарајућу категорију моторних возила – Б, Ц, Д и Е категорија,
- да кандидати немају негативних службених оцена;

за радно место под редним бројем 3:

- завршено средње стручно образовање,
- да су кандидати здравствено и физички способни за обављање наведених послова обезбеђења,
- радно искуство на пословима обезбеђења од најмање једне (1) године,

- да кандидати немају негативних службених оцена.

Уз пријаву на конкурс, која треба да садржи основне личне податке, адресу и контакт телефон, кандидати достављају и:

- CV или кратку биографију,
- оверену фотокопију дипломе о стеченом образовању,
- фотокопију личне карте,
- уверење о држављанству не старије од 6 (шест) месеци,
- оверену фотокопију возачке дозволе (за лица која конкуришу за позицију под редним бројем 1 и 2),
- извод из матичне књиге рођених (ако није нови образац, не старији од 6 месеци),
- уверење надлежног Министарства унутрашњих послова да кандидат није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци – не старије од шест месеци,
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности – не старије од шест месеци,
- доказ о претходном радном искуству – оверена копија радне књижице или потврда установе – јединице о радном искуству наведеном у посебним условима конкурса,
- потврду претпостављеног старешине да лице нема негативних оцена,
- потврду да је лице одслужило војни рок под оружјем.

Кандидати који уђу у најужи избор, пре пријема у радни однос, доставиће лекарско уверење о здравственој способности.

Пре пријема у радни однос, за кандидате који мењају статус, а испуњавају услове конкурса и уђу у најужи избор, уз њихову сагласност, биће извршена безбедносна провера.

Сви докази о испуњености услова за пријем достављају се као оригинали или оверене фотокопије.

ИЗБОРНИ ПОСТУПАК

Изборни поступак ће се спровести само међу кандидатима који испу-

њавају све услове конкурса за пријем на радно место на које су конкурисали.

Са свим кандидатима, међу којима се спроводи изборни поступак, конкурсна комисија обавиће разговор и извршиће њихово рангирање према одобреним критеријумима. Позив за разговор и остале преписке упућују се кандидату на адресу која је наведена у пријави за конкурс.

Одлуку о пријему донеће надлежни старешина и о њеном садржају биће обавештени сви кандидати који учествују у изборном поступку.

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВЕ

Кандидати који испуњавају опште и посебне услове конкурса подносе молбу са наведеном документацијом по конкурсним јединицама – установама у којима се налазе на служби, са назнаком за које радно место конкуришу.

Команде јединица – установа примљене молбе уз оверен Картон основних и проширених личних података кандидата, службеном поштом достављају на адресу:

**Војномедицинска академија
Црнотравска бр. 17, Београд
са назнаком „За конкурс
за пријем у службу“**

У пријави на конкурс обавезно се наводи име и презиме кандидата, име једног родитеља, ЈБМГ, адреса пребивалишта, адреса на којој се кандидату достављају обавештења, број телефона, радно место на које се кандидат пријављује, досадашње радно и стручно искуство, подаци о посебним вештинама и знањима.

Рок за подношење пријава за пријем у службу је 15 (петнаест) дана од дана објављивања.

Неблаговремене, недопуштене, неразумљиве или непотпуне пријаве уз које нису приложени сви потребни докази на тражени начин, неће се узимати у разматрање и биће одбачене закључком против кога се може изјавити жалба.

Лица задужена за давање додатних информација везаних за конкурс је ВС Бранка Николић 011-3608-277, војни локал 31-277. ■

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ

Управа за кадрове
расписује

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуњу формацијског места у Војсци Србије,
пријемом официра на одређено време
из Министарства одбране и Војске Србије
у професионалну војну службу у својству официра на неодређено време

на формацијско место:

- референт за оперативне послове, место службовања Врање, 1 извршилаца

Лица која конкуришу на наведено радно место потребно је да испуњавају следеће услове:

ОПШТИ УСЛОВИ:

- да су кандидати држављани Републике Србије,
- да нису старији од 45 година,
- да су здравствено способни за службу у Војсци Србије,
- да имају одговарајућу високу стручну спремност за дужност за коју се примају,
- да се против њих не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности,
- да нису кривично осуђивани казном затвора у трајању дужем од шест месеци и
- да им раније није престао радни однос у државном органу, због теже повреде дужности из радног односа.

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

- да су у војној служби у својству официра на одређено време провели најмање три године,
- да имају препоруку старешине на положају команданта батаљона, њему равном или вишем положају,
- да нису оцењивани негативном оценом у току службе и да им је последња службена оцена најмање „врло добар“ и
- да познаје рад на рачунару.

НАЧИН КОНКУРИСАЊА:

- Уз пријаву на конкурс, која треба да садржи основне личне податке, адресу и контакт телефон, кандидати треба да доставе и следећа документа:
- краћу радну биографију,

- доказ о стеченом образовању (диплома, судски оверена копија дипломе, уверење о завршеној школи),
- оверена копија сертификата или другог доказа о познавању рада на рачунару,
- уверење надлежног суда да се против кандидата не води кривични поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности (не старије од 6 месеци),
- уверење надлежног органа МУП-а да кандидат није кривично осуђиван казном затвора у трајању дужем од шест месеци (не старије од 6 месеци),
- мишљење команданта јединице ранга батаљона,
- оверена копија последње службене оцене,
- оверен и потписан картон основних и личних података КОЛП-1,
- фотокопија војне легитимације.

Кандидати ће бити позивани преко претпостављене команде на тестирање које ће се обавити у ВП 1084 Београд.

Пријаве на конкурс са наведеним документима достављати путем поште на адресу:

ВП 1084 Београд
са назнаком „пријава
на интерни конкурс“

Неблаговремене и непотпуне пријаве неће се узимати у разматрање.

Конкурс је отворен 15 дана од дана објављивања. ■

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуњу упражњених
формацијских места у Централној
логистичкој бази
Управе за логистику (Ј-4) ГШ ВС

Обавештавају се заинтересована лица да је на сајту Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије на РАМКО (www.uzk.sljr.mo) постављен интерни конкурс за попуњу упражњених формацијских места у Централној логистичкој бази Управе за логистику (Ј-4) Генералштаба Војске Србије:

- референт за цивилно-војну сарадњу и односе са јавношћу, по формацији ФЧ капетана, место службовања Београд,
- референт за контролу, по формацији ФЧ капетана, место службовања Београд,
- командир командне чете, по формацији ФЧ капетана, место службовања Београд,
- начелник групе, по формацији ФЧ капетана, место службовања Горњи Милановац,
- референт за оперативне послове, по формацији ФЧ капетана, место службовања Горњи Милановац,
- референт за заштиту ресурса, по формацији ФЧ капетана, место службовања Горњи Милановац,
- начелник групе, по формацији ФЧ мајора, место службовања Београд,
- референт за обуку, по формацији ФЧ капетана, место службовања Београд и
- командир командног вода, по формацији ФЧ поручника, место службовања Београд.

На конкурс се могу пријавити сви припадници који испуњавају услове конкурса. ■

ИНТЕРНИ КОНКУРС

за попуу упражњених
формацијских места у Институту за стратегијска истраживања Сектора за политику одбране МО РС

Обавештавају се заинтересована лица да је на сајту Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе Министарства одбране Републике Србије на РАМКО (www.uyk.slrj.m) постављен интерни конкурс за попуу упражњених формацијских места у Институту за стратегијска истраживања Сектора за политику одбране Министарства одбране Републике Србије:

- **руководилац пројекта, ФЧ потпуковника,**
- **истраживач, ФЧ мајора,**
- **референт, ФЧ мајора,**
- **референт-архивар, ФЧ заставника и**
- **библиотекар-уредник издања, ГРМ 4, број бодова 810, С2С.**

На конкурс се могу пријавити сва лица која испуњавају услове конкурса. ■

ОДБРАНА

НАРУЏБЕНИЦА

Претплаћујем се на магазин „Одбрана“ за 2012. годину (заокружите)

1. Полугодишња претплата (1.1 – 30.6. 2012.

године, 12 бројева) – по цени 1.080,00 динара

2. Годишња претплата (1.1. – 31.12.2012. године, 24 броја) – по цени 2.160,00 динара.

Уколико се претплаћујете на већи број примерака, уплатити одговарајућу суму (помножити број примерака са претплатном ценом).

Плаћање унапред на жиро-рачун **840-312849-56** МЦ „Одбрана“

Наруцбеницу и уплатницу послати на адресу: МЦ „Одбрана“, Браће Југовића 19, Београд.

Правним лицима доставићемо предрачун на основу ове наруцбенице.

Купац _____

Улица и број _____

Телефон _____

Место и број поште _____

Потпис наручиоца

М.П. _____

TRAŽILI STE NOVI RADIO ZA SRBIJU!

od 21. septembra
Samo najbolja muzika!

* **98,5 Avala** * 97,2 Venac * 94,1 Bitovik * 102,5 Gučevo * 93,7 Plačkovica * 101,9 Jastrebac
106,8 Jagodina Crni Vrh * 97,0 Vršачki breg * 96,5 Kladovo * 101,2 Novi Pazar * 107,5 Ovčar * 105,2 Subotica
105,0 Sombor * 99,00 Pirot Crni Vrh * 100,2 Goč * 94,1 Tupižnica * 92,3 Kikinda

ОДБРАНА

ИЗАБРАНА ПАРТИЈА

ШАМПИОН – ШАМПИОНСКИ

Халифман – Дрејев
Лас Вегас, 1999.

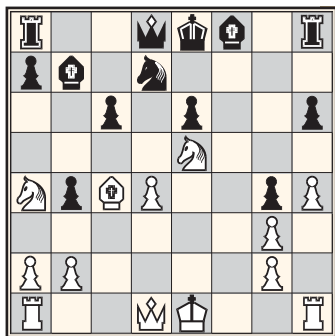
1. д4 д5 2. ц4 ц6 3. Сф3 Сф6 4. Сц3 е6 5. Лг5 х6 6. Лх4 дц4 7. е4 г5 8. Лг3 б5 9. Ле2

У мечевима за светског првока 1999. Дрејев се бранио словенском одбраном, а Халифман развијао своје снаге полако и систематично.

9... Лб7 10. х4! 11. Се5 б4 12. Са4 13. Лц4 Сг3

На 13...х5 14. Де2 Сд3 15. фг3 са идејом Сф7 и 0-0

14. фг3 Сд7

Бели: Ке1, Дд1, Та1, Тх1, Лц4, Са4, Се5, а2, б2, д4, г2, г3, х4

Црни: Ке8, Дд8, Та8, Тх8, Лб7, Лф8, Сд7, а7, б4, ц6, е6, г4, х6

15. Сф7

Црни очигледно није очекивао ову жртву фигуре, после које бели стоји боље.

15...Кф7 16. Дг4 Де7

Црни је изложен јаком нападу. На 16... Де8 17. 0-0 Ке7 18. Сц5! Сц5 19. дц5 итд.

17. 0-0 Ке8 18. Ле6 Лц8

На 18...Тх7 19. Лд7 Дд7 20. Дг6 Тф7 21.

Тае1 са добитком.

19. Тае1 Кд8 20. д5

Ишло је и 20. Лф7 Дд6 21. Те6 Дб8 22. Те8 Кц7 23. Ле6 са добијеном позицијом.

20...Дг7 21. дц6 Дг4 22. Лг4 Сб6

Бели има добивени положај. На 22...Сц5 23. Тф7 Лд6 24. ц7 Лц7 25. Тд1 Ке8 26. Лх5 и ствар је готова.

23. Тф7! Лд6 24. Сб6 аб6 25. ц7! Лц7 26. Тд1 Ке8 27. Лх5! Лг4 28. Тх7 Лх5 29. Тх8 Ке7 30. Те1

Серијом јаким потеза шампион је доказао своју снагу.

1:0

КОЊИЋЕВ СКОК

Крените од обележених поља, као скакач у шаху, по путањи у облику слова Г, тако да добијете две народне пословице.

што	-ји	што	-же	-ма.
и-	да	не-	-ти-	све
да	све	И		мо-
нај-	-ма,	ку-	-да	-га-
-пи	про-	-бо-	не	

-бу	на-	да	не-	за
ло-	-го	даш	-ког	-ко
-у-	ри-	Бо-	је-	-бу
-ље	-ви	да	ка-	не-
му	-чиш	да	ри-	-ло.

Судоку – Решење из прошлог броја – водоравно: 4, 6, 7, 2, 3, 9, 9, 3, 6, 2, 3, 6, 1, 5, 4, 8, 7, 8, 3, 4, 9, 5, 2, 4, 5, 2, 7, 8, 9, 3, 3, 2, 4, 6, 9, 7, 9, 8, 2, 7, 2, 5, 1, 3, 8.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

○	1	○	2	3	4	5	6	7	○	8	○	9	10	11	12	13	14	○	15	○	16	
17									18										19			
○		20									21										22	
23				24										25								
26						27									28							
29								30										31				
32										33											34	
35			36									37										
38					39								40									
41							42								43							
44									45												46	
○		47									48										○	
49				50									51									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА ВОДОРРАВНО: алармист, Маракана, КВА, р, пластика, Атинџанка, п, Ака, статичан, Ласкарис, порок, моторика, ремонт, сладаре, Трајанка, алр, Которанке, Хелиодор, Ца, он, мескалин, антидипник, пилге, полемика, Ен Блајг, ијатар, кри-тизер, раван, салатара, Титаника, ило, м, Грованса, аријанац, с, она, Ларистан, детаљист.

Припремио Жарко ЋОКИЋ

ВОДОРРАВНО:

17. Врста поврћа, порилук, 18. Непоуздана особа, превртљивац, 19. Запушач, 20. Пенушати се, 21. Средства за иритацију (лат.), 23. Интернационални бизнис сектор (скр.), 24. Веровање атаниста (у бесмртности душе), 25. Осакаћеност, 26. Присталица теизма, 27. Повећати у висину, 28. Мађарско мушко име, 29. Младица на пању дрвета, 30. Стручни оцењивач, 31. Примитиван плуг, 32. Први српски проsvетитељ (Растко Немањић), 33. Мењати перје (о птицама), 34. Иницијали композитора Вивалдија, 35. Надзорни одбор (скр.), 36. Похвалне црквене песме (грч.), 37. Адијабатска линија (у физици), 38. Продавац уља, 39. Рукометни клуб из Бачке Паланке, 40. Пастир који чува јарад, 41. Средства за штављење коже, 42. Држава у Африци, 43. Врста папагаја, 44. Природни нагон, 45. Језеро у Канади (анаграм од НАКОКАТИ), 46. Производ пчела, 47. Спорост, инертност (фиг.), 48. Постављати ватом, 49. Претходник евра, 50. Станка одмила, 51. Мли-тав, клонуо (грч.).

УСПРАВНО:

1. Приљубити се тесно уз кога, 2. Део романске цркве (мн.), 3. Иницијали кошаркаша Ерцега, 4. Инација, 5. Ознака за Литванију, 6. Тапка-јући поравнати и набити, 7. Кинематограф, биоскоп, 8. Владар у вези-рату, 9. Испуштати дим, 10. Ауто-ознака Аранђеловца, 11. Младун-чад лисице, 12. Атанасија одмила, 13. Макаријева имењакиња, 14. Град у Екватору (палиндром од АНА), 15. Прибадача, шпенадла, 16. Део Новог Сада, 18. Помало сиво, 19. Историјско место града Бара, 20. Који је без воље, 21. Продукт асимилације, 22. Посуде за салату, 24. Сатирати, уништавати, 25. Роман Патрика Бесона, 27. Мучко уби-ство (лат.), 28. Средњевековни великаш Ђорђе Комнин, 30. Име бив-шег британског државника Черчила, 31. Град у Индонезији (анаграм од ТАРАНКА), 33. Тематски састави, 34. Словеначко-амерички писац и преводилац, Луј, 36. Псеудоним писца Саломона Рапопорта, 37. Ма-слина, 39. Име физичара Бора, 40. Грчко слово, 42. Киловолтампер (скр.), 43. Бивше румунско теренско возило, 45. Спортски клуб (скр.), 46. Лична заменица.

Србијашуме

Туристичка агенција „Србијашуме“ послује дуги низ година уз слоган „Препорука за сигурно путовање“ као једна од ретких државних туристичких агенција у земљи. У нашој понуди можете наћи широку лепезу аранжмана који ће задовољити укусе и најзахтевнијих путника. Издвајамо се и по томе што дајемо могућност плаћања у више месечних рата преко административне забране

**Златибор
– Трим
и Дон Апартамани**

за све информације
можете контактирати
на следеће телефоне:

011/244-09-08 | 2454-467,
Ул Његошева бр. 44
011/6128-304 | 6128-307,
Бул. Михајла Пупина 113

зима 2011/2012.

Банско и Боровец

за 7 ноћења од 200€,
услуга на бази ПП

**Терме
Словеније**

Лашко
Чатеж
Олимија

**Европски
градови:**

Беч
Истамбул 159€
7–11. 3. 2012

Дворци Баварске 199€
7–11. 3. 2012

Копаник – АПП Србијашуме: цене су по студију за наведени период

APP SRBIJAŠUME	Tip sobe/smeštaj	Usluga	Jan 14,21	Jan 28	Feb 04,11	Feb 18,25	Mar 03,10	Mar 17
ŠUMSKA KUĆA 1	Std 1/4	NA	24640	27720	27720	27720	24640	16940
	Std 1+3 (potkrovlje)		22400	25200	25200	25200	22400	15400
ŠUMSKA KUĆA 2 i 3	Std 1/2	NA	16940	18620	18620	18620	16940	11900
	Std 1/3		20405	22890	22890	22890	20405	14350

Покупи 50%

Тврди повез, ф. 20×29, 288 стр.
Шифра: 111047
Цена 2.160,00 дин.
Са попустом 1.080,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 216 стр.
Шифра: 111049
Цена 1.890,00 дин.
Са попустом 945,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 240 стр.
Шифра: 111050,
Цена 1.998,00 дин.
Са попустом 999,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 160 стр.
Шифра: 111052
Цена 1.620,00 дин.
Са попустом 810,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 364 стр.
Шифра: 111057
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 358 стр.
Шифра: 111062
Цена 2.646,00 дин.
Са попустом 1.323,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 248 стр.
Шифра: 111067
Цена 2.106,00 дин.
Са попустом 1.053,00 дин.

Тврди повез, ф. 20×29, 180 стр.
Шифра: 111068
Цена 1.728,00 дин.
Са попустом 864,00 дин.

*Комплет
8.397,00 дин.
на 8 месечних рата*

НАРУЏБЕНИЦА МЦ „ОДБРАНА“

Браће Југовића 19, 11000 Београд • тел. 011/3201-995, 3241-009
Телефакс: 011/3241-363 • Жиро-рачун: 840-312849-56

Купац _____

ЈМБГ _____, број личне карте _____

издате у МУП _____

Адреса становања: _____

Телефон: _____

Потпис наручиоца _____

Наручујем следећа издања (навести шифру/ количину):

у укупној вредности од _____ динара.

Издања ћу платити (заокружити број):

1. одједном (плаћање унапред)

2. на кредит у _____ месечних рата (највише 8) по _____ дин.

(мин. рата 1.000,00 дин.), путем административне забране.

Код плаћања унапред послати доказ о уплати целокупног износа, након чега испоручујемо књиге. Купци на кредит достављају попуњен и оверен образац административне забране. Купљена издања биће достављена путем Пост експреса, на терет купца.